

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egyszeri 20 koron. Félévi 36 koron.
Háromhavonként 7 koron. Egy évre 68 koron 40 fillér.
Egyre többet lehet és érdemes is fizetni.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőbizottság

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 722.

Kiadóhivatal 702.

Kossuth Ferenczről.

Írta: Bede Jób.

A politikai élet krónikásának nehéz feladatai között olykor vannak szép kötelességei is. Az unalmak és sablonok sivatagján kellemes állomásokra talál. A mindennapi témák sivárságán át eképpen érkezünk a feladathoz, hogy a kereskedelemügyi tárcza tárgyalása alkalmából Kossuth Ferenczről szóljunk. Kossuth Ferenczről-e, aki az ország függetlenségi érzelmű lakosságának vezére? Avagy Kossuth Ferenczről, a nemzet ama bizalmának birtokosáról, aki hivatva van véglegesen elosztatni minden félreértést az apostoli király és hű magyar népe között? Kinek szava és akarata ott érvényesül a leghatásosabban, ahol a dicső szabadságért való harcz emlékei élnek a szivekben kitörülhetlenül, mint öröklött hagyományok és rabul ejtik a hófödte fejek gondolkozását. Avagy Kossuth Ferenczről a miniszterről?

De nem lehet a különböző hivatásokat szétválasztani, aminthogy az egyéniség csak összes képességeinek együttességével tanulmányozható és bírálható.

Kossuth Ferencz, aki a nagyok bölcs életkoráig regénybe való életet tapasztalt át, Kossuth Ferencz eljutott odáig, hogy minden szem varakozóan tekint rá, ki atyja hagyományainak alapján a nemzet-történet részére korszakalkotó cselekvést van hivatva véghezvinni: egységes magyar politika fundamentumát elhelyezni, minden jóérezsű és jóakaratu ember segítségével és eképpen I. Ferencz József uralkodásának hátralévő idejére megszerezni a tudatot, hogy nem kell többé „fátyolt vetni a multra“ és nincs szükség hatástkereső szólalomokra, mert új tényekkel elfeledtetnek minden régi fájdalmat és ami délibábok álma volt, az beteljesül és megnyílik ragyogó perspektívája az új Magyarország nagyságának. Az új Magyarország . . . Melynek erejét nem sorvasztja a gyanakvás mérge. Az új Magyarország, ahol közjogi harczok miatt nem kell lemondani az előrehaladás eszközeiről. Ahol a pártoskodás ármányai nem akadályozzák meg a modern világfejlődés javainak felismerését és nem teszik lehetetlenné, hogy hozzájuk jussunk. Ha Kossuth Ferencz, amily mértékben az ország bizalmának a részese, olyan módon a királyéhoz jut, a történelmi esemény nem késhtik soká.

Csak éppen érinteni akartuk a nagyobb koncepcziót. Hogy temetni fog kelleni frázisokat, ne sirassuk, amíg él hitünk a jövőre, míg ellenben a mozdulatlanlanság a lassu sorvadás halálos veszedelmét mind mélyebben beoltaná a szervezetbe. És a szép reménység szivárványa alatt valóságos és nem képze-

letbeli épületeket látunk, megkezdett alkotásokat és komoly tervek, amelyek a realitás kötelezővényei. És itt kapcsolódik össze Kossuth Ferencznek hazánk jövődjére iránt köteles hivatása azzal a ténynyel, hogy ő a mindennapi feladatok között az ország kereskedelemügyi minisztere.

Mily nagyot változtak az idők, a mióta a közlekedési politika megállott ott, hogy Magyarország híressé lett kényelmes utazási alkalmosságairól. A mióta meg kellett tudni, hogy a vasut nem csupán a luxus kielégítésére való. Amíg abban a felfogásban maradtunk, azalatt rengeteg módon megnövekedtek az igények, azóta a vasut az ország javainak értékesítője, ez érték megsokszorozója, bekapcsolódott a világegyetembe és tapasztalni kellett, hogy ha feladatait nem teljesítheti, ha a forgalom megbénul, akkor az élő test vérkeringésében keletkeznek zavarok. A vasutat képessé kell tenni, hogy felvehesse mindazt, a mit szállítania kell és a közlekedési politikát át kell formálni, hogy minden összeköttetés biztosítsa pozíciókat a világforgalomban. S amikor a képviselőház ma esti ülésén benyújtott a kétszázmillió beruházási kölcsönről szóló javaslat és a kassa-oderbergi vasut fejlesztésére vonatkozó javaslat, ez olyan nagyjelentőségű tény volt, hogy egymaga elég lenne egy miniszteri működés derek munkájának. Részletesen kellene foglalkozni ezzel az eseménnyel. Kimutatni, hogy mit jelenthetnek a beruházások, melyek nemcsak, hogy a munkászekerek igénybevételével a szociális téren javítanak a megélhetési viszonyokon, hanem általuk mennyire történik gondoskodás mindazon visszasságok megszüntetéséről, melyek évente sok százezerre menő károkat okoznak a gazdasági életben épügy, mint a kereskedelmi és az ipari téren. Mit ér az, ha gazdasági fejlődésünk eredményeit látjuk a termelés okszerűbb beosztásával, de amikor értékesítésre kerülne a sor, károsodunk a szállítási akadályok miatt? Miképpen fejleszthetjük iparunkat, ha a porduktumok a nyakunkon maradnak, mert tudjuk bár, hogy hol találnánk jófizető piacot, de nem vihetjük oda és a kereskedő iránt fokozatosan növekszik a megrendelő bizalmatlansága, ha az árut nem szállíthatja. Radikális reformok kellett s e reformokat képviselik a ma benyújtott törvényjavaslatok. Nem részletezzük, mert nincs az országban ember, még a szomszédos forgalom apró egzisztenciáit és a városi piacok látogatóit sem véve külön, aki tapasztalatokból „szomorú, káros tapasztalatokból ne tudná, hogy mit lendíthetne a gyorsan, a biztosan közlekedő és az igényeknek megfelelő számú és kellő befogadó képességű vasut.

Nem részletezzük továbbá azért, mert a mily hatalmas és rendkívüli módon életbevágó szükséglet kielégítésére vannak hivatva a reformok, oly mértékben él bennünk a meggyőződés, hogy Kossuth Ferencz e nagy cselekedete az ő élethivatásának csak egy része. S ezzel a mértékkel tessék mérni Kossuth Ferencz alkotó erejét. Hogy egy részlet az, amivel mások egész államférfiúi pályájuk sikere gyanánt dicsőségre számíthatnának. Baross Gábor alkotása most támad fel és minden mulasztást, ami azóta történt, egyszerre, egyetlen erős elhatározással pótol Kossuth Ferencz. És mégis, amikor miniszteri feladatainak vázolását és terveit hallottuk, azt kellett éreznünk, hogy ugyanilyen méretekben kiterjed figyelme valamennyi kérdésre, ami tárczája körébe tartozik. Iparpolitikája olyan utat vág, hogy a legfejlettebb államokkal versenyezhetünk, ha a mesterséges és valóságos akadályokat le fogjuk győzni. A kereskedelmi élet mezejéről kiirtja a dudvát. A munkásvilág dolgait rendezti és a tömeget visszahódítja a békés együttműködés táborába. Meg az alkotások egész hosszú sorával bizonyítja, hogy amiként a nagy feladatokat nem téveszti szem elől, de a legnagyobbak végzéséhez van a legfrissebb kedve, aképpen a kisebb bajok iránt is érdeklődik és mindenütt kész segíteni, javítani, hogy a boldog élet elérésének eszközeit juttathassa az ország lakosságának rendelkezésére.

Es még ez is mind részlet. Látva a nagy alkotó erőt és a hatalmas látókört, a készséget és a bátor kezdeményezést, ami Kossuth Ferencz legjellemzőbb tulajdonsága, elgondolkozunk az emberi akaratokon uralkodó sors rendelkezésein. Ha úgy kellett következni, hogy Kossuth Ferencz élete jelentékeny részét hazájától távol idegenben töltse, vajjon martíromsága nem azért rendeltetett-e, hogy a nemzet, amikor visszakapja őt, vele az új élet érkezék hozzá. Hogy lássa, miként a gondviselés minden időkre gondoskodik. Amikor szabadságért kellett küzdeni, akkor Kossuth Lajosról. Amikor békekötés kellett, Deák Ferenczről. És most, a midőn a munka mindenható ereje maga az élet, akkor itt van Kossuth Ferencz a világtapasztalatok eredményeinél szerzett bölcsességével, mint a békés fejlődés terén az első munkás.

Törekvéseit áldással emlegetik. És aki nem sorakozik melléje, az nem hiva hazájának, de ellensége polgártársainak. És ha eljön az idő, amikor a legnagyobb hivatás is teljesítettik, akkor a babért, ami őt illeti, a nemzet és a király egyesült szeretettel nyújtja át.

Es ez az idő se késhtik soká.

Wekerle Bécsben.

— Válságos helyzet a tiszti fizetések miatt. —
Budapest, május 18.

A katonai tiszti fizetések felemelése úgy látszik mégsem fog olyan simán menni, mint ahogy azt az osztrákok képzelték. Sőt talán éppen azért vetették fel az osztrák klerikálisok ezt a kérdést, mert ezzel gáncsot akartak vetni a magyar kormányra. Eddig szokatlan eljárás volt, hogy a delegációkban olyan indítványok kerültek tárgyalás alá, amelyekről előzőleg a kormányoknak tudomásuk nem volt, főleg olyan kényes kérdésben, mint aminő a katonai kérdés, amelyről az osztrákok nagyon jól tudják, hogy abban a magyar parlament és a magyar nemzet tréfát nem ismer s az ellenállást hajlandó a végeletekig folytatni. De éppen mert ezt tudják, vetették fel az osztrák klerikálisok a tiszti fizetések emelésének kérdését. Hisz már jóval előtte hirdették, hogy a „Kossuthizmusnak“ véget kell vetni, a delegációk óta pedig lapjuk állandóan azt írja, hogy ezzel a kérdéssel végre falhoz van szorítva a magyar kormány s így elérhető lesz az, hogy a magyar kormány „megbízhatóbb emberek“ kezébe kerül, mint Kossuth Ferencz és miniszter-társai.

A magyar kormány érthetetlen gyengeséget árukt el, mikor beleesett abba a verembe, amelyet neki az osztrákok ástak s egyáltalán belement abba, hogy előlött akár az osztrák kormányral, akár a közös minisztériummal más alapon, mint a negáció alapján tárgyaljon. De ha az internacionális udvariasság nem is engedte meg azt, hogy a magyar kormány minden tárgyalást a limine visszautasítson, nem lehet az, hogy a magyar kormány figyelmen kívül hagyja, hogy már az idei budget is 113 millióval emelkedett a tavalyihoz képest s az új beruházási javaslat és a kétszáz milliós vízügyi törvény is olyan újabb terheket jelent a jövő évi budgetben, amelyet ez az elszegényedett ország nem bír meg. Ehhez nem szabad most még a tiszti fizetések felemelésével is járulni akkor, mikor a megélhetési viszonyok minden vonalon rosszabod-

nak s amikor már a mai állami szükségletek is csak az adófizetők véres verejtékével teremthetők elő.

Hogy Luegerék miért vetették föl ezt a kérdést, az nyilvánvaló. S Beck osztrák miniszterelnök, aki napról-napra a bukás szélén áll, nem mert Luegerék ellen állást foglalni. És ismét ott tartunk, ahol már évtizedek óta szinte matematikai pontosságu megismétlődéssel, hogy az osztrák politikai viszonyok egyensúlyát mindig a mi pénzünkkel s a mi áldozataink árán akarják fenntartani. Hisz hogy a katonai kérdés, ha az tisztán Ausztriára róna újabb terheket, gyűlöletes a Lajtán túl is, ami kitünik abból, hogy a legutóbbi osztrák honvédelmi javaslatot a birodalmi gyűlésben csakis a legnagyobb machinációk igénybevétele mentette meg a bukástól. S mindössze két szótöbbséggel tudta azt Beck Luegeréktől kicsikarni. Tehát nem a hadsereg érdeke vezeti az osztrákokat, hanem egyenesen magyarellenes tendenzia.

S Beck ma már az ördögöt is segítségül hívna, hogy az osztrák kormány élén tarthassa magát. Neki teljesen mindegy az, hogy a magyar kormányra nem okoz-e ezzel legyőzhetetlen nehézségeket. A legnagyobb frivolitással állt Luegerék pártjára a tiszti fizetések kérdésében, mert a régi osztrák vér foly az ő ereiben is, amely mindig Magyarország rovására akar sikereket elérni s dacára annak, hogy talán nem is tudott előzőleg az indítványokról, örömmel fogadta azokat, mert azonnal átlátta azt a taktikai előnyt, amely reá ebből származhatik.

De még bünyösebb ebben a kérdésben Aehrenthal. Mert anélkül, hogy mint külügyminiszternek joga lett volna a katonai kérdésekhez hozzászólnia, a magyar kormány tudta és beleegyezése nélkül az osztrák delegációban kötelező ígéretet tett a tiszti fizetések felemelésére. Mi jögon tette ezt? Tisztán azért, mert mint összes elődje, ő magát teljesen osztráknak tekintti s mert a magyar parlamentnek csakis kötelességeit ismeri el, de nem egyuttal azt a jogát, hogy nélküle semmi kérdésben határozni nem lehet. A delegációk májusi ülészakaról s a tiszti fizetések felemeléséről, tehát olyan két kérdésről, mely nem

is tartozik a delegációk elé, hanem egyenesen a magyar parlament jogkörébe, a magyar kormány megkérdezése nélkül tett kötelező nyilatkozatot s most az osztrákok azt követelik, hogy ezen egyoldalú ígéretet a magyar parlament váltsa be. A tiszti fizetések felemelése gyűlöletes az egész magyar nemzet előtt, mert azokat a milliókat sem megfizetni nem tudjuk, sem megfizetni nem akarjuk. Szégyen és gyalázat, hogy ránk hagyunk kényszeríteni olyan kiadásokat, amelyeket a királylyal kötött paktum már eleve kizár s amelyek tisztán osztrák parlamenti érdekekben gyökereznek.

Nem hisszük, hogy a magyar parlamentben ezeket az újabb katonai terheket meg lehetne szavaztatni. Végre mi is tisztán látunk s mi sem vagyunk vakok, hogy ne ismerjük fel azt a helyzetet, hogy az osztrákok a katonai kérdések kikapcsolása ellenére részletekben meg akarják tölteni kapni mindazokat az áldozatokat, amelyeket egyszerre meghozni nem akartunk. Jó részüket már meg is kapták s ha ebben a kérdésben most engedünk, akkor igazán nevetségessé tesszük az egész nemzeti küzdelmet, melyet folytattunk, mert az osztrákok is, a hadsereg is a létszámfelemelés kivételével, már mindent elért, amit csak el akart érni.

A régi osztrák politika folytatódik a külügyminiszteri palotában. Aehrenthal, akinek tudnia kell, hogy eddig még minden külügyminisztert a magyarok buktattak meg, magyarellenes politikájuk miatt, lehetetlen, hogy éppen a nemzeti kormány korában s akkor, mikor a magyar parlamentben a függetlenségi és 48-as párt abszolút többségben van, nagyobb sikereket érhesse el a magyar nemzet rovására, mint a külügyminiszterek akkor értek el, mikor a mindenre kapható szabadelvű-párt tartotta a kezében a hatalmat. A függetlenségi és 48-as párt tradíciójának, népszerűségének és szavahihetőségének utolsó foszlányait akarja most Aehrenthal és Beck elrabolni s ehhez segédkezet sem a magyar kormány, sem a függetlenségi párt nem nyújthat. Tehát nem a tiszti fizetéseknek visszaható erővel való felruházását, hanem magát az egész kérdést meg kell tagadnia Wekerlének, mert ez első-

Szikkad a széna . . .

Irta: Garvay Andor.

(Utánnomás tílos.)

Izzó, olthatatlan gyűlölség égett a férfi mindenik szavában s a gyámoltalan, félénk tekintetű, sápadt asszony bátorlalanul csitítani próbálta a nehéz indulatban viharzó óriást:

— Nem tudom, János . . . Talán . . . talán nem kellett vón' még se olyan keményen beszélni veled . . .

— Miért nem?! — riadt fel az ember szilaján. — Mit alázkodjam! Nem ingyen visz . . . A pénzemért!

— Hiszen igaz . . . De ha most baj lesz az írások miatt . . .

— Baj?! Hát legyen! Ha nem tetszik nekik, az ő dolguk . . .

— De hogy jutunk akkor a hajóra, János?

— Hogy jutunk? . . . Miért jutunk? Mi köződ neked az én dolgomhoz? Mit akaszodol a nyakamba? Mit nyavalyogsz itt a fülemben mindig? Mehetsz, amerre látsz! Erigy na! Meni, csókoló kezét a nagyságos felügyelő urnak, hogy a verejtékes garasodért megtűr majd a hajón, valami piszkos zugban. Eregy csak könyörögni, hogy ki ne dobálja a ládádat . . . Az enyémet meg csak hadd dobja ki — ha meri! De nem meri, mert itt pénz beszél, kutya ugat. Az én pénzem az ur . . . a nagyságos felügyelő ur pedig a kutya. Kutya! Éred?! . . . A nyomoruságosan élőködő nagyszerű hajóstársaság kutya, amilyen te voltál odahaza, a gyárban . . . vagy tudom is én hol . . .

A halványképi, szomorú asszony egy hiosz-

szu pillanatig némán tekintett fel, amíg egyszerre csak tele nem lett a szeme könnyel.

Akkor aztán egy száraz, zokogáshoz hasonló nyelvéssel félénken megkérdezte:

— Hát elmenjek, János?

Ez a kérdés lefegyverezte a másikat. Nem akarta, hogy elmenjen az asszony. Megszokta, ahogyan hozzá szokik az ember egy hűséges kutya. És az asszony éppen olyan is volt. Olyan igénytelen, olyan ragaszkodó, mint egy hű kutya.

Pedig nem is az ő asszonya volt. Ugy verte őket egymáshoz a vak véletlen, a kikötői város tarka forgatagában. A reménység felé utazók reménytelen, szomorú tanyáján akadtak egymásra. Mind a kettő egyként ágrólszakadt volt s mind a kettő hagyott itt maga után valamit, amiről azt hitte, hogy az a mult; — pedig . . . pedig valamikor a jövőjük, az édes, a seitelmes fiatalságuk volt.

Tudom is én, micsoda szegény, együgyű történetük lehetett. De hiszen az úgy is olyan mind egy! Az asszony — gondolom — az anyaságának mártírúmat viselte. A régi, kopott história . . . Mikor aztán a kitesztított, névtelen, kicsi páriát, szívének lelkendező, nagy szerelmében megváltotta a bolyongásoktól, a kegyetlenül tiszta és tévedés nélkül való erkölcs nevében megtorturálták.

Mikor kiszabadult a börtönből és nem találta helyét a világban, valami jóakarója, akinek nagyon utjában lehetett szegényke, azt találta neki mondani, hogy menjen a tengerentúlra; ott nem ismeri senki s ott egész bizonyosan megtalálja a maga boldogulását minden zaklatott lélek.

Hát elment. Nekivágott a kietlen világnak egyedül, engedelmesen, ahogyan mások kívánták tőle

Napokig bolyongott a kikötőben lélektelenül, mint egy szomorú árnyék. Azt se tudta már, hogy mire vár még s hogy mire várnak azok a többi szomorú emberek a szomorú házban. Olyan volt, mint egy álomjáró; s a szíve táján valami nagy-nagy, valami mondhatatlan sivár ürességet érzett; olyan betölthetetlen ürt, mint maga a véghetetlen tenger . . .

Aztán egyszerre találkozott azzal a daczos, nagy emberrel.

Azt is meggázolta az élet, de azt a megaláztatások csak szilajabbá tették. Nehéz, olthatatlan gyűlölettel forrt ki benne a szenvedés.

Pedig valamikor bűnök tartotta még az ártó szándékot is. Iromba nagy testével egy sorban huzta az igát a barmával és becsülettudóan leszedte a kalapiját, amikor a sovány fizetség mellé kijárt neki a megszokott mindennapi káromkodás is.

Egy napon aztán megfordult a tanyán az idegen ember és ott maradt utána az írás. És amikor az asszonyának a két napos betegágyból kellett fölkelnie, hogy mosni menjen a tisztartó urékhoz, hát az már fájt az esetlen igazembernek. Ha pedig egyszer megájdul ott belül az a bolondos, vergődő husdarab, akkor aztán el sem is csitul soha többé . . .

. . . Mert van ám, hogy mi fájjon . . .!

Van bizony. És a legjobban éget, amikor az éhes gyerektekintet előtt vékonyabban szalad bele a bicska a kenyérbe . . .

Balsorsos, nehéz esztendő volt. Nem adott a föld a verejtékért szinte semmit s a hosszú téli esték még hosszabbra nyultak . . . Nem tudom, hogy van az, hogy szomorú időkben a fáradt, eltikkadt emberek is későnfevőkkel lesznek.

Egyszer aztán belevirrasztottak a pityma!

rangu magyar állami érdek. S nem hihetünk azokban a bécsi hírekben, hogy a magyar kormány a jövő évi költségvetésbe már a felemelt tiszti fizetéseket állítaná be. Hisz igazán nem lehet érdeke Magyarországnak, hogy újabb milliókat fizessen csak azért, hogy Aehrenthal és Becket megmentse a bukástól s hogy ők azt a hatalmat, amelyet számukra ily módon ismét ve- lünk akarnak biztosítani, továbbra is ellenünk használhassák ki. Az együgyűségnek a magyar nemzet részéről ez olyan bizonyítéka volna, amely ellen a nemzeti önérték s a legvitálisabb állami érdekek szempontjából tiltakozni kell.

A bécsi tanácskozásról és az ennek kapcsán fölmerült válság-hírekről a következőkben számolunk be.

Wekerle a királynál.

A közös miniszteri tanácskozások alkalmából a király dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt vasárnap délelőtt kilencz órakor Schönbrunnban kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök az audiencián jelentést tett a politikai helyzetéről és kétségtelenül szóba került a közös költségvetés megállapításának dolga is.

A kihallgatás egy óra hosszat tartott, amely után Wekerle Sándor a külügyminisztériumba ment a közös miniszteri tanácskozásra.

A közös miniszteri tanácskozás.

A külügyminisztériumban vasárnap délelőtt újra összeült a közös miniszteri értekezlet az 1909. évi közös költségvetés megállapítása céljából. Az értekezleten részt vettek: Aehrenthal közös külügyminiszter, Schönauich tábornagy közös hadügyminiszter, Burian közös pénzügyminiszter, Montecucoli tengerészeti parancsnok, dr. Wekerle Sándor és Beck miniszterelnök, továbbá az osztrák részről még Korytovszki pénzügyminiszter, magyar részről pedig dr. Popovics Sándor pénzügyi államtitkár. A tanácskozás, mely főleg a multkor értekezleten már megkezdett hadügyi költségvetés tárgyában folyt, délelőtt fél tizenegy órától déli háromnegyed egy óráig tartott. A költségvetés több kérdését ez alkalommal nem lehetett elintézni, miért is a tanácskozást még e hét folyamán, csütörtökön folytatni fog-

latba; és akkor reggel odaállott az én emberem a tisztartó ur elébe mindannyiuk nevében. A többi csak hallgatta némán, komoran.

Nagy megpróbáltatások következtek erre a reggelre. Tollaskalapu legények járták a tanyát s a halk panasza is lánczörgés felelt.

Erős hit kellett hozzá, hogy elnyomja a sóhaj.

Neki volt olyan erős hite.

A többinek nem...

Elárulták. Oh be nagy Judások azok az éhes gyermekszemek!

Mennie kellett; és amerre ment, a hire megelőzte, mint a pestist.

Nem volt maradása sehoh. Sehoh egy nyitott ajtó, sehoh egy szives tekintet nem fogadta. Azok is megtagadták, akikért szenvedett: mert veszedelmet hozott a házra, ahová belépni látták.

Oh be kegyetlenek is azok az éhes gyermekszemek...!

Kegyetlenek... Nincs olyan kinszenvedése a gondolatnak, amilyen kegyetlenül éget egy olyan könybe boruló tiszta tekintet. Az a néma szemrehányás, amely benne reszket...

... Apám! Éhes vagyok...

Milyen megváltás volt, amikor ezek a szemrehányások is elmaradtak. Egy kis fakereszt erre, a másik arra — ki tudja, merre!...

Ugy volt jó, ahogy volt. Legalább az anyjuk előtt mentek. És jobb is az olyan keserű embernek egyedül maradni, akitől még az állat is szűkül.

Ott a tanyán se akadt jó embere. Pedig ott, azok között, akik a nagyvízre indulnak, akad csak keményvérű emberfia!

Idegenkedtek tőle. Attól az időtlen, nehéz indulattól, amelynek nyugtalan tüze ott égett az arczán, a sötét tekintetében

ják. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és dr. Popovics Sándor államtitkár vasárnap este 9 óra 5 perczkor ismét visszaérkeztek Budapestre.

A válsághírek fölmerülése.

A bécsi politikai körök a tegnapi tárgyalások eredménytelenségét igen komolyan itélik meg s úgy beszélnek róla, hogy nagyon könnyen válság lehet belőle. A tanácskozás homlokterében ugyanis a tiszti fizetések fölemelésének és a delegáció összehívásának kérdése állott, s ezek voltak azok a kérdések, amelyekben megegyezés nem jött létre.

A Bécsből jövő összes hírek azt a körülményt, hogy a tegnapi közös miniszteri értekezleten nem tudtak megállapodásra jutni és kénytelenek voltak a tanácskozás folytatását jövő csütörtökre kitűzni, úgy tüntetik föl, ennek egyes egyedül az az oka, hogy a magyar kormány a tiszti fizetés emelését és a legénység zsoldjának javítását attól teszi függővé, hogy mind a két intézkedés oly határidőhöz fűzessék, amelyet a magyar kormány megállapíthatónak vél. A magyar kormány hajlandó az 1909. évi költségvetésbe a megfelelő összeget fölvenni, de ami az intézkedésnek jelen esztendőre való visszaható erejét illeti, a nagyobb tiszti fizetést csak ez év október elsejétől fogva folyósítanák. Ezért viszont a magyar kormány azt kívánja, hogy a legközelebbi delegáció, amelynek összehívását osztrák részről ebben a hónapban kívánják, csak őszre hívassék össze. Kézen fekvő, hogy mi indítja a magyar kormányt ennek a követelésnek fölállítására. A magyar kormánynak tekintettel kell lennie a magyar parlamentre és a magyar pártokra. De ezzel szemben állnak más tekintetek, a melyeket a közös miniszterek az osztrák delegációval szemben nem hanyagolhatnak el. Mind a két kormány jövő csütörtökig azon fog fáradozni, hogy ebben a kérdésben kompromisszumot érjen el. A helyzetet nem itélik meg az összes pártok egyformán s akadnak

Es az a sápadt, szomorú asszony melléje szegődött. Talán éppen azért, mert úgy tudott gyűlölni. Helyette is, aki a saját szomorúságát érezni nem merte. Ugy ragaszkodott hozzá, mint egy jó kutya. Szolgált, aggódott érte, az álmát vigyázta és boldog volt, hogy az megtűri a gondoskodását.

Maguk se tudták még, pedig már együtt indultak el a bizonytalanság felé.

A férfi egy pillanatig idegenül, némán szemlélte az asszony vergődését. Akkor esett szó közöttük legelőször róla, hogy mi közük is van hát önekk egymáshoz.

Azán egyszerre szótlannul megfogta a kezét és megindult véle csendesen a város szélei felé. A lábaik alatt, amerre mentek, harsogva ropogt valami szegényes gaz, ami ott aszalódott a vasúti töltések mentén, azóta, hogy a bakter alomnak lesarlózta...

Alkonyodott.

Nagy, nyugalmas hallgatás feküdt a tündöklő vizek fölött s a némaság harmóniája enyhén befogott mindent.

Csak az a keserű ember lázadott még. Visszafordult arra, ahonnan elötte és hatalmas ökle felemelkedett. Ebbe a néma fenyegetésbe pedig, valahonnan messziről egyszerre belecsendült halkán, ezüstösen az alkonyi harangszó.

Es szállt, szállt a hang tisztán, enyelgőn és a lány alkonyi szellő, amely a hangot hozta, egyszerre fölkapta onnan a töltések mellől a száradó fünek édes, meleg illatát és beleverte a haragvó óriás fekete arczába... Az a nagy, kemény ember pedig egyszerre megrogyott, hatalmas feje a mellére roskadt és halkán vibrálva mondta csendesen:

— Istenem!... Otthon már kaszáltak... Szikkad a széna...

számosan olyanok, akik azt hiszik, hogy a tegnapi közös miniszteri értekezlet eredménytelensége válságos helyzetet teremtett.

Ezt a felfogást bécsi tudósítónk előtt egy előkelő osztrák államférfiu így magyarázta:

— A tanácskozás egyértelműleg megállapította ugyan a tiszti fizetéseknek 1909. évre szóló fölemelését és a magyar kormány ezt a kérdést kikapcsolta a katonai politikai kérdések komplexumából, amikor azt tisztán gazdasági kérdésnek ismerve el, engedményeket nem kért, mégis nagy ellentétek merültek föl. A fizetésfölemelés kezdetének visszahatólag megállapítandó időpontja és a delegációk összehívásának ideje körül támadtak az ellentétek. Bécsi körökben nagyon sajnálatosnak tartják, hogy nem jött létre megegyezés, mert ma még beláthatatlan, hogy milyen következményekkel fog járni a meg nem egyezés, amelyben első sorban a közös miniszterek vannak érdekelve. Kérdés azonban, hogy a válság ha kitör, csak a közös miniszteriumokra fog-e szorítkozni. A differenciákra vonatkozólag magyar részről azt az álláspontot foglalják el, hogy nem hajlandók az osztrák parancsszónak engedni. Az osztrákok azonban azt hangsúlyozzák, hogy nincs szó arról, hogy az osztrák delegáció parancsolni akarna. A kérdés már szóba került a mult delegációt megelőző közös miniszteri tanácsban, amikor a közös hadügyminiszter erre vonatkozólag konkrét indítvánnyal állt elő. Magyarország ellenállásán akkor megtört a dolog s így vette át a kezdeményezést az osztrák delegáció. Most ismét a közös miniszteriumhoz került vissza a dolog, amely a tiszti fizetések felemelését az 1908. év elejétől kívánja. Ha Magyarország ezt az előterjesztést elfogadja, a közös hadügyminiszter eredeti álláspontját fogadja el, tehát szó sem lehet Magyarország lealázásáról. Annál kevésbé, mert az ösmeretes Ságghy-féle indítvány, amelyet a magyar delegáció elfogadott, szintén elvben hozzájárult a fizetésemeléshez. Ezzel az elvvel szemben az életbeléptetés ideje alárendelt jelentőségű. Magyarország október elsején, Ausztria április elsején kívánta életbeléptetni a tiszti fizetések fölemelését és a középuton való megegyezés, talán a június elseji dátumban, tegnap nem sikerült. A delegációk összehívására vonatkozólag megállapítható, hogy bár báró Aehrenthal magára vállalta, hogy mindent elkövet a delegációk májusban való összehívására, ezt a terminust azonban a parlamenti helyzet miatt nem lehetett betartani s így a külügyminiszter obligón kívül van. Magyarország a delegációs ülészakot szeptemberben, Ausztria júniusban kívánja megkezdenni. Ebben a kérdésben sem jött létre megállapodás.

A közös miniszterek lemondása.

Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy az osztrák kormányhoz közel álló Wiener Allgemeine Zeitung mai esti lapja közli: Nem sikerült közeledést létrehozni a közös miniszterek, az osztrák és a magyar kormányok eltérő álláspontjai között s így a helyzet nagyon nehéz és felette kényes. A magyar kormány nem volt megnyerhető az osztrák kabinéfébelében felmerült kompromisszumok egyikének sem és sulyosítja a helyzetet az a körülmény, hogy a magyar kormány nem képes garantálni a tiszti fizetésemelésnek követelt visszaható erejét. Ilyen körülmények között természetes, hogy a közös miniszterek ragaszkodnak ahhoz az álláspontjukhoz, hogy a delegációk még júniusban üljenek össze, viszont a magyar kormány a szeptemberi ülészak mellett kardoskodik s így, ha a május 21-ére kitűzött újabb közös miniszteri tanácskozáson nem sikerül a megegyezést létrehozni, amire ezidőszertint kevés a kilátás, akkor a két közös mi-

niszter lemondása elkerülhetetlen.

A Zeit a helyzetről ekként vélekedik: A tegnapi eredménytelen közös miniszteri tanácskozásnak csütörtökön folytatása lesz s megállapítható, hogy politikai körökben attól nem várnak kedvező eredményt. Jellemző, hogy a csütörtöki közös miniszteri tanácskozás után nem gondolnak illetékes helyen ugynevezett koronatanácsra, hanem Aehrenthal és Schönaich lemondásáról beszélnek. Hogy minő következményei volnának a két közös miniszter lemondásának, az ma még beláthatatlan. Éppugy lehetséges, hogy e két lemondás az osztrák kabinetet sem fogja érintetlenül hagyni, mint az is, hogy a magyar kormányt is érni fogja. A képviselőházban ma a közös miniszteri tanácskozás kudarcával kapcsolatosan válságról beszélnek. Egyelőre azt még nem vitatták, hogy a válság mennyiben terjed ki az osztrák kormányra, de általános volt az a vélemény, hogy ha május 21-én nem sikerül a tisztí fizetésemelés és a delegáció ülészakának kérdésében az ellentéteket eloszlatni, akkor báró Aehrenthal és Schönaich haladéktalanul benyújtják lemondásukat.

Schönaich bejelentéi lemondását.

Bécsi tudósítónk jelenti ezeknek a híreknek mintegy megerősítéséül, hogy Schönaich közös hadügyminiszter ma fogadta a Zeit egy munkatársát és a tegnapi közös minisztertanácskozás eredményéről a következőképpen nyilatkozott:

— A tisztí fizetések emelésére a közös hadügyi kormány 6.3 millió koronát állított a költségvetésbe, ez az összeg elegendő arra, hogy a fizetésemelés ez év május 1-éig legyen visszaható erejű. 9 millió koronára volna szükség, hogy a fizetésemelés ez év január 1-re nyuljon vissza. Ugy a közös miniszterek, mint az osztrák kormány is kész abba beleegyezni, hogy végső esetben a fizetésemelés csak 6 hónapra legyen visszaható erővel, tehát ez év július 1-étől számítódjék, de a közös kormány további engedékenységre nem hajlandó a magyar kormány követeléseinek értelmében.

— Sajnos, — ugymond Schönaich, — eddig a helyzet nagyon sivár, mert a magyar kormány csak 3 havi visszaható fizetésemelésbe hajlandó beleegyezni, vagyis ez év október 1-től fogva, én pedig ilyen javaslattal nem állhatok a delegáció elé. 6 hónapra terjedő kompromisszumnak az érdekelt tényezők nem gördítenenek akadályt az útjába. Ami a tisztikart illeti, ezzel az utóbbi megoldással ők is beérnek.

— Ha létrejönne ez a kompromisszum, amely a tisztí fizetésemelésnek 6 havi visszaható erőt adna, akkor nem volna nehézség abban, amit a magyar kormány kíván, hogy tudniillik a delegációk szeptemberben üljenek össze, ha azonban a kompromisszum nem sikerül, én a magam részéről sem várhatnék szeptemberig, mert annak olyan színe volna, mintha a közös kormány tagjai görcsösen ragaszkodnának állásaikhoz.

Azt mondotta végül a közös hadügyminiszter, hogy a helyzet tagadhatatlanul súlyos, de van rá remény, hogy a csütörtöki újabb tanácskozáson elsimulnak az ellentétek.

A hangulat Budapesten.

A magyar politikai világban a tegnapi közös miniszteri tanácskozásról kiszivárgott rész-

letek nagy kavardást idéztek elő. Wekerle Sándor miniszterelnök délelőtt még az ülés megnyitása előtt megjelent a képviselőházban, ahol hosszabb ideig tanácskozott Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel. A délelőtti ülés folyamán a képviselők nem nagyon érdeklődtek a bécsi tanácskozás iránt és teljesen megelégedtek Wekerle Sándor miniszterelnök azzal a kijelentésével, hogy a tárgyalások még nem értek véget, hanem csütörtökön folytatni fogják. Délutánra azonban Bécsből megérkeztek a hírek, amelyek beszámoltak arról, hogy a magyar kormány milyen álláspontot foglalt el, s hogy a közös miniszterek hirdetett válságának tulajdonképpen mi az oka.

Ezekre a hírekre a függetlenségi párt egyik kiváló politikusa így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— A bécsi hírek hitelességét kétségbe kell vonnom. A mult delegációs ülészak előtt, amikor Schönaich először lépett föl a tisztí fizetések fölemelésének követelésével, a magyar kormány éppen a függetlenségi párt határozott állásfoglalásának nyomása alatt szembeszállt ezzel a követeléssel, amelyet Schönaich képtelen volt elejteni, vagy legalább is jobb időkre halasztani. A függetlenségi párt túlnyomó többségének, sőt mondhatni egészének, az volt akkor az álláspontja, hogy a tisztí fizetések fölemelése a katonai terhek emelését jelenti, ami pedig a paktum értelmében az átmeneti kormányzás idejére ki van zárva. A hadügyi kormánynak azt az okoskodását, hogy ez nem katonai, hanem csak gazdasági kérdés, a függetlenségi párt sohasem fogadta el. Amikor aztán a delegációban felmerült ez a kérdés, a magyar delegáció még nem fogadta el a követelést, de lassankint úgy alakították át bizonyos behatások a hangulatot, hogy a katonai kérdések komplexumából kiemelhető ugyan a tisztí fizetések fölemelésének ügye, de csak bizonyos ellenszolgáltatások árán. Ekkor merült föl a czimer-, zászló-, és jelvény-kérdés megoldásának híre, mint ellenszolgáltatás. Ezután hosszabb szünet állott be, amely után nem sokára báró Aehrenthal budapesti tanácskozásai után, lassankint az a hír kezdett elterjedni, hogy a tisztí fizetéseknek az 1909. évre való felemelése tekintetében már nincsen ellentét s hogy a delegációkat május végére összehívják. A függetlenségi párt tagjai nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot ezeknek a Bécsből jövő híreknek, hiszen a klubban is, a folyosón is minduntalan kifejezésre jutott a pártnak egységes véleménye. Sőt egy ízben amikor már nagyon is pozitív formában terjedt el ez a hír, Wekerle Sándor miniszterelnök még azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy a delegációknak nyári ülészakra való összehívásáról szó sincs. Ilyen előzmények után egyenesen megdöbbentők a bécsi hírek, amelyek nemcsak azt jelentik, hogy a magyar kormány hajlandó a tisztí fizetések felemelését a jövő évi közös költségvetésbe beállítani, de még visszahatólag ez évi október elsejétől is kész azt folyósítani. A nemzeti követelmények bizonyos fokú honorálásáról azonban említés sem történik. A függetlenségi párt nézve egészen közömbösek a közös miniszterek válságáról terjesztett hírek, nem is lehet ezeket komolyan venni, amikor már csak az a differenzia, hogy a közös miniszterek nem három hónapra, de kilenc, esetleg hat hónapra kérik a visszaható erővel való fölruházást. A függetlenségi pártnak meg kell maradnia azon az álláspontján, hogy a tisztí fizetések fölemelésének megszavazása katonai engedmények nélkül teljes lehetlenség.

A nem tulságosan látogatott délutáni ülés további folyamán ez a hangulat annyira kiélesedett, hogy a kormány csillapító nyilatkozat kiadását határozta el. Már meg is szövegezték a nyilatkozatot, amikor fél hét óra után megérkezett Bécsből a hír, hogy a Zeit estilapjában Schönaich közös hadügyminiszter nyilatkozott és abban minden irányban megerősítette a közös miniszteri tanácskozásokról szóló híreket. Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban tanácskozássra vonult vissza

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel, a folyosón pedig gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter tanácskoztak. Hét óra után telefonon kérdést intéztek a bécsi hadügyminisztériumba, hogy Schönaich nyilatkozata hiteles-e, ahonnan aztán néhány percczel nyolcz óra előtt megérkezett a megváltó válasz, hogy „nem autentikus“.

Erre aztán kiadták ezt a két félhivatalos kommunikét:

A tegnapi Bécsben tartott közös konferenciáról, melyet tudvalevőleg csütörtökön folytatni fognak, bécsi lapok nyomán olyan tudósítások kerültek forgalomba, amelyekből a helyzetre nézve válságos ellentétekre lehet következtetni. Mint illetékes forrásból értesülünk, a helyzetnek ez a kirajzolása tendenciózus és a valóságnak meg nem felel. A tény az, hogy a tárgyalásokat csütörtökön folytatják, de minden válsághír légből kapott.

A bécsi Zeit ma esti számában egy állítólagos interviewot közöl Schönaich hadügyminiszterrel. Utána jártunk a beszélgetés autenticitásának és úgy értesülünk, hogy az nem hiteles.

Ezek a kommunikék azonban éppen nem nyugtatták meg a politikai világot, amelyben a forrongás egyre tart.

Budapest, május 18.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és délelőtt fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb tanácskozott. A bán a tanácskozás után kijelentette, hogy Zágráb város kölcsonügyéről és egyéb horvátországi közigazgatási ügyről tanácskozott a miniszterelnökkel, akinek a politikai helyzetről és a zágrábi egyetem dolgairól is jelentést tett. A bán holnap utazik vissza Zágrábba.

Megírtuk, hogy a horvát kormány átiratot intézett a képviselőház elnökségéhez, amelyben becsület-sértés és rágalmozás miatt több képviselő kiadatását kérte. A horvát képviselők azonban azon a nézeten vannak, hogy a kiadatás ügyében a magyar országgyűlés mentelmi bizottságának ítélete nem lehet mérvadó. Potocsnyák Ferencz álláspontját vallják, amely szerint a közös magyar-horvát képviselők egy egységes delegáció tagjai, amelyre nézve a magyar országgyűlés mentelmi bizottsága nem illetékes, tehát kiadatásuk ügyében határozatot nem mondhat.

Zágrábból jelentik: Az egyetemi tanács felterjesztette a báni kormányhoz a felfüggesztett Manojlovics tanár kifogásait. A tanács felterjesztésében kijelenti, hogy azonosítja magát Manojlovics ama felfogásával, hogy ellene csak az egyetemi tanács vezetheti a fegyelmi vizsgálatot. A törvény értelmében a kormány nem küldhet ki vizsgálóbiztost az ügy elbírására. Valószínű, hogy a Manojlovics fegyelmi ügyében konfliktus fog kitörni az egyetemi tanács és a kormány között. A koalíciós lapok hevesen támadják az egyetemi tanácsot, mert eddig nem foglalt erélyesebben állást a kormány rendszabályai ellen. Azt a diákok, akit a kormány utasítására a bojkott rendezése miatt letartóztattak, 12 napi fogságra ítélték. Emiatt koalíciós körökben igen nagy az izgatottság. A hivatalnokok segítségére alakult koalíciós bizottságnál eddig csak egy hivatalnok jelentkezett.

Küldöttségek a képviselőházban. Dán és Tápió-sáp pestmegyei községek küldöttsége tiszteltet ma délelőtt Mezőssy Béla államtitkárnál, hogy tőle a két község közötti ut megnyitását kérik. A küldöttséget Héderváry Lehel orsz. képviselő mutatta be az államtitkárnak, aki szívesen fogadta őket és kijelentette, hogy az ut megnyitására személyesen fog leutazni a helyszínére.

Baranya torontálmegyei község küldöttsége tiszteltet ma Kossuth Ferencz, Darányi Ignác minisztereknél, valamint Sztéryny József és Mezőssy Béla államtitkároknál. A község közlegelőjét most előntötte a víz és így a marhalegeltetés lehetetlenné vált. Azt kérték a kormánytól, hogy az állami utakon legeltethessék marháikat s ez alkalommal egyben kérvényt intéztek a kormányhoz is, hogy a védőgátat véglegesen építtessék meg, mert a község minden évben ki van téve árvízve-

szedelemnek. Ugy a két miniszter, mint az államtitkárok szívesen fogadták a küldöttséget s megígérték, hogy a kérdést kedvezően fogják elintézni.

Minden napra egy tárca.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 18.

Gyorsvonatsebességgel rohog a Ház át a költségvetés tetelein. A soros jegyzők alig győzik olvasni a milliós teteleket, az elnök alig győzi ismételni ugyanazt a stereotíp szót:

— Elfogadjátok!

És alig mulik el nap, hogy legalább egy tárca költségvetésével ne végezzenek. A nyolcz órás ülések tömérdek szónokot fogyasztanak, a képviselő urak pedig mintha megijednének a rendelkezésükre álló tulontul sok időtől, nehezen bátorodnak rá egy-egy beszédre. Ma délelőtt teljesen végeztek a kereskedelemügyi költségvetéssel, délután már a Darányi tárcaja forgott a szőnyegen. A kereskedelemügyi tárca egyes teteleihez még voltak némely képviselőknél megjegyzéseik. Bródy Ernő a munkássegélyző és balesetbiztosítási törvény végrehajtását kritizálta. Sztérényi megmagyarázta neki, hogy nincsen igaza, mert a törvény végrehajtásában sem a munkásoknak, sem a munkaadóknak nem szabad jogtalan előnyt nyújtani. Rátkay László, Éber Antal, Lázár Pál, Thorotzkay Viktor báró, Hódy Gyula, Tolnay Lajos, Jánoky-Madocsányi Sándor, Farkasházy Zsigmond is előálltak kisebb-nagyobb észrevételekkel, amelyekre Kossuth és Sztérényi főlvaltva adták meg a szükséges főlvalósítását.

A délelőttől még jutott egy nyul farknyi idő a földmivvelésügyi tárca költségvetésének is. Mezőfi Vilmos kezdte a földmivvelésügyi kormányzat általánosságban való kritizálását. Az ülés megszakitása ezt a beszédet is kettétépte. Mezőfi délután adta elő mondandói nagyobb és fontosabb részét, támadván a latifundiumokat és sürgetvén a parcellázást. Beck Lajos a földtehermentesítésről mondott szép szakszerű beszédet, míg Röck Iván a vízművek és csatornák fölött mondott kritikát.

Az ülés végén Weckerle Sándor heterjesztette a vasuti beruházásokról szóló törvényjavaslatokat. A két javaslat együtt, negyedmilliárd koronát fordít a magyar államvasutak s a kassa—oderbergi vasut üzemének megjavítására s a képviselőház nagy éljenzéssel fogadta mind a két javaslatot, mert mindenki tisztában volt azzal, hogy ez olyan befektetés, ami az ország anyagi gyarapodásában százszorosan visszatérül.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

A délelőtti ülés.

Rakovszky István elnök pont tíz órakor nyitja meg az ülést. Napirenden van a kereskedelemügyi tárca költségvetése.

Bródy Ernő: A munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztárakról beszél. Az idevonatkozólag tavaly életbeléptetett törvény, ami a benne foglalt elvi szempontokat illeti, értékes szociális alkotás, kár, hogy a gyakorlati végrehajtás terén annál több hibája és fogyatkozása van. A végrehajtás tulajdonképpen csak feliben-harmadában történt meg, a hivatalnokoknak nincsenek szolgálati és fegyelmi szabályai, a pénztárak autonómiáját biztosító alapszabályok sem készültek el, ennek aztán teljes zürzavar és fejtelenség a következése.

Sztérényi József: Bródy Ernő szemrehányásokat tett a kormánynak a munkásbetegség- és balesetbiztosító törvény hiányos végrehajtása miatt. Bródyknak abban igaza van, hogy a végrehajtásnak nagyon sok a nehézsége, felszólalásában azonban bizonyos tendencia rejtezik.

Pető Sándor: Nem kérdezzük meg az államtit-

kár urtól, miről szabad beszélni, arról beszélünk, amiről akarunk.

Az elnök: A képviselő urnak azonban most nincs joga beszélni, erre figyelmeztetem.

Sztérényi József: A kormány a legnagyobb gondal törekszik a bajok és nehézségek megszüntetésére. A munkásbiztosító pénztárak autonómiáját a kormány nem akarja jogtalan beavatkozással sértetni. A munkások azonban, különösen a tisztviselői állások betöltéséből hatalmi kérdést csinálnak, a szociálista szakszervezetek a maguk embereit akarják ott elhelyezni, a kormány pedig minden politikai szempontot ki akar küszöbölni a pénztárak szervezetéből. Nem akar jogtalan előnyt adni a munkaadóknak, de a munkásoknak sem. Az orvosok és a munkáspénztárak közötti viszálykodást ma már a legtöbb helyen sikerült elsimitani. (Helyeslés.)

Pető Sándor: Válaszol Sztérényi szavaira, tiltakozik az ellen, mintha őt tendencia vezetné s a Népszavából szereznél felszólalásának adatait.

Rátkay László: Felhívja a kereskedelemügyi miniszter figyelmét a posta- és táviró-kezelők helyzetére. Kéri számukra a miniszter jóindulatát.

Éber Antal: A postatakarékpénztárak tételénél arra utal, hogy ez az intézmény, hivatásával ellentétben, ma már jövedelmező állami vállalat, az ilyen üzleti tendenciával nem érheti el célját, a kisemberek takarékosra való buzdítását. A három százalékos kamat, melyet a betétek után fizet, nem lehet buzdító hatással a tőkegyűjtésre. A statisztikai adatok is azt bizonyítják, hogy a kamatláb leszállításával arányosan csökkent a postatakarékpénztár letéti összege. Ez helytelen rendszer, amelyen szociális okokból is változtatni kell.

Kossuth Ferencz: A postatakarékpénztárak alacsony kamatlábát a kormány úgy igyekszik ellensúlyozni, hogy lehetővé teszi állampapírok részletfizetés útján való vásárlását a postatakarékpénztári letétek útján. (Helyeslés.) Az állami zálogházakban szedett magas kamat abban találja magyarázatát, hogy a zálogházak maguk is kölcsönvett tőkével dolgoznak. Ezután nekik is kamatot kell fizetniük s az üzemi kiadásokkal is számolniuk kell.

Lázár Pál: A postatakarékpénztáraknál meg kellene honosítani azt az olasz rendszert, hogy a postatakarékpénztár állandóbb betétesei részesüljenek az intézmény jövedelméből egy bizonyos százalék erejéig.

Báró Thorotzkay Viktor: A levantei osztrák postáról beszél. Miért nem gondoskodik Magyarország is róla, hogy önálló postajáratat legyenek a Balkánon.

A hajózási tételnél

Hódy Gyula tengeri halászati iskolahajó létesítését ajánlja a kormány figyelmébe. A szubvencionált hajók lobbogó-ügyét is rendezni kell s érvényt kell szerezni a magyar állami szempontoknak.

Kossuth Ferencz: A tengerészeti iskolahajó megépítését a kormány tervbe vette s legközelebb meg is valósítja. A lobbogó-kérdésben igyekezni fog érvényt szerezni a magyar színek jogainak, valahányszor konkrét sérelmek tudomására jutnak.

Tolnay Lajos: Fiumében tengerészeti obszervatórium felállítását sürgeti a magyar tengerhajózás önállósága érdekében.

Kossuth Ferencz: A kormány méltányolja egy ilyen obszervatórium felállításának szükségét.

Nagy György: Idegen tengerhajózási vállalatok szubvencionálása helyett magyar vállalatokat kellene létesíteni. A horvát vállalatok méltatlanok minden anyagi kedvezésre.

Sztérényi József: Nagy György sérelmeket hangoztat, de nem ad számot ezekről. Eppen a hajózási tétel az, ahol egyetlen idegen vállalat sem részesül anyagi segítségben. Magyar vállalatokat méltatlanul gyanúsítani visszaélésekkel, nagyon helytelen közgazdasági politika. A kormány szigorúan ügyel, hogy a vállalatok eleget tegyenek a szerződés feltételeinek.

A tételt a Ház változatlanul elfogadta.

A vasutak tételénél

Jánoky-Madocsányi Sándor: A vasutak menetsebességének csökkentését kifogásolja. Kérdi, mi ennek az oka. Szükségesnek tartaná külön vasuti államtitkárság felállítását. A vasutállomások könyvtársai erkölcstelen könyveket árusítanak, meg kellene őket rendszabályozni.

Kossuth Ferencz: Hogy a vonatok nem tartják be az előírt menetsebességet, ennek oka az, hogy a kérdéses vonalakon bizonyos beruházásokra van még szükség, melyek a vonatok időbeli teljesítő képességét is fokozni fogják. A vasuti könyvtárak szigorubb ellenőrzéséről a miniszter gondoskodni fog.

Báró Thorotzkay Viktor: A munkások számára gyorsvonati kedvezményes jegyeket kér.

Kossuth Ferencz: A gyorsvonatok nagyobb üzemi költsége ezt a kedvezést nem bírja el.

Farkasházy Zsigmond: Az államvasutak által egyes gyáraknak adott refakciákat és a lapoknak adott hirdetési pauszálét kifogásolja. A kormánynak szakítania kellene a régi rendszerre e nem egészen korrekt szokásával.

Kossuth Ferencz: A kormány a refakciák tételét a legszükségesebbre redukálta, a lapoknak adott pauszáléról ugyanez áll, ezeket a hirdetési díja-

kat különben is szerződés alapján fizeti a kormány és politikai célokat nem szolgálnak.

Nagy György: Határozati javaslatot nyújt be a tiz korona értékű aluli zálogtárgyak kamatmentesége iránt. Javaslátát a Ház elveti.

A Ház ezután a kereskedelemügyi tárca költségvetését részletekben is elfogadta.

A földmivvelésügyi tárca.

Következett a földmivvelésügyi tárca költségvetése.

Mezőfi Vilmos: Apró orvosoltatás helyett nagy-szabású, gyökeres reformokat kér a földmivvelésügyi kormánytól. Ilyen reformok nélkül a visszavándorlók ujjra ki fognak vándorolni. A kormánynak a munkásházak létesítése körül szerzett érdemeit szívesen elismeri, de ez csak a kezdet kezdete.

Az elnök délután két órakor az ülést felfüggesztette.

A délutáni ülés.

Návay Lajos elnök délután négy órakor nyitja meg újra az ülést. Folytatják a földmivvelésügyi tárca tárgyalását.

Latifundiumok parcellázása.

Első szónok Mezőfi Vilmos: Kifogásolja, hogy a nyolczvankétfélmillió költségetből mindössze csak egy és negyedmillió korona jut munkáscélokra. Ez igen kevés, mert például az állami lötenyészre ugyanakkor két és fél millió van előírva. A földmivvelés-munka közvetítésére tízezer korona van előírva, ebből a nevelésesen csekély összegből semmit sem lehet csinálni. Félmillió koronát innak viszont elő olyan célok megvalósítására, amelyek között ott szerepel a szociálista tanok ellen való agitálás. Szabad-e állami tekintélyvel és állami költséggel valamely pártot állandóan gyalázni?

Felkiáltások: Szabad! A szociáldemokraták ellen szabad!

Mezőfi Vilmos: Felhívja a kormány figyelmét a közlegelő-hiányra és dicsérettel emlékezik meg arról, hogy erre a célra kétszáz ezer korona van beállítva. De ez az összeg csak a jószándékot bizonyítja, mert különben a célhoz képest nevételesen csekély. Sürgeti a latifundiumok és hitbizományok kisajátítását. Kérdi, mi van a mezőgazdasági munkások betegsegélyezési ügyével? Másfél millió koronát kér az állam telepítési célokra, de hogy képzelet a kormány ennek a kérdésnek a megoldását? A telepítést csak a föld felszabadítása útján lehet elérni. Lehetetlen állapot az, hogy hárommillió gazdának tizenhárom hektár földje van, míg huszonegyezer nagybirtokosnak tizenegymillió hektár földje.

Hammersberg László: Beszélien azokról, akik járadékokból élnek!

Mezőfi Vilmos: Ezt úgy tetszik érteni, hogy a zsidó tőkéről beszéljek?

Felkiáltások: Igen! Arról beszéljen!

Mezőfi Vilmos: Arról is beszéltem már, de abban is találtak kifogásolni valót. El kell jönni annak az időnek, amikor a magyar földet felszabadítják a latifundium rabszolgasága alól. Tömrdek föld van a városok kezén, kétfélmillió hold földet pedig idegen tőkés tartanak birtokukban. Hosszasabban polemizál Nagy Emillel, aki azt állította, hogy a latifundiumok az ország érdekében valók s bebizonyítja, hogy a latifundiumosok nagyrésze külföldön költi el a jövedelmét. Példákkal illusztrálja, hogy a latifundiumok tultengő hatalma milyen békítő hatással van a közéletre és a gazdasági viszonyokra. A nagy uradalmak a magyar munkások mellözésével idegen galicziai munkásokat foglalkoztatnak, míg a magyar földmivvelés külföldre mennek kubikoknak. (Nyugtalanóság.)

Szemere Huba: Bolondítja a népet, azért nem fogad el munkát!

Az elnök többszöri figyelmeztetés után Szemerét rendreutasítja.

Mezőfi Vilmos: A latifundiumok a közigazgatásra is korrumpáló hatást gyakorolnak. Bizalmatlan a kormány iránt s ezért nem fogadja el a költségvetést.

A földhitel reformja.

Beck Lajos a magyar földbirtok hitelügyének szövevényes és nehéz kérdéseiről beszél. Minden oldalról megvilágítja a földhitel reformjának szükségét, amelyet egyfelől a magyar földbirtok statisztikailag konstatait rohamos eladósodása, másfelől ezen eladósodás egészségtelen volta tesz indokoltá. Kimutatja, hogy a magyar földbirtok jelzálogterheinek még egyharmada sem áll egészséges terhekből, azaz zálogveles kölcsönökből. Amiből következik, hogy minden idevágó reformnak első sorban a drága és bizonytalan, magánkézűl eredő kölcsönöknek amortizációs kölcsönökké való átalakítására kell törekednie. A föld becsértékének első felét meg terhelő nem zálogveles kölcsönöknek zálogveles kölcsönökké való átalakítása nem ütközik áthághatlan nehézségekbe, ha annyi záloglevelet tudunk elhelyezni, amennyire ezen nem zálogveles terhelő a föld becsértékének első felén belül még rug. Hogy ez elérhető legyen, árvapénzeink, postatakarékbetéteink, bírói készpénz-letéteink, alapítványi pénzeink és életbiztosítási díjtartalékaink egy részének záloglevelekben

való elhelyezését javasolja. Sokkal nehezebb a kérdés: miként lehetne 2-od és 3-ad helyű jelzőkölcsönöinket ekkép átkonvertálni? Gazdáinkat olyan helyzetbe kell hozni, hogy birtokuk hozadéképességének fokozásával drága és bizonytalan utójelzőkölcsönöktől szabadulhassanak. Erre szolgálna egyfelől a kézzizálog hitelének berendezése, amelyet ő az általános propagált francia variant agricolé-tól eltérőleg óhajtana megszervezni. Ezen hitelforma keretében — mindig a kellő óvatosság szem előtt tartásával — gazdáink négy és félezer millióra rugó termése és élő meg holt leltárának egy része szolgálja újabb hitelalapul, amelylyel ha okosan tudnak élni, a földbirtok jövedelmezősége is lényegesen fokozhatóvá válnék. Ezenkívül a gazda személyi hitelét is új erőforrásokkal és új, hajlékony hitelformákkal akarja gazdagítani. Egy új takarékpénztári törvény keretében — amely a betevők biztonságát az eddiginél lényegesen fokozná — vidéki takarékpénztárainak mezőgazdasági megtakarításokból származó 1300 milliónyi pénzt a mezőgazdaság személyi hitelébe akarja felhasználni. Még pedig úgy, hogy egysége-sebb szervezetet adva a vidéki takarékpénztáraknak, ezt a szervezetet összeköttetésbe hozza az Országos Központi Hitelszövetkezettel. Végül a mezőgazdasági folyószámla-hitel bevezetését propagálja. Mind e reform a magyar társadalom ama osztályának megerősítésére óhajt szolgálni, amely osztály nagy nemzetfenntartó hivatásának tudatában, önfeláldozással szolgálja a magyarság ügyét.

Röck Iván bizalommal van a kormány iránt s ezért elfogadja a költségvetést. A földművelésügyi kormány munkálkodása a legszebb reményeket nyújtja. Elismerését fejezi ki a telepítésekkel elért sikerek miatt. Kritizálja a munkásházák építéséről szóló törvény végrehajtását. Mezőfivel polemizál. A védő-gátak állapotát és a vizutak gondozását kritizálja.

Elnök ezután az idő előrehaladottságára való tekintettel a tárgyalásokat berekeszti.

Wekerle Sándor miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter helyett benyújtja a Máv. hálózatán szükséges beruházásokról és a kassa—oderbergi vasut-társaságnak nyújtandó állami biztosításról szóló törvényjavaslatokat.

A Ház a javaslatokat kiadja a közlekedésügyi és pénzügyi bizottságnak.

Az ülés vége hét óra 45 perczkor.

Budapest, május 18.

Az önálló nemzeti bankért. Zomborban Bács-Bodrog vármegye és Zombor város függetlenségi pártja vasárnap az önálló magyar nemzeti jegybank felállítására érdekében népies nagygyűlést tartott. Jelen voltak Holló Lajos, Lovászy Márton, Fernbach Péter, Fernbach József, Balogh Ernő, Lányi Mór és Rajk Aladár képviselők. A gyűlés megnyitása után Fernbach Károly főispán a bácsbodrogmegyei és Méri János Zombor város függetlenségi pártjának nevében üdvözölte a nagyszámban megjelent vidéki és helybeli párttagokat. Első szónok Balogh Ernő volt, aki az önálló jegybank alaptételeit szakszerűen fejtegette. Holló Lajos kifejté, hogy a nemzeti bankot meg kell csinálni. Most olyan változás előtt áll a nemzet a politikai életben, amely változás a függetlenségi törekvéseknek újabb erőt, újabb támogatást kölcsönöz. Kossuth Ferenc ismét egy felhívást intézett a nemzethez, hogy a nagy czélok elérésére tömörüljenek egy táborba. Hiszi, hogy ennek eredményeként gróf Andrássy Gyula és tábor követni fogja gróf Apponyi Albert példáját, akkor a nemzeti erő még hatalmasabban fog fellebegni. De a függetlenségi párt nem térhet át a 67-es rendszerhez, mert a kor szelleme azt már elsöpörte, ezért annak alkotásait időről-időre le kell bontani és azoknak helyébe az idők szellemének és szabad intézményeinknek megfelelő rendelkezéseket kell létesíteni. Lázár Pál szerint azt az álláspontot kell elfoglalni, hogy amit a föld népe akar, azt akarja a nemzet is. A nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben kijelenti, hogy az önálló magyar jegybanknak 1911 január 1-én való felállítását határozottan szükségesnek tartja. Ennek folytán követeli a jegybank felállítását és elvárja a képviselő-ház többségétől, hogy programjának ezen sarkalatos pontját minden körülmények között megvalósítsa. Lovászy Márton és Lovászy Andor az önálló magyar bank felállítását sürgették. Ezután a népgyűlés, megbizta Balogh Ernő képviselőt hogy ezen határozati javaslatot az országos központonál közölje. Délben 300 terítékes banket volt, amelyen Holló Lajos, Mukits Simon, Fernbach Károly főispán és még számosan mondtak felköszöntőket.

PártvacSORA. Az alkotmánypárt holnap, kedden este 8 órakor a városligeti Kovács-féle pavillon éttermében tartja meg a heti pártvacsoráját.

A Biharvármegyei függetlenségi párt nagygyűlése. Biharvármegyei függetlenségi és 48-as pártja vasárnap Nadányi Károly pártelnök elnöklésével nagygyűlést tartott Nagyváradon, amelyen a függetlenségi

választópolgárok nagyszámban jelentek meg. Nadányi Károly pártelnök üdvözölve a megjelenteket, megköszönte a személye iránt tanúsított bizalmat és állásáról leköszönt. A nagygyűlés Szatmári Mór országgyűlési képviselő indítványára egyhangú lelkesedéssel ismét Nadányi Károlyt választotta meg megyei pártelnöknek, mire Nadányi hosszabb beszédben köszönte meg a megnyilvánult bizalmat. Sebő Mihály párttag elterjesztette az évi jelentést, mely a párt folytonos térhódításáról ad számot. Ezután Nadányi Károly határozati javaslatot nyújtott be, hogy a párt foglalion állást az önálló magyar nemzeti bank felállításával szemben, hogy a kivételre nézve prejudikáljon, hiszen ezen szakos reformnál minden faktornak, jelesen a törvényhozásnak legkomolyabb megfontolásra van szüksége. Halász Lajos országgyűlési képviselő hasonló értelemben szólalt fel. Az önálló magyar nemzeti bank létesítése a pártra nézve nemcsak politikai, de egyenesen becslés kérdése. (Zajos éljenzés.) A választói reformra nézve óvakodni kell attól, hogy föl ne idézzük a nemzetiségi kérdés veszedelmét, mert ha a nemzetiségieket kirekesztenék, úgy azok telelárnának egész Európát azzal, hogy Magyarországot az elnyomás hazája. Többek hozzászólása után a nagygyűlés egyhangúlag ily értelemben fogadta el a határozati javaslatot. Végül a nagygyűlés Nadányi Károly indítványára Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez, az országos párt elnökéhez üdvözölő táviratot küldött.

A szárnyas-kerék negyedmilliárdja.

— Kossuth vasuti beruházásai. —

Budapest, május 18.

Kossuth Ferenc nevében két törvényjavaslatot terjesztett ma Wekerle Sándor miniszterelnök a Ház elé: az egyik javaslat a Kassa—Oderbergi Vasut negyvenhat és fél milliós beruházásáról szól, a másik pedig az államvasutak kétszázmilliós beruházását foglalja magában.

A Kassa—Oderbergi Vasut vonalain most kell foganatosítani azokat az átalakításokat, amik az Ausztriával kötött kiegyezés legértékesebb vívmányai között szerepelnek, mert sokszorosan megkönnyítik a Magyarország és Németország közt levő direkt vasuti összeköttetést. A betervezett törvényjavaslat módot ad a vasúttársaságnak arra, hogy az ehhez szükséges tőkét előteremtse, mert a Beruházások céljaira állami kamatbiztosítás mellett leendő elsőbbségi kötvények kibocsátása ad engedélyt.

A másik, terjedelmesebb törvényjavaslat még ennél is fontosabb és a MÁV. üzemszavaráinak az orvoslását czélozza. Az utolsó tizenegy év alatt a magyar államvasutak hálózata 36.5%-al növekedett, míg ugyanez idő alatt a személyforgalom 74.7%-al, a teherszállás pedig 76.8%-al emelkedett. Ezeknek az adatoknak az összevetése önmagában megmagyarázza azt, hogy mi okozta a magyar államvasutakon újabb elhatalmasodott forgalmi zavarokat? A fejlődő ország fokozódó szükségletei egyre nagyobb igényekkel léptek föl, míg a vasuti hálózat s a vasuti felszerelés ezzel arányban nem gyarapodott.

A kormányok minden nagyobb beruházástól visszariadtak, a MÁV. meglévő berendezése kopott, romlott, de nem talált pótlásra. Ezeket a mulasztásokat kell most sürgősen helyrehozni, ha csak nem akarjuk azt, hogy egy szép napon egész vasuti intézményünk csődöt mondjon. Erre kell a kétszázmillió. A törvényjavaslat a négyszázalékos járadékkötvények útján megszerzendő kétszázmilliós összeg részletes felhasználásáról is intézkedik. Építkezésekre kell 110 millió

kétszáz ezer korona; ebből Budapesten építenek be husz millió nyolczszáz ezer koronát; Fiumében tizenegy millió kilencszáz kilenc ezer koronát. A vonalak teljesítő képességének emelésére fordítanak tíz millió százhetven ezer koronát, második vágány építésére kell tizenkét és fél millió; pályaudvarok kibővítésére tizenhárom és fél millió.

A forgalmi eszközök gyarapítására kilenczvenkét millió koronát szán a javaslat, ebből mozdonyokra negyvenkilencz milliót, kocsikra közel negyvenkét milliót szándékoznak felhasználni. A javaslat azonban kiemeli, hogy ezzel még nincsen kimerítve a beruházások sorozata, mert a mostani és a tavalyi, közel százmilliós beruházáson kívül még legalább száz milliót kell a legközelebbi öt esztendő alatt a Máv. teljesítő képességének biztosítására fordítani.

A két törvényjavaslat — melyeket kimerítő, gondos indokolás kísér — a következő:

Az államvasutak beruházásai.

A magyar királyi államvasutak hálózatán szükséges építkezési beruházások és a beszerzendő forgalmi eszközök költségeinek, továbbá az állami vasgyárak beruházási költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat a következő:

1. §. Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi miniszter, hogy a m. kir. államvasutak vonalain végrehajtandó beruházási építkezésekre az 1908—1910. években 110,200,000 K-t; forgalmi eszközök beszerzésére és felszerelésére pedig az 1908—1911. években 92,330,000 K-t fordíthasson a következő czélokra: I. Budapest székesfőváros területén végrehajtandó építkezésekre 20,800,000 K-t. II. A fiumei pályaudvarnak és kikötőnek vasuti berendezésekkel való kiegészítésére 11,990,000 K-t. III. Vonalak teljesítő képességének fokozására 10,170,000 K-t. IV. Második vágányok építésére 12,420,000 K-t. V. Másodrangú vonalak elsőrangusítására 10,150,000 K-t. VI. Térközben való közlekedés czéljából vonalblock berendezésének előállítására 500,000 K-t. VII. Állomásokon biztosító berendezések és előjelzők létesítésére 4,000,000 K-t. VIII. Távirtda, harangjelző és telefonberendezésekre 400,000 K-t. IX. A nyílt vonalak őrházak, őrházi toldalékok és telefonbódék létesítésére 700,000 K-t. X. Nagyobb vidéki pályaudvarok bővítésére 13,410,000 K-t. XI. Kiseb kiegészítő munkákra 3,000,000 K-t. XII. Állomásokon világító berendezésekre 2,200,000 K-t. XIII. Vonatvilágítási telepek építésére és kiegészítésére 750,000 K-t. XIV. Kocsitisztító telepek építésére és mozgó kocsitisztító berendezésekre 150,000 K-t. XV. Vontató telepek építésére és kiegészítésére 4,400,000 K-t. XVI. Lakótanyákra és fürdőberendezésekre a mozdony- és vonatkísérő személyzet, valamint a munkások részére 1,300,000 K-t. XVII. Műhelyek építésére és kiegészítésére 3,500,000 K-t. XVIII. Személyzeti és munkáslakóházak építésére 1,100,000 K-t. XIX. Egészségügyi berendezésekre 500,000 K-t. XX. Új fatelítő telep előállítására 800,000 K-t. XXI. Nehézsínű felépítmény fektetésére 5,000,000 K-t. XXII. A slintöbblét gyártásához a külföldről beszerzendő aczélföntések több költségeire 860,000 K-t. XXIII. Hidmegecsítésre 1,000,000 K-t. XXIV. Faszervezetű hidaknak vasszerkezetűvé való átépítésére 500,000 K-t. XXV. A m. kir. államvasutak tulajdonát képező II. rangú vonalak megerősítésére 600,000 K-t. XXVI. Mozdonyok beszerzésére az 1908—1911. években 49,150,000 K-t. XXVII. Kocsik beszerzésére az 1908—1910. években 41,780,000 K-t. XXVIII. Westinghouse-félekberendezésre 750,000 K-t. XXIX. Fűtési berendezésekre 500,000 K-t. XXX. Kisérleti berendezésekre 150,000 K-t.

Építkezésekre, forgalmi eszközökre és felszerelésekre összesen 202,530,000 K-t.

2. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az állami vasgyárak kibővítésére és felszerelésének kiegészítésére 12,806,000 koronát vehessen igénybe.

3. §. Jövähagyatik a kormánynak az az intézkedése, hogy a nagyberezná—országhatárszéli vonal megépítésére és felszerelésére, a csap—ungvári államvasuti vonalnak másodrangú főpályává való átalakítására, a nyiregyháza—csapi államvasuti vonal teljesítő képességének fokozására, végül a galánta—szolnai államvasuti vonalon fektetendő második vágány költségeire az 1904. évi XIV. t.-cz. 6. §-ának 1. és 6. pontja alapján engedélyezett 43,300,000 korona hitelt 5,990,000 koronával túllépte, hogy a marosvásárhely—szászrégeni helyi érdekű vasutat az 1904. évi XIV. t.-cz. 6. §-ának utolsó bekezdésében engedélyezett 1,460,000 korona helyett 1,777,268 korona 84 fillér felhasználásával megváltotta, és hogy a magyar vasuti forgalmi részvénytársaságtól 3175 darab teherkocsit 11,692,920 korona 60 fillér vételár ellenében megvásárolt.

sten épí-
koronát;
ázkilencz
képessé-
llió száz-
ny építé-
audvarok
ó.
ására ki-
javaslat,
szmilliót,
szándé-
onban kl-
meritve a
stani és a
ason kívül
közlebbi
épességé-
yeket ki-
a követ-

sal.

dn szüksé-
dő forgalmi
vasgyárak
örvényjavas-

emügyi ml-

alain végre-

1908—1910.

zők beszer-

1911. évek-

kező czén-

in végrehaj-

flumei pá-

nyalakkal

onalak tel-

K-t. IV. Má-

V. Másod-

00 K-t. VI.

lakó-köt be-

VII. Állomá-

ók létesíté-

gjelző és te-

nyított vonala-

fonbódék lé-

i pályaudva-

rb kiegészítő

kon világító

onatvilágítási

00 K-t. XIV.

okcsitászító

telepek épí-

XVI. Lakó-

dony- és vo-

ások részére

és kiegészi-

4. §. A m. kir. államvasutak hálózatának kibővítéséről, vasuti és más beruházásokról, valamint a szükséges költségek engedélyezéséről szóló 1904. évi XIV. t.-cz. 6. §-ának az 1—6. pontok alatt engedélyezett hitelek, valamint az ugyanezen törvényzikk 18. §-ának megfelelően az egyes évekre vonatkozó állami költségvetésekben a m. kir. államvasutak hálózatának kibővítésére és más vasuti beruházásokra czim alatt felvett, vagy felveendő egyes rovatokon előirányzott vagy a jövőben előirányzandó hitelek között az átruházási jog megadatik. Az említett 1904. évi XIV. t.-cz. 6. §-a alapján az egyes évekre engedélyezett, illetőleg az egyes évekre vonatkozó állami költségvetésekben előirányzott, vagy a jövőben előirányzandó hitelösszegekből az illető számadási évben fel nem használt maradványok az 1897. évi XX. t.-cz. 27. és 28. §§-ában előírt hitelkötés nélkül is a következő években felhasználhatók. Az 1912-iki számadási év végével ily felhasználásnak több helye nincs. A fenti rendelkezések érvényesek a m. kir. államvasuti beruházásokra az 1907. évi XXIX. törvényzikkal és a jelen törvénnyel engedélyezett hitelek tekintetében is, azzal a megszorítással, hogy az építkezésekre egyrészt, a forgalmi eszközök beszerzésére és felszerelésre másrészt engedélyezett hitelek között kölcsönös átruházásnak helye nincs.

5. §. A jelen törvény 1. §-a szerint engedélyezett beruházási hitelek 45.690.000 korona, a 2. §-szerint engedélyezett beruházási hitelek pedig 7.506.000 korona még az 1908. év folyamán használható fel, az 1909., 1910. és 1911. években felhasználható összegek és azok fedezete pedig az illető évekre vonatkozó állami költségvetésbe külön fejezetek alatt felveendő. Ugy a teljesített kiadások, mint azok fedezete az állami számadásában az államháztartás egyéb eredményeitől külön tüntetendők ki.

6. §. A pénzügyminiszter fehatalmazatik, hogy a jelen törvény 1. és 2. §-ában engedélyezett 215.336.000 K beruházási szükséglet fedezésére, továbbá a 3. §-s szerint már igénybe vett 19.460.189 K 44 f és végül az 1904. évi XIV. t.-cz. 6. §-ának utolsó bekezdése alapján az ungvölgyi helyi érdekű vasut vonalának másodrangú főpályává való átalakítására engedélyezett 2.440.000 K, összesen tehát 237.236.189 K 44 f fedezése végett korona értékre és 4%-nál nem magasabb kamatra szóló adómentes járadékkötvényeket bocsásson ki. E kötvényekből 75.096.189 K 44 f fedezésére szolgáló mennyiség 1908. évben, a fennmaradó 162.140.000 K fedezésére szolgáló mennyiség pedig az 1909., 1910. és 1911. évekre szóló költségvetési törvény életbelépte után lesz kibocsátható a szerint, hogy a jelen törvény 1. és 2. §§-ában engedélyezett beruházási hiteleknek az 5. §-s szerint az 1908. évben fel nem használható része az ugyanazon §- értelmében mily összeggel lesz az 1909., illetve 1910. és 1911. évi költségvetésbe beállítva.

7. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és annak végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek bíznak meg.

Indokolás.

A törvényjavaslatához a miniszter szokatlanul bő és lelkiismeretes indokolást terjesztett be. Ebben elmondja, hogy a m. kir. államvasutak teljesítőképességének fokozására az 1907. évi XXIX. t.-czikk indokolásában, nemkülönben az évi költségvetések tárgyalása alkalmával is, szükségesnek látta nyomatékosan hangsúlyozni, hogy az ezzel a törvényzikkal engedélyezett munkákra és forgalmi eszközökre számított 90.090.000 koronából a vasuti beruházásokra eső 87.425.000 korona csak az 1907. évi legsürgősebb szükségletet fedezi és hogy ezenkívül vannak még igen nagyarányú szükségletek, melyek az 1907. évet követő években okvetlenül kielégítendőek lesznek. Jelezte egyuttal, hogy a budapesti pályaudvarok rendezésén kívül, a legközelebbi öt évben legkevesebb 300 millió koronát fog tenni az az összeg, melyet a m. kir. államvasutak teljesítőképességének biztosítása követelni fog s amely beruházás nélkül a folyton emelkedő forgalom lebonyolítása állandóan akadályba fog ütközni. Ezen kijelentésének és a feltétlen szükség kielégítésének folyamánya a jelen törvényjavaslat, melylyel az államvasutak három, illetve mozdonyok tekintetében négy évi nélkülözhetetlen szükségleteinek fedezésére kér fedezetet.

Az ezen törvényjavaslat alapján eszközöndő beruházások egy több évi ciklusokra felosztott beruházási programnak folytatódó részét képezik, melyek maradandó jelleggel bírnak. Ebből a szempontból arra törekedett, hogy befejezhető munkákra, avagy nagy építkezéseknél részlegesen hasznosítható munkacsoportokra kérjen hitelt és felhatalmazást a végrehajtásra.

Annyival inkább kellett szerinte a megoldásnak ezt a módját választania, mert csak ily tervszerű beruházás felelhet meg egy a pénzügyi, mint a forgalmi igényeknek, melyeknek kielégítésénél számolnia kell természetesen az ország pénzügyi helyzetével is. Ez egyrészt, és az a körülmény másrészt, hogy nagyobb évi összegek felhasználása is nehézségekbe ütköznék, indítottak arra a már említett körülményre, hogy a tényleg legsürgősebbeknek jelentkező szükségletek és pedig az építkezések és kocsi beszerzés terén az 1908—1910. évek, a mozdonybeszerzés terén pedig az 1908—1911. év szük-

ségleteinek fedezésére szorították a további szükségletek kielégítését a későbbi évekre tartva fenn.

E beruházások kapcsán a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök az állami vasgyárak sürgős beruházásaira is kér szükséges fedezetre megfelelő hitelt.

Az 1896-tól 1907. évig terjedő időközben a vonalszaporulat 4.314.754 km.-re rug; eszerint e 11 évi időközben a hálózat 36.5%-al fejlődött, vagyis a közelmúlt tizenegy évi ciklusban átlagban 3.3%-al növekedett egy évben a vonalhálózat.

A személy- és áruforgalom alakulása a felsorolt adatok szerint: az utasok száma az 1896. üzletévi 45.970.887-ről 1906-ban 73.122.753-ra és 1907-ben 80 millióra; a fizető gyors- és teheráruforgalom pedig 22.106.532 tonnáról 1906-ban 37.221.889 tonnára és 1907-ben 39 millió tonnára emelkedett, ami az 1896—1907. évi időszakra 74.7%, illetőleg 76.8% forgalomemelkedésnek, évi átlagban 6.8% és 6.9% emelkedésnek felel meg.

Bizonyítást nyer azzal az, hogy a forgalom emelkedése sokkal nagyobb százalékos arányban történt, mint a vasuti hálózat kiterjesztése.

Eddig a befektetések nem történtek arányosan a forgalom fejlődésével és az összebevétel emelkedésével, mely körülmény okozta a szükségletnek felhalmozódását és azokat a sajnálatos, közgazdaságunkat érzékenyen károsító hátrányokat, melyek a vagonhiány és a forgalom lassabb lebonyolításából származtak és most már évek óta mind nagyobb mérvet öltöttek.

Hozzájárul ehhez még, hogy a közönség igényei is mindinkább fokozódnak.

A folytatódólagos kiegészítéseket pedig, melyek ennek a programnak a keretében már fölvehetőek nem voltak, a jövőnek tartja fenn a miniszter, szükségesnek tartva azonban annak ismételt nyomatékos hangsúlyozását, hogy a folytatódólagos nagyobb mérvű beruházások elengedhetetlenül szükségesek, melyeknek elmulasztása súlyos helyzetet fogna teremteni az államvasutak teljesítő képessége és közgazdaságunk szempontjából. A jelen törvényjavaslat alapján igénybe veendő hitelek kijelölésénél az okszerű takarékoság szigorú szem előtt tartásával járt el és csakis azokat a munkákat vette fel, amelyek az államvasutak teljesítő képességének fokozása szempontjából feltétlenül szükségesek és amelyek az államvasuti tőkének az ország közgazdasága szempontjából való rentabilitását leginkább biztosítani képesek. Ellenben mellőzött oly munkákat, amelyek a közönség által megkívántatnak ugyan, de amelyek inkább kényelmi, avagy fényűzési berendezkedések és amelyek költsége az államvasutakban fekvő tőkék kereső képességét csakis megronthatják.

Ami az állami vasgyárak beruházási szükségletét illeti, ezt nemcsak czélszerűségi és egyszerűsítési szempontból kívánta a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök ebbe a beruházási törvényjavaslatba felvételni, hanem azért is, mert az állami gyáraknak bővítésére a jelen javaslattal kért hitel ugyancsak a jelen javaslat tárgyát képező államvasuti beszerzések és beruházások folyamánát képezi.

A törvényjavaslat azonban nemcsak az ezután eszközöndő beruházási szükségleteket öleli fel, hanem egyrészt gondoskodni kíván azon 3175 teherkocsi költségeinek fedezetéről is, melyeket a minisztertanács hozzájárulásával, az országgyűlés jóváhagyásának reményében a nagy vagonhiány csökkentésére a magyar vasuti forgalmi részvénytársaságtól vásárolt, másrészt bejelenti az országgyűlésnek azokat a tulkiadásokat is, melyek az 1904. évi XIV. t.-cz. alapján eszközölt vasuti beruházások egy részénél felmerültek, végül pedig gondoskodik azon beruházások, illetőleg megszerzés költségeinek fedezéséről, amelyek az 1904. évi XIV. t.-cz.-kel engedélyezetttek ugyan, de amelyeknek fedezetéről eddigéig gondoskodás nem történt.

A törvényjavaslat részletes indokolása szerint a törvényjavaslat 1. §-ában említett munkálatokban a következők foglalattak.

Budapest székesfőváros területén: A Budapest-nyugoti tehervonatu vontató-telep kihelyezése Rákos rendező-pályaudvaron túl, a székesfőváros határára, az új szénpályaudvar egy részének előállítására Rákos rendező pályaudvar szomszédságában, a központi szertár kiépítése Budapest-Ferencváros pályaudvar szomszédságában, Budapest-Józsefváros állomáson vágányok és rakodó területek a központi szertár helyén, Budapest-nyugoti pályaudvaron a fűtőház egy részének kitélepitése, a szénpályaudvar és új szertár építése folytán főlzábaduló területeknek berendezése az árukezelés czéljaira, Budapest-nyugoti pályaudvarnak a kert-terület felhasználásával való bővítése a személyforgalomnál fennálló nehézségek enyhítésére, Budapest-Lipótváros állomáson raktár, szénecsuszák és vágány, Budapest-Kelenföld állomáson vágány és átrakodó építése, az összekötő vasuti hidnak két új vágányra való kiépítése, a budapest-balparti körvasuton Rákos és Rákos-rendező között állomás közbeiktatása Rákos-szentmihály község határában, Rákos állomás bővítése, Rákos rendező-pályaudvar bővítése, Kelenföld-nyugati vontató vágány kiépítése.

A jumei pályaudvarnak és kikötő-

nek vasuti berendezésekkel való kiegészítése: összesen 11.990.000 korona.

Vonalak teljesítő képességének fokozása: a budapest—marcheggi, a budapest—czeglédi, a czegléd—szeged—temesvári, a temesvár—orsovai, a nagyvárad—predeáli, a budapest—zimonyi, a budapest—dombovár—flumei, a kelenföld—zágrábi vonalon.

Második vágányok építése. Rákos—ujszási II. vágány, Czegléd—szolnoki II. vágány, a Váralja—Hátszeg—petrozsényi vonal teljesítő képességének fokozása és Petrozsény előtt létesítendő tároló állomás, Buccari—Fiume közt II. vágány.

Másodrangú vonalak elsőrangusítása. A nyitárvölgyi vonal elsőrangusítása II. részlet a szabadka—bajai vonal elsőrangusítása, a dombovár—bátaszéki vonal elsőrangusítása és Dombovár állomás bővítése II. és utolsó részlet.

Nagyobb vidéki pályaudvarok bővítése. Bővítésekre van szükség a következő állomásokon: Érsekújvár, Dévényfalú, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Komárom, Hatvan, Győr, Pápa, Körmen, Miskolc, Kassa, Sátoraljaújhely, Ruttká, Bánréve, Zólyombrézó, Szeged, Zombor, Eszék-alsóváros, Eszék állomás, Vinkovce, Bród, Nagykkindá, Szolnok, Piski, Püspökkladány, Tóvis, Segesvár, Homoród-Kőhalom, Brassó, Csap, Bátor, Munkács, Nagykároly, Királyháza, Szatmár-Németi, Nyiregyháza, Zágráb, Károlyváros, Czaprag.

Vontató telepek építése és kibővítése. Mozdonyállások szaporítása, fordító korongok, vízállomások, vízművek és mozdonytápvizek, szénlerakóhelyek és szénkezelő berendezések, vontatási kisebb munkák, évközben felmerülő sürgős szükségletek.

Személyzeti és munkáslakóházak építése.

Egészségügyi berendezések.

Forgalmi eszközök és felszerelés.

Mozdonyok: Mozdonyok beszerzése 1908. évre: 70 drb I. rangú mozdony (Prairie jelleg). Mozdonyok beszerzése 1909—1911. évekre. 1909ben: 80 drb I. rangú, 26 drb II. rangú. 1910-ben: 80 drb I. rangú, 26 drb II. rangú. 1911-ben: 90 drb I. rangú, 26 drb II. rangú. Kocsik: Személykocsik beszerzése 1908—1910. évekre: 720 darab. Kalauzkocsik beszerzése 1908—1910. évekre: 285 darab. Teherkocsik beszerzése 1909. évre: 2000 darab.

Fűtés: Lancrenon-fűtés kiterjesztése a brucki és marcheggi vonalon közlekedő összes gyors- és személyvonatokra.

Kísérleti berendezések: Vegyérségi laboratorium bővítése az új szénvizsgálathoz. Új négytengelyű kísérleti kocsi és miniszerek beszerzése.

Új munkáslakások.

A munkáslakásokban fennálló hiány enyhítése érdekében új munkásgyarmat létesítését tervezi a kormány a Simor-, Golgotha-, Szapary- és Delejtuczák által határolt, tehát a jelenlegi gyárterületen kívül, de annak térszomszédságában fekvő telektömbön, amely annak eddigi tulajdonosától, a székesfőváros közönségétől az 1907. évi XXXV. t.-cz.-ben foglalt felhatalmazás alapján és ugyanezen törvényben e czélra rendelkezésre bocsátott hitel terhére már megszerzetett. Az új munkásgyarmat kereken 700 egyszobás munkáslakást, néhány 2—3 szobás altiszti és tiszt lakást (a gyártelep felligyeletével és a gyári tiszletség vezetésével megbízandó alkalmazottak részére) idegen átvevő közegek elhelyezésére szükséges vendégszobákat, 1200 vidéken lakó munkás déli tartózkodására alkalmas munkás-éttermet, kantint, kávé és gőzfűdőt, óvodát, tiszti- és munkáskaszinót és könyvtárral ellátott munkás-olvasósóbát fog magában foglalni.

Virement.

A törvényjavaslat 4. §-a az egyes tételek közötti átruházási jogot adja meg és e részben az 1904. évi XIV. t.-czikknek egy a gyakorlatban erősen érzett hiányát kívánja pótolni. Az 1904. évi XIV. t.-cz. 16. §-ának az a határozománya, amely szerint az említett törvény 6. és 13. §-ában megállapított czimeken engedélyezett hitelösszegek között átruházásnak helye nincs, most, amidőn az 1904. évi XIV. t.-cz. alapján fogantatosítandó államvasuti beruházások befejezéséhez közelednek: előreláthatólag igen sok oly nehézségnek válnék forrásává, amelyek hátráltatják az 1904. XIV. t.-cz. 6. §-ának s a jelen törvényjavaslatnak azt a czélzatát, hogy a terveit veit beruházások által a m. kir. államvasutak teljesítőképessége az örvendetenes fokozódott forgalommal megfelelően lépést tartson. A vasuti üzemek és a vasuti építkezéseknek természetéből folyik, hogy évekkal előre megállapított beruházási program a részletekbe menő teljes pontossággal be nem tartható. A műszaki tudomány időközti vívmányainak figyelembevétele, az anyagárak és munkabérek változása, a forgalom és üzem terén folyton előforduló változások mind oly tényezők, amelyek egy évekre szóló beruházási program végrehajtását szükségképpen befolyásolják és lehetetlenné teszik, hogy a végrehajtás során, az előzetesen megállapított hitelekkel szemben eltérések ne mutatkozzanak. Amily hiba volna egyes, esetleg

olcsóbban végrehajtható, vagy esetleg elodázhatóknak bizonyult munkálatoknak az eredetileg előirányzott hitelek keretében való végrehajtása, csak azért, mert a költségekre a törvényhozás megfelelő hitelt bocsátott a kormány rendelkezésére, épp annyira elmenekülnék a beruházási program megállapítása alkalmával a törvényhozás előtt lebegett célzattal az, ha egyes tervbevetett munkálatok befejezése abbahagyatnák, vagy elodáztatnák azért, mert a végrehajtás során felmerülő különböző körülmények összehatása folytán lehetetlenné vált az illető munkálatoknak az eredetileg előirányzott hitel keretében való végrehajtása.

E szempontok mérlegelése vezette a törvényhozást akkor, amikor az 1901. évi XII. t.-cikkkel a m. kir. államvasutak hálózatán eszközözendő beruházásokról és a beruházások költségeinek fedezéséről szóló 1907. évi XXX. t.-cz. 1. §-ában az egyes címek alatt engedélyezett hitelek, valamint az ugyanazon törvényzcikk 6. §-ának megfelelően az egyes évekre vonatkozó állami költségvetésekbe külön címek alatt felveendő hitelösszegek között az átruházási jogot megadta: s e tapasztalat azt mutatja, hogy az 1904. évi XIV. t.-cz. átl. a m. kir. államvasutak beruházásaira engedélyezett hitelek célszerű felhasználása érdekében, e hitelek tekintetében is hasonló átruházási jog kérése válik szükségessé.

A törvényjavaslat 5. §-a az iránt rendelkezik, hogy az ezen törvényjavaslattal engedélyezni kért összegek az 1908. évet kivéve csak úgy és abban a mértékben használhatók fel, ha és amily összeggel azok évi költségvetésben tényleg megszávatlanak. Ez garanciális rendelkezés kíván lenni. Az 1908. évre magában ezen törvényjavaslatban állapítottán meg, hogy a kért összhitelből államvasuti szükségletekre 45,690,000 korona, a kincstári vasművek szükségleteire pedig 7,506,000 korona használható fel, egyéb intézkedés természetesen nem szükséges, de további évekre erről külön-külön az illető év költségvetésében kell majd gondoskodni.

A beruházási kölcsönkötvények.

A törvényjavaslat 6. §-a az engedélyezni kért összegek fedezetéről rendelkezik.

A pénzpiacz mai helyzetére s egyéb hitelpolitikai szempontokra való tekintettel koronaértékre s 4%-nál nem magasabb kamatra szóló adómentes járadékkötvények kibocsátása van tervbe véve.

A kassa-oderbergi vasut beruházásai.

A császári királyi szabadalmazott kassa-oderbergi vasutársaságnak nyújtandó további külön állami biztosításról szóló törvényjavaslat

1. §. Abban az esetben, ha a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasutársaság az 1876. évi XI. törvényzcikk és illetve az 1888. évi XVII. törvényzcikk alapján engedélyezett beruházási kölcsönköltségek felhasználása óta magyar vonalán végrehajtott és a következő években még foganatosítandó beruházások költségeinek fedezésére szükséges kölcsönt jogerejűleg megszavazza, az e célból felveendő 4 százalékkal kamatozó és 54 év alatt visszafizetendő 46,500,000 korona névértékű elsőbbségi kölcsön kamat- és tőke-törlesztési szükséglete erejéig az állami biztosítás a következő szakaszokban foglalt határozatoknak megfelelőleg engedélyeztetik. Az elsőbbségi kölcsön felvételi módzatainak és a kötvények kibocsátásáról a folyamatának megállapítása kormányhatósági jóváhagyást igényel.

2. §. A felveendő kölcsönből a társaság első sorban az anyagszerfedezeti alap céljaira az állampénztárból engedélyezett előleget, másodsorban a m. kir. állami vasgyárakkal szemben fennálló tartozását, az ezek után felszaporodott kamatokkal együtt, harmadsorban azokat a függő kölcsönöket köteles visszafizetni, illetve kiegyenlíteni, melyeket a magyar vonalán végrehajtott némely beruházás költségeinek ideiglenes fedezésére a kormány engedélyével igénybe vett. A kölcsön többi része csak a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett s ezental esetrel esetre engedélyezendő beruházásokra fordítható.

3. §. A kormányhatósági engedély alapján kibocsátott elsőbbségi kötvények ellenértéke a tényleges felhasználásig alapszabályszerűleg kezelve gyümölcsösztetendő s az ily módon elrendő kamatjövődélem a nevezett vasutársaság magyarországi vonalának évi üzleti jövedelmei javára irandó.

4. §. A felveendő elsőbbségi kölcsön évjáradékainak fedezésére kiutalványozandó állami előlegek után évi 4 százalékos kamat fizetendő, ezen előlegek és azok 4 százalékos kamatainak visszafizetésére nézve pedig az 1888. évi XVII. törvényzcikk 3. §-ában foglalt idevonatkozó határozat irányadó.

5. §. A jelen törvény által engedélyezett külön állami biztosítás alapján felveendő elsőbbségi kölcsön főkötvényére és részkötvényeire, a kölcsön biztosítására szolgáló zálogjog telekkönyvi bekebelezésére, ugyancsak ezen kölcsönügy iránt a kereskedelemügyi miniszter és a vasutársaság között létesítendő jegyzőkönyvi egyezményre is, a bélyeg- és illetékmentesség megadatik s egyuttal a kibocsátandó elsőbbségi kötvények és azok szelvényei után teljes adó- és bélyegilleték-mentesség biztosítatik.

6. §. Ez a törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek biztatnak meg.

A beruházásoknak ily korlátozott mérvben való foganatosítása azonban a legutóbbi években megnövekedett forgalom rendszeres lebonyolítását nem biztosíthatta, mert e beruházások nem állottak arányban a vasut teljesítményeinek az 1905—1907. évi időszakban beállott növekedésével.

Az utóbbi években tapasztalt forgalmi nehézségek szemmel láthatólag beigazolták azt, hogy az emelkedett forgalom követelményeinek kielégítésére nemcsak a vasut forgalmi eszközei elégtelenek, hanem az állomások sem képesek a megszáporodott vonatok befogadására, a vonattalálások lebonyolítására, mert sem ezekre, sem a vonatok rendezésére a kellő mennyiségű vágányokkal nem rendelkezik.

Elérkezett ennél fogva az az időpont, amikor feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy vágányok szaporítása, állomások bővítése, forgalmi eszközök szaporítása és általában az üzleti berendezések kiegészítése után a vasut teljesítménye a már is növekedett mérvben mutatkozó, valamint a közeli években előreláthatólag beálló szállítása szükségletnek megfelelő irányban emeltesse.

Minden munkálatok és beszerzések költségeinek, valamint a vasut magyar vonalain az 1895—1907. évi időszakban függő kölcsönök és egyéb hitel igénybevétele eszközölt befektetések költségeinek fedezésére a vasutársaság a folyó 1908. évi április hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésében 46,500,000 korona névértékű, 4%-kat kamatozó és a vasut még hatráveendő engedélyidő tartamának megfelelően 54 év alatt visszafizetendő elsőbbségi kölcsön felvételét határozta el, illetve szavazta meg.

Ezen elsőbbségi kölcsön után beszerzendő tőke mikénti felhasználása oly módon tervezték, hogy a csáca-zsolnai II. vágány kiépítésére 2,900,000 K, meglévő állomások kibővítésére és új állomások és kitérők létesítésére 7,100,000 K, további forgalmi eszközök beszerzésére 5,072,000 K, a vonal biztonsági berendezéseire 2,550,000 K, hidmegecsítésre 500,000 K, a ruttkai főműhely kibővítésére és a műhelyi segédgépek szaporítására 350,000 K, a kormányhatósági engedélyvel az 1895—1907. évi időszakban beruházási célokra felvett függő kölcsönök kiegyenlítésére 15,100,000 K, továbbá állami vasművektől hiteltel vásárolt mozdonyok vételárának és kamatainak, valamint a kincstártól kapott előleg és kamatainak megtérítésére 4,402,700 K, összesen tehát 37,974,700 korona fordítatnák, az ezenfelül rendelkezésre maradó s körülbelül 5 millió koronát tevő összeg pedig a jövőben várható fogalomnövekedés folytán szükségessé váló további beruházások költségeire tartalékalap gyanánt gyümölcsözően elhelyeztetnék.

Ezen beruházások szükségességét illetőleg tisztelettel a következőkre utal a miniszter

I. Második vágány építése. A zsolna-csácai egyvágányú vonalrészén az évről-évre fokozódó forgalmat immár lebonyolítani nem lehet. Különösen érezhetővé vált a második vágány hiánya, amidőn az ipar fokozott szükséglete következtében a sziléziai és porosz szénterületről az amegy is igen élénk szénforgalom még nagyobb arányokat öltött elyannira, hogy a forgalom a tetemes pénzáldozattal járó erre irányuló intézkedések dacára sem volt rendszeresen lebonyolítható. Mivel pedig az iparfejlesztésnek egyik multhatlan feltétele a megfelelő minőségű és mennyiségű szénnek a biztosítása, feltétlenül szükségesnek mutatkozik, hogy a szénvidékre vezető ezen vonalnak teljesítő képessége a beigazolt szükséghez mérten emeltesse. Erre való tekintettel s mivel ezen vasutvonal Szilézián át észak felé az egyetlen nemzetközi utirányunk, ennek a vonalnak kettős vágányra való kiépítése immár elodázhatatlan szükséglet képez annál is inkább, mert az e vonalba Zsolnán beágazó Vágóvölgyi államvasuti vonalon a második vágány kiépítése máris a befejezéséhez közeledik, a forgalmi akadályok és árutorlódások megelőzése érdekében tehát a zsolna-csácai vonal második vágánya késedelem nélkül megépítendő.

II. Állomások és kitérők létesítése és bővítése. Az állomások vágányzatainak bővítésére, továbbá új állomások és kitérők létesítésére van szükség.

A nagyobb jelentőséggel bíró állomásbővítéseket és a létesítendő új állomások és kitérőket a következőkben ismerteti a miniszter.

Csáca állomás kibővítése, Zsolna állomás bővítése, Cserkő állomás létesítése, Ruttkai állomás bővítése, Páris háza állomás létesítése, Vágóvölgy kitérő-állomás létesítése, Poprád-Felka állomás bővítése, Igló állomás bővítése, Kassa állomás bővítése.

Forgalmi eszközök beszerzése. A forgalmi eszközök az utóbbi években mutatkozó nagymérvű forgalom emelkedés folytán elégteleneknek bizonyultak. Ezek szaporítása annál is inkább szükséges, mert a forgalmi eszközök tetemes része már hosszú idő óta lévén használatban, rövidebb-hosszabb időn belül azok egy része selejtezendő lesz.

Függő kölcsönök visszafizetése. A vasut forgalmának állandó növekedésére való te-

kinttel egyes elodázhatlan sürgősségi beruházási szükségletek kielégítése céljából — addig is, míg ezek költségei konszolidált beruházási kölcsön felvétele után végleges fedezetet nyerhettek — a vasut-társaság előzetes kormányhatósági engedéllyel az 1895—1907. évi időszakban 15,100,000 korona értékű függő kölcsönöket vett fel, amelyeknek kamatai a vasut üzleti számlája terhére számoltatnak el. A felsorolt függő kölcsönök a beruházások céljaira felveendő elsőbbségi törlesztéses kölcsönből vissza fogtak fizetenni, miáltal a vasut üzleti számlája a kölcsönök után eddig fizetett jelentékeny kamattehertől szabadul.

A forgalom tökéletesítése. A szűk keretekben mozgó függő kölcsönökből a mozdonyoknak a forgalom követelte arányban való szaporítása nem lévén foganatosítható: a vasut-társaság 2,178,000 korona költséggel 30 drb. mozdonyt szerzett be a m. kir. állami vasgyáraktól oly módozat mellett, hogy a jelzett vételárát s annak kamatait konszolidált kölcsön felvételekor fogja kiegyenlíteni.

A vasut forgalmának növekedésével és az anyaga-árak drágulásával az 1888. évben a magyar vonalra megállapított 1,400,000 korona anyagszer-fedezeti alap is elégtelennek bizonyult, minek következtében szükséges volt annak felemése. E célból a társaságnak 1,000,000 korona állami előleg engedélyeztetett, amely összeg konszolidált kölcsön felvétele esetén kamataival együtt szintén kiegyenlítené.

Ezekhez képest tehát az ismertetett két tartozásnak az elsőbbségi kölcsönből eredő tökélethez kamataikkal együtt leendő visszafizetése vétetett számba.

Megállapodás az osztrák kormányval.

Midőn az eszközöndő beruházásokat, illetőleg a felveendő összeg felhasználását röviden ismertette a miniszter, tájékoztatta a törvényhozást azon megállapodásokról is, melyek a kassa-oderbergi vasut osztrák vonalainak kiterjesztését illetőleg 1907. évi október hó 8-án az osztrák cs. és kir. kormányval létrejöttek.

E megállapodások szó szerinti szövege következő:

„Tekintettel a forgalomnak a kassa-oderbergi vasut osztrák vonalán való folytonos emelkedésére, a cs. és kir. kormány nem fog kifogást emelni az ellen, hogy a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut által előterjesztendő és a cs. kir. kormány jóváhagyása alá tartozó építési program és tervek alapján, a nevezett vasut részére a jablunkau-tescheni vonalon a második vágányok előállítására, beleértve a közbenső állomásoknak és Teschen állomásnak azzal összefüggő bővítését, valamint a Teschen (kizárólag) és Oderberg közötti vonalrésznek olyan fejlesztése engedélyeztesse, mely a cs. kir. kormány megítélése szerint szükséges arra, hogy a teschen-oderbergi vonalrészén 24 óránként 84 vonatnak, illetve legfeljebb 44 vonatnak az egyik és 40 vonatnak a másik irányban való közlekedése lehetővé tessenek.

A jablunkau-tescheni vonalrész második vágányának építése, beleértve a közbenső állomásoknak, valamint Teschen állomásnak azzal összefüggő bővítését, nem fog előbb megkezdetni, mint a Rudolfswerttől Károlyvárosig és az Ogulintól, vagy a károlyváros-fiumei vasutvonalnak más alkalmas pontjától Kninig terjedő vasuti összeköttetésekkel a magyar állam területén fekvő vonalnak kiépítése.

A Teschen (kizárólag) és Oderberg közötti vonalrésznek naponkénti 84 vonat közlekedésére alkalmas fejlesztése, beleértve a kassa-oderbergi vasut által oderbergi pályaudvarának eddig tervezett bővítését, a lehető leggyorsabban lesz keresztül viendő.

A cs. kir. kormány készen nyilatkozik az ehhez szükséges hatósági intézkedéseket és határozatokat lehetőség szerint olyannyira siettetni, hogy a kassa-oderbergi vasut ilyen hatósági intézkedések és határozatok hiánya, avagy késleltetése által ne gátoltassék a tervezett létesítményeknek az 1908. év végéig való előállítására irányuló szándékának keresztülvitelében.

A cs. kir. kormány gondoskodni fog arról, hogy az oderberg-jablunkaui vonalrésznek ez idő szerint naponként 60 vonatban megállapított teljesítménye most már nagyobb vonatszám engedélyezésével olyannyira emeltesse, amennyire azt a forgalom-biztonsági tekintetek megengedik.

Amennyiben az utóbb említett intézkedés nem volna alkalmas az oderbergi utirány igényeinek kielégítésére a Magyarországgal való forgalomban, a cs. kir. kormány kész arra, hogy az 1908. november 1-től a Teschen—Jablunkau közötti második vágány teljes kiépítéséig terjedő időszakban Felső-Sziléziának Magyarországgal való forgalma részére — különösen

beruházási
időig is, míg
kölsön fel-
— a vasut-
edélylyel az
korona értékű
kamatai a
ak el. A fel-
céljaira fel-
vissza fog-
mlája a köl-
kamatthezről

A szük ke-
zdonyoknak
borítása nem
2,178.000 ko-
ett be a m.
mellett, hogy
szolidált köl-
és az anyag-
nyar vonalra
szer-fedezeti
vetkeztében
a társaság-
edélyezettett,
étele esetén

két tartozás-
kösszegekből
se vétetett

kormányval.

t, illetőleg a
ismertette a
azon megál-
bergi vasut
eg 1907. évi
kormányval

e következő:

—oderbergi
melkedésére,
st emelni az
rgi vasut ál-
jóváhagyása

lapján, a ne-
eni vonalon
rtve a köz-
ásnak azzal

n (kizárólag)
n fejlesztése
ny megíté-
schen—oder-
ntnak, illetve
atnak a má-
tétessék.

odik vágá-
llomásoknak,
efüggő bővi-
Rudolfswert-
as pontjától

l a magyar
közötti vo-
dsére alkál-
bergi vasut
vezett bővi-
sztil viendő.

zik az ehhez
határozatokat
y a kassa—
sek és hatá-
ne gátoltas-
8. év végéig
keresztül

arról, hogy
idő szerint
eljesítőképe-
edélyezésé-
a forgalom-

zkedés nem
ényeinek ki-
galomban, a
8. november
odik vágány
Sziléziának

— különösen

a szénforgalom számára — a tekintetbe jöhető vo-
nalait, mint segélyutirányokat rendelkezésre bocsátja.

A cs. kir. kormány kötelezi magát továbbá, hogy
nem fog oly rendelkezéseket tenni, melyek a kassa—
oderbergi vasutat megakadályozzák abban, hogy osz-
trák vonalán — beleértve oderbergi pályaudvarát is
— a magyar állomásokról és azokra való szállítma-
nyokat a továbbítás tekintetében az osztrák állomá-
sokról és azokra való szállítmányokkal egyenlő el-
bánásban részesíthesse.

Mindazok a költségek, melyek a jablunkau-
tescheni vonalrész második vágányának építéséhez,
beleértve a közbelső állomásoknak és Teschen ál-
lomásnak azzal összefüggő bővítését, valamint a
Teschen (kizárólag) és Oderberg közötti vonalrész
fejlesztéséhez, beleértve a Kassa—Oderbergi Vasut
oderbergi pályaudvarának bővítését — mely mun-
kálatokra összesen 5.4 millió korona van kilátásba
véve — továbbá az 1907. évben beszerzett 5 moz-
dony számára és a meglévő 2,300.000 koronás függő
kölsön visszafizetésére szükségesek, első sorban a
Kassa—Oderbergi Vasut osztrák vonalán 1905. ja-
nuár 1. óta, az államilag biztosított kamatozáson fe-
lül elért és még elérendő fölöslegekből lesznek fede-
zendők és csak ezen szükségleteknek a fölöslegek-
ből nem fedezhető maradéka lesz a Kassa—
Oderbergi Vasut által függő kölsön felvétele által
fedezendő, mely kölsönnek visszafizetése a követ-
kező éveknek fölöslegeiből eszközözendő. Csak az
előbb felsorolt szükségleteknek teljes fedezése és a
függő kölsönnek teljes visszafizetése után lesznek
a Kassa—Oderbergi Vasut osztrák vonalának az ál-
lamilag biztosított kamatozáson felül elért fölösle-
gei ismét a magyar vonal hiányának pótlására for-
ditandók.

Az esetre, ha az előbb említett függő kölsön a
Kassa—Oderbergi Vasut osztrák vonalának államo-
sítása idején még nem volna teljesen visszafizetve,
a még hátralevő maradékösszeget a cs. kir. kormány
külön tartozik megtéríteni.

A cs. kir. kormány hozzájárul ahhoz, hogy az
osztrák vonalon előállított létesítmények ama költsé-
gek, melyeket annak idején a cs. kir. kormány nem
ismert el beruházási költségeknek, a számszerű fe-
lülvizsgálás fentartásával most már a társasági be-
ruházási alap terhére véglegesen elszámoltassanak.

Abban a feltevésben, hogy a cs. kir. államvasuti
igazgatás által Oderberg mellett tervezett új elő-
pályaudvar tőkájének kamatozásában, valamint az
üzemi és fentartási költségeiben való részese-
dést illetőleg a cs. kir. szab. Kassa—Oderbergi Vasut-
társasággal egyezség fog létre jönni, a cs. kir. állam-
vasuti igazgatás az Oderberg mellett tervezett elő-
pályaudvart egy átállító vágánnyal fogja ellátni,
mely vágány az említett előpályaudvar délnyugati
végétől a cs. kir. államvasutak fővágányainak át-
hidalása mellett 250 m. sugarú körívvel a Kassa—
Oderbergi Vasut 347.5 és 348.3 kilométerei között
előállítandó átadási vágányokhoz lesz vezetendő.

Ez esetben az építési költségek kamatozása, va-
lamint a cs. kir. államvasuti igazgatás tulajdonát ké-
pezendő és általa üzemben tartandó említett átállí-
tási vágánynak fentartási költségei kizárólag a cs.
kir. szab. Kassa—Oderbergi Vasutat terhelnek. Ezen
átállító vágánynak üzemviteléről a Kassa—Oderbergi
Vasut megfelelő átszállítási illetéket tartoznak fizetni,
mivel szemben az ezen vágányokon átállított szál-
lítottmányok után az eddigi oderbergi pályaudvaron
az átállításért kikötött illeték természetesen eszik.

Az osztrák kormány késznek nyilatkozik to-
vábbá — a naponként 94 vonatban egyezségeleg
megállapított legnagyobb szolgáltatást biztosítandó
— a Teschen és Oderberg között mozgó forgalom
lebonyolítása érdekében a teschen—jablunkai máso-
dik vágány elkészültének időpontjától kezdve se-
gélyutirányt és pedig ez idő szerint a dzieditz—
bielitz—tescheni vonalat oly módon rendelkezésre
bocsátani, hogy ezen segélyutirány részére a Ma-
gyarország és Felső-Szilézia közötti forgalomnak
bizonyos hányada utaltatik ki. Ez a hányad — a
porosz kir. államvasutak hozzájárulását feltételezve
— akként lesz kiszabandó, hogy a jelzett utirány-
nak a Dzieditzen át elérhető területek forgalmából
oly mennyiségű szállítottmány utaltatik ki, mely
15%-át teszi ki az Oderberg—Teschenen át, vala-

mint viszont mozgó összes kocsiakományi forga-
lomnak.

A díjrészletelosztásra nézve a részes vasutigaz-
gatóságok között külön megállapodások lesznek lé-
tesítendők. E mellett már most kimondatik, hogy
amennyiben más megállapodás létre nem jön, a kilo-
metrikus elosztás alkalmazandó.

Kivételt képeznek ez alól — a 15%kal megál-
lapított forgalmi összhányadon belül — Dzieditz—
Teschenen át a m. kir. államvasutak üzemi céljaira
szállított, illetve elszámolandó köszéniüldemények,
melyek után az említett vonalat illetőleg 100 kilo-
grammonként 16 fillérvényi állandó díjrészlet bizto-
sítottatik.

A m. kir. államvasutak és a kassa—oderbergi
vasut igazgatósága azon forgalmi hányadok jelen-
legi birtokállapotában, melyekben a fennálló kar-
tellek keretében a kassa—oderbergi vasut osztrák
vonolai részesek, ezen vasuttársaság engedélyidejé-
nek tartama alatt nem fognak semmiféle oly válto-
zást igényelni, melyek által a részes osztrák utirá-
nyok javára meghatározott hányadok érintetnének.

Ha más oldalról tétetnének javaslatok a fent
megjelölt hányadok feljavítására, ily javaslatokhoz
a m. kir. államvasutak és a kassa—oderbergi vasut
csak a cs. kir. osztrák államvasutakkal egyetértőleg
fognak hozzájárulni.

Ha azonban új vonalak kiépítése következtében
a versenyviszonyokban lényeges eltolódások állá-
nának be, az esetben az ily módon érintett viszony-
latokra nézve a m. kir. államvasutak vagy a kassa
—oderbergi vasut részéről a forgalomelosztás re-
vizója követelhető.

A fenti kikötések által azon megállapodások,
melyek az élőállatoknak és gyorsan romlandó áru-
knak mindenkor a legkedvezőbb szállítási feltétele-
ket nyújtó utirányokon való szállítására nézve
fennállanak, nem érintetnek.

A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut osztrák
vonala részére legkésőbb 1908. évi október 1-ével
Teschen székhellyel külön üzemigazgatóság lesz
felállítandó ugyanolyan hatáskörrel és jogosítvá-
nyokkal, mint amilyenek a cs. kir. szab. déli vaspá-
lyatársaság budapesti üzemigazgatóságát ezen utóbbi
társaság magyar vonalain megilletik.

Amennyiben a kassa—oderbergi vasutat illető
előbb említett megállapodásoknak, vagy azok egy
részének hatályához a cs. kir. szab. kassa—oder-
bergi vasut részvénytársaság megfelelő határozat-
hozatala szükséges, a m. kir. kormány alkalmas mó-
don intézkedni fog, hogy ezen határozathozatal mi-
előbb megtörténjék.

Ezen megállapodások igazolják, hogy amit az
adott helyzetben a kormány e részben kieszaközöl-
hetett, azt teljes mértékben biztosította is és ha
nem is sikerült teljesen érvényesíteni mindazt, amire
törekedett, mégis elhárította a forgalom lebonyoli-
tásának legnagyobb akadályait és nehézségeit.

Bánffy Dezső Szegeden.

— A koalíció bírálata. —

Budapest, május 18.

Báró Bánffy Dezső vasárnap délután Sze-
geden beszámoló-beszédet tartott, amelyben el-
keseredetten, de legtöbbször igazságtalanul és
elfogultan bírálta a koalíciós kormányzatot. A
kormány és a többség minden ténykedését a
nemzeti állam kiépítésének akadályának mondja és
előre támad olyan reformokat is, amelyeknek
tartalmát még nem is ismeri.

A szegedi beszámoló tudósításunk a kö-
vetkező:

A négyülést, amelyen igen nagy közönség vett
részét, dr. Vegmann Ferencz pártelnök nyitotta
meg és Bánffyért küldöttséget menesztettek.
Báró Bánffy, amikor megjelent, a választók lel-
kes éljenzéssel fogadták. A pártelnök üdvözlő szavai
után báró Bánffy Dezső elmondotta beszédét:

— Közel már egy éve annak, — ugymond —
hogy nem lehetett szerencsém önk előtt megjelen-
hetni: a nyomasztó politikai helyzet és ezzel kap-
csolatos beteges parlamenti élet nem adtak alkal-
mas anyagot arra, hogy önk előtt nyilatkozhassam.
Hivatkozik ezután ismeretes levelére a nemzeti kü-
zdelem végnapjaiban és panaszkodik, hogy a mai po-
litikai viszonyokban keveset tehet csupán Szeged
érdekében. Érthetetlen előtte az a vakság és közöny,

melyet a nemzeti képviselő nagy többsége a nem-
zeti állam kiépítése kérdésében tanúsít. A horvát és
szlavon vármegyék forradalmi állapotban vannak.
Fiumében a magyarság üldözése rendszerré vált. Az
anyaország területén a nem magyar ajku állampol-
gárok magasan lobogtatott zászlókkal az egységes
nemzeti jelleg rovására jogokat követelnek és ezzel
szemben a mindennel megalkudni törekvő kormány-
zat a tisztviselőknél a nemzetiségek nyelvén való
szóbeli közigazgatást rendeli meg; sőt, mint a sop-
roni rendelet mutatja, az 1868. évi XLIV. t.-cz. elle-
nére a nemzetiségi nyelven való hivataloskodást is
elrendeli. Hogy lesz így kiépítve az egységes ma-
gyar nemzeti állam, hogy lesz így megoldva a nagy
probléma, hogy tud a magyar állam egységes nem-
zetivé lenni, ha a hatalmat kezelőknél és a törvény-
hozásnál hiányzik erre az akarat.

Szociális téren nem lát haladást. Inkább azt le-
het mondanunk, hogy az egész közéletet átható tö-
rekvés mind erősebben és erősebben kezd magára
a klerikális reakciónárius irányzatot érvényesülni
engedni, bizonyos feudális és mint a legutolsó napok-
ban kiderült, erős agrárius vagy konzervatív irány-
zatban is, mely már szinte-szinte párt, vagy legalább
is blok alakításához vezetett.

Harmadik legfontosabb és mindenekelőtt meg-
oldandó kérdésnek gazdasági önállóságunk biztosí-
tását kell kitűzünk. Hiszen a közjogi harcok félre-
téléte, a 48 és 67 közötti ellentétek feletti harc
abbanhagyása éppen azért mutatkozik szükséges-
nek, hogy a nemzet egész erejével gazdasági meg-
erősödése munkájához foghasson. Mert hiszen már
évek óta hirdetem, állami életünk exigenciáit fel-
ismerve, hogy egyelőre ki kell kapcsolni a katonai
kérdéseket, félre kell tenni jobb időre a közjogi
vitákat oly célból, hogy minden erőnk a közgaz-
dasági kérdések gyökeres megoldására összponto-
sithassuk. Hirdettem ezt és ezzel rámutattam arra,
hogy erőt kell gyűjtenünk, erőssé kell magunkat
tennünk azért, hogy ha reá kerül a sor majdan, si-
kerrel tovább küzdhessünk. Hirdettem igenis, hogy
tegyük félre a katonai kérdéseket és építsük meg
anyagi boldogulásunk alapját, mert erős nemzeti ál-
lamot csakis úgy alkothatunk, ha magunkat gazda-
ságilag függetlenítiük. Ezt hirdetik most a hatalmon
levők is, — most hirdetik, miután a legszerencsét-
lenebb, legszűgyenletesebb kiegyezés megkötésével
lerombolták az önálló gazdasági berendezkedés
alapját. A koalíció kormányra jutott azon politikai
elvek alapján, amit szegedi levelemben én hirdet-
tem, kikapcsolta a katonai kérdéseket, de ráadásul
odadobta azt is, amit létesíteni legelső politikai be-
csületbeli kötelessége lett volna: odadobta az önálló
vámterületet. És ma, kinos vergődésükben nem
merve beszélni legnyomorultabb munkájukról, a ki-
egyezésről, miután nem bírták megteremteni az ön-
álló vámterületet, folytatják azt, amireh legjobban
értenek: hintik a port tovább az ország szemébe és
hirdetik, hogy biztosították jövőre az önálló vá-
mterületet. Igen, ha a jogfeladás biztosíték, ugy ezt
alaposan megcsinálták.

Kijelenti, hogy az önálló magyar bank sem
lesz meg 1911-re. Jogfeladás az állami élet minden
terén, gazdasági sivárság, társadalmi bomlás; ezek
a jelenségek képezik ismérvét a mai kormányzati
rendszernek. A közgazdaság a tények tudománya
és ezen tények, sajnos, azt igazolják, hogy ettől a
kormánytól közgazdasági téren semmit sem vár-
hatnak.

A két évvel ezelőtt vállalkozott ezen meddő mun-
kálkodása után most már ugy látszik eljutottunk a
feladatok legutolsójához: a választói jog reformjának
kérdéséhez. Részletesen még ismeretlenek előttünk
a reform alapelvei. Szociális feladatunknak ezen
legközelebbi legfontosabb megoldandó kérdése
azonban ugy látszik, ismét csak csalódást fog hozni.
Amit a függetlenségi párt évtizedek óta követel és
aminek megvalósulására a nemzeti küzdelem idejé-
ben urbi et orbi ígéretet tettünk, ugy látszik csak
torzszülött készülni. Az általános titkos községen-
kénti választói jog rendezésének kérdése bármilyen
sürgösen aktuálisnak akart is lenni, ugy látszik az en-
nek megalkotására vállalkozottak körében még alap-
elvében sincsen tisztázva, sőt ellenkezőleg hírek
származnak arról, hogy ez nem is lesz általános, ta-
lán nem is lesz titkos, hanem a pluralis elv becsen-
pészsévével csak arra lesz alkalmas, hogy senkit ki ne
elégítsen. anélkül, hogy a mi az én nézetem szerint
a legfontosabb: egységes magyar nemzeti állam ér-
dekeit szolgálja.

Új alakulásról beszélnek. Állítólag programot
csinálnak és azt a koronának mutatják be, kérve,
hogy azt jóváhagyja, sőt azt is híresztelik, hogy erre
a koronától engedelmet is kértek és nyertek. Ők,
akik a közjogi sérelmek vitatásával akasztották meg
három évtized fejlődését, minden kormányban a bé-
csi szolgát látták, meg sem érzik, mit jelent ez. Mi
lesz, ha így lesz? Az egész magyarságot egyetlen
párt fogja képviselni, melynek programját nem a
nemzet, hanem a korona szabta meg. A pártot nevez-
hetik 48-asnak, az uralmukat biztosíthatják 100 esz-
tendőre is, de a független magyar nemzetből az ud-
var eszköze lett s ha ezután még akarni merne, hát
csak felségárulás révén teheti.

Azzal fejezi be, hogy a nemzet végül mégis csak

felocsudják. Ő tovább is a nemzeti állam kiépítésére törekszik és ennek a céljának a támogatására hívja föl választóit.

A beszédet a közönség, mely a Tisza-szálló dísztermét zsufolásig megtöltötte, lelkes helyesléssel fogadta. Közkívánatra felszólt Eötvös Károly is, ki kijelentette, hogy ő még sötétebbnek látja a helyzetet. Nem is akar politikáról nyilatkozni, csak azért jött, hogy lássa, miképp becsüli meg Szeged népe az utolsó igaz magyart.

Este lakoma volt. Vegmann Ferencz pártelnök lelkes szavakban felköszöntötte Bánffy Dezsőt, ki válaszában Szeged polgárságára emelte poharát. Bodnár Géza Eötvös Károlyt köszöntötte fel. Eötvös általános figyelem közt éltette Bánffyt, kinek sok érdeme közt a legnagyobb érdeme az, hogy ő a legelső magyar ember. Derék szép aszszony, magyar gazdasszony a felesége, senkinek sem tartozik, egyetlen részvénytársaságnak sem direktora, mégis véghetetlen munkás ember, ki reggeltől estig dolgozik. Ez nem minden magyar ember érdeme. (Derülttség.) A nagyok közt ma egy sincs, ki ily tökéletes, mint ő. Akármit hoz ránk a jövő, de az róla lesz jegyezve, hogy ő ma az egyetlen igaz, magyar ember. Lipcsey Ádám Szeged hazafias polgárságát, Polgár László Eötvös Károlyt éltette. Szóltak még számosan, amíg az egész közönség Bánffyt lelkes ovációkkal lakására kísérte.

KÜLFÖLD.

Oszták képviselőház. A beérkezett irományok között vannak Hoffmann—Wellenhof és társai, Wolff és társai, valamint Malik és társai képviselők interpellációi a gráci egyetemen történt legutóbbi események tárgyában. Az irományok felolvasása után Breiter képviselő emelkedik szólásra. Rámutat a gráci egyetemen végbement eseményekre és sajnálatának ad kifejezést afelett, hogy a képviselőház tagjai állottak oly embercsoport élére, amelynek semmi közössége nincs a tudománnyal. Tekintettel ezen erőszakos tény által előidézett izalomra, javasolja szóló az ülés berekesztését, valamint hogy este hat órára rendkívüli ülés hívassék egybe, a melyen elítéltetnék azoknak a képviselőknek az eljárása, akik a tudomány csarnokát erőszakosságokkal megszenteltetették és felszóllatták a kormány, hogy a tanítási és tanulási szabadságot, valamint a tudomány és az egyetemek szabadságát a rendelkezésére álló összes eszközökkel megőrizze. A Ház azután folytatja a tartalékosokra vonatkozó Kolovrad-féle sürgős javaslat tárgyalását. Hlibovicki kijelenti Petricki képviselővel szemben, hogy a ruthén nép tulnyomó többsége nemcsak az áprilisi 12-iki szörnyű orgyilkosságot, hanem általában minden terrorizmust elítél. Gróf Kolovrad rövid zárószava után a sürgősséget egyhangulag kimondják és azonnal megkezdik a tartalékosokra vonatkozó törvényjavaslat első olvasását.

A ház a honvédelmi bizottság elé utalta az ujoncz-törvényjavaslatot és Schraffelnek a szőlősgazdák érdekében indítandó inségakcióra vonatkozó sürgős javaslatát vette tárgyalásba. Az ülés végén Sylvester képviselő kijelentette, hogy a német szabadelvű képviselők a gráci eset hatása alatt állanak és visszatérnek még erre az ügyre. A legközelebbi ülés holnap lesz.

A porta tiltakozása. A porta tiltakozó jegyzéket intézett a hatalmakhoz a nemzetközi csapatoknak Krétáról való visszavonása ellen. A porta arra az elvre alapítja tiltakozását, hogy a hatalmak kötelezték magukat a szultán szuverenitását, valamint a mohamedánok életét és vagyonát megvédeni. A tiltakozó jegyzék azt mondja, hogy a porta információi szerint a krétai keresztények általános felkelést készítenek elő a mohamedánok ellen és legutóbb Redhymo kerületben egy 80 éves mohamedánt megölték.

Megyel választások Franciaországban. Tegnap ejtették meg a választásokat a Szajnamegyei főtanácsban. Összesen 22 mandátum volt betöltendő. Megválasztottak 9 radikális szociálistát, egy hívét az egyesült szociálistáknak, egy független szociálistát, egy progresszistát és két nacionálistát. Kilenc esetben pótválasztásra lesz szükség, amelyekben részt

vesz négy egyesült szociálista, négy radikális és szociálista radikális és egy nacionalista. A radikálisok egy mandátumot vesztek, másutt azonban nyertek egyet. A pártarányokba a tegnapi választás nem hoz változást. Incidens nem történt.

Nagy-szerb agitáció Herzegovinában. Banjaluka környékén és egész Herzegovinában a nagy-szerb agitátorok ezrével osztogatnak proklamációkat, amelyekben nyíltan bujtogatják a szerbeket, hogy lázadjanak fel Ausztria-Magyarország ellen.

Harcz Marokkóban. Wig tábornok táviratozza: Miután tüzérsegünk az igen jelentékeny erejű marokkói csapatokat a Budenib melletti páлмаerdőből elűzték, megtámadták és elfoglalták e helységet is. A csapatok alig két órai harc után foglalták el a páлмаerdőt és a Harka-törzs táborának jelentékeny része, valamint az ellenség hadi és élelmi készlete is nagymennyiségben birtokukba jutott. Budenib erősség 3 órával ezután a fehér zászlót tűzte ki. A Harka-törzs veresége teljes. Budenib elfoglalása jelentékeny benyomást tett. Részünkről három ember elesett, kilenc megsebesült. Berlińi lapok legutóbb azt jelentették, hogy francia csapatok egy német védelem alatt álló egyénnel szemben, dacára, hogy igazolta magát, jogtalanul jártak volna el. D'Amade tábornok táviratozza, hogy Mohamed ben Tarbi agitátor, akiről itt szó van, nem mutatott fel német részről kiállított igazoló okiratokat. Mohamed nem is áll német védőség alatt, hanem egyszerűen német kereskedőkkel üzleti összeköttetésben álló mezőgazda. — Mint Alcazarból jelentik, tegnap éjjel az a hír érkezett oda, hogy a Beni Sznassen-törzs és Buchta ben Bagdadi meghallája között összeütközés történt. Buchta ben Bagdadi a hír szerint 2 üteget veszített s igen szorult helyzetben van.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A belügyminiszter a kivándorlás ellen. Gróf Andrássy Gyula újabb körrendeletet adott ki a kivándorlás ellen. A miniszter felhívja a vármegyék első tisztviselőit, sürgősen utasítsák az utlevél kiállítására illetékes hatóságokat, hogy minden egyes kivándorolni szándékozót külön figyelmeztessenek arra, hogy az északamerikai Egyesült-Államokban a gazdasági viszonyok még mindig nem javultak s hogy a közel jövőben nagyobb arányú ipari föllendülés nem várható; figyelmeztetni kell a kivándorolni szándékozót arra is, hogy munkaalkalmak szaporodásáról és a kereseti viszonyok javulásáról terjesztett hírek alaptalanok és hogy külképviseleti hatóságainknak a belügyminiszter utasítást adott, hogy az államköltségen való háziszállítás kedvezésében nem részesíthetik azokat a kivándorlókat, akik ez évi január elseje után, tehát már abban az időben vándoroltak ki, midőn az Egyesült-Államokban beállott rossz kereseti viszonyokról tudomásuk volt. Meghagyja végül a miniszter azt is, hogy az utlevél kiállító hatóságok az elrendelt figyelmeztetés és fölvilágosítás megtörténtéről az utlevél kérelmező, melyekkel minden egyes esetben jegyzőkönyvet vegyenek fel s a jegyzőkönyveket az utlevélhez csatolják.

Pécs város törvényhatósága ma tartotta nagy érdeklődés mellett Erreth János főispán elnöklésével tisztújító közgyűlést, amely lelkes hangulatban folyt le. Egyhangulag megválasztották az eddigi tisztviselőket és pedig: Nendvich Andort polgármesternek, dr. Trober Aladárt főjegyzőnek, Pintér Ferenczet árvaszéki elnöknek, Rech Györgyöt, Oberhammer Antal és Makay Istvánt tanácsosoknak, továbbá dr. Tichy Ferenczet első aljegyzőnek, akit a főispán azonnal tanácsosi helyettesé nevezett ki, és dr. Nick Alajost főügyésznek. A polgármester programjában a villamos és gázműnek a város által történő megváltását, a város csatornázását, a pécsbátaszéki vasút kiépítését és amelyre igen nagy szükség van, maga a város kéri az előmunkálati engedélyt, valamint a földvédelmi források kikutatását, a közlekedés olcsóbbítását és a kulturális igényeknek lehetőleg való kielégítését jelölte meg. A főispán azután szívélyes szavakkal köszöntötte az ujonnan megválasztott tisztikart.

A verseczi installáció. Verseczen nagy ünnepek közt ment végbe az új főispán beiktatása. Ma reggel zászlódiszbe öltözött a város s a közönség ünnepi öltözött. A városházán kilenczór kezdődött a beiktató gyűlés, amelyet dr. Rezdra István nyitott meg. Indiványára bizottság alakult, amely elment az új főispánért, hogy a közgyűlésbe hívja. Dr. Nehrbechky György, az új főispán lelkes él-

jenzés közepette lepett a terembe, honnan tíz órakor a templomba vonult az egész gyülekezet. Visszatérve a közgyűlési terembe, a főispán letette az esküt, utána pedig lelkes beszédet mondott. A közgyűlés után a főispán a küldöttségek tisztelgését fogadta. Ötvenöt küldöttség járult a főispán elé, úgy, hogy déli tizenkét órától délután kettőig tartott a küldöttségeknek a főispán előtt való elvonulása. Délután félháromkor háromszáz terítékes társasbécé volt a Glückmann-szálloda dísztermében. A lakomán számos felköszöntő hangzott el; a királyra, a hazára, Versecz városra, az új főispánra.

Az automobil-kiállítás megnyitása

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 18.

Nagy ünnepség mellett nyitották meg vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a városligeti Iparcsarnokban a negyedik nemzetközi automobil-kiállítást. A megnyitáson, melynek még a poppás idő is kedvezett, megjelentek József főherceg és Augustus főhercegnő, valamint a kormány részéről Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, valamint Sztérenyi József kereskedelmi és Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkárok.

A kiállítás megnyitása.

Már délelőtt fél tizenegykor gyülekeztek az Iparcsarnok előtt a kiállítás rendező-bizottságának tagjai. Néhány perccel 11 óra előtt állottak elő az udvari fogatok, amelyekből József főherceg és Augustus főhercegnő és kíséretük, Roskoványi Rezső százados, szolgálattelvő kamarás és Szegedy Gina udvarhölgy szállottak ki.

Az Iparcsarnok bejáratánál gróf Zichy Béla Rezső, a rendező-bizottság elnöke üdvözölte a fenséges párt.

József főherceg örömeinek adott kifejezést, hogy a kiállítás megnyitására megjelenhetett, majd nejjével és a kísérettel az Iparcsarnokban számára fenntartott emelvényre ment, ahol ekkor már a rendező-bizottság tiszteletbeli tagjai várták, élükön gróf Andrássy Sándorral, a Magyar Automobil-Klub elnökével, akit gróf Zichy Béla Rezsővel és Kristinkovich Béla kiállítási igazgatóval együtt a kiállítás máris megállapítható fényes sikerének orosz-lánrésze illet.

Az emelvény körül díszes közönség gyűlt már ekkor egybe.

József főherceg és Augustus főhercegnő az emelvényen kezdet szorítottak Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterrel és környezetüknek több tagjával.

Majd gróf Andrássy Sándor rövid szavakban a kiállítás megnyitására kérte a főherceget. A kiállítást, ugymond, azért rendezzük, hogy a magyar közönségben terjeszszük és népszerűsítsük az automobil használatát s piacot teremtsünk neki, hogy ez az iparág, amely a külföldön milliókra menő összegeket forgalmaz és sok ezer munkásnak ad biztos kenyeret, nálunk is talajt nyerhessen. Megköszöni ezután a főhercegnék, hogy elfogadta a védnökséget és hogy fenséges nejjével együtt eljött a kiállítás megnyitására.

József főherceg erre következőleg válaszolt: Örömet vállaltam el a kiállítás védnökségét, mely hazánk iparát fejleszteni van hivatva! Remélem, hogy ezt és az idegenforgalmat emelni és gyarapítani fogja és minden tekintetben siker koronázza a kiállítást. Nem mulaszthatom el, hogy ez alkalommal a külföldi államok képviselőit őszinte szívből, igaz magyar vendégszeretettel ne üdvözöljem. — A kiállítást ezennel megnyitom.

A főherceg élénk éljenzéssel fogadott szavai után ugy József főherceg, mint Augustus főhercegnő barátságos társalgásba eredtek gróf Andrássy Sándorral és környezetükkel, különösen a kormány tagjaival, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterrel, Sztérenyi József államtitkárral s a külföldi államok képviselőivel, Schönburg-Waldenburg herceg német főkonzullal, Vicomte Fontenay francia főkonzullal stb. A budapesti posta- és távirat-alisztek zenekara rá-

zendítette Kölcsey Himnuszát és ennek hangjai mellett megkezdődött a körút.

A kiállítás megtekintése.

József főherceg és Augustia főhercegné asszony, gróf Andrássy Sándor kalauzálása mellett megtekintették ezután a kiállított tárgyakat. Közvetlen az emelvény mellett feltűnt Röck István automobil-készítményeinek kiállítása a főhercegi párnak és szívesen fogadták Röck István felvilágosítását, hogy ez az első magyar automobilgyártó cég Magyarországon és hogy a magyar királyi postahivatal remek automobiljai a Röckgyárból kerülnek ki. A postaigazgatóság részére jelenleg is munkában van husz remek kocsi, melynek mintapéldánya ki van állítva s amelyet elragadtatással szemlélt meg a főherceg. Távozásban az idősebb Röck Istvánnak megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Általános feltűnést keltett a kiállító sorában Bárdi József automobil-részvénytársaság fényes, nagyszabású kiállítása. Már a körséta elején feltűnt a főhercegi párnak a kiállításnak e fénypontja már fekvésénél fogva is. A kiállításnak körülbelül egy negyedét foglalják le a Bárdi-cég gyártmányai, melyek úgy izlést, mint elsőrangú gyártmányuk folytán lekötötték a főhercegi pár figyelmét. A részvénytársaság ügyvezető igazgatója, Bárdi József fogadta a főhercegi párt, s hosszasan magyaráztatták maguknak a Peugeot-cég, illetőleg a Velodrom-vállalat automobiljait, melyeknek szerkezete s fényes kiállítása meglepte a főherceget. Szívesen hallgatta Bárdinak előadását, hogy a Peugeot-kocsik újabban nagyon elterjedtek az egész országban, bizonyítékul annak, hogy ezek mindenképpen beválnak.

Az egyik kiválóan szép kocsinál a főherceg azt kérdezte, hogy ki volt a kocsigyártó.

— Kölber — felelte Bárdi József.

— No, ez látszik — mondta József főherceg.

Feltűnést keltettek az országszerte ismeretes Bárdi-féle Aczetylén-lámpák és a cégnek egyéb automobilcikkjei is. Nagyon kellemesen lepte meg Augustia főhercegné asszonyt Bárdi figyelmessége, amikor távozásban egy gyönyörű virágsokrot nyújtott át hódolata jeléül.

A Phoenix automobil-művek (Budapesti Malomépítészeti és Gépgyár, Podvinecz és Heisler cég, Budapest, VI., Váci-ut 141. szám) kiállításánál töltötte József főherceg ő fensége aránylag a leghosszabb időt és a cég főnökétől, Heisler Vilmos úrtól behatóan kérdezősködött a magyar automobilgyártásról, melynek egyik legméltóbb díszét képezi a cég ezen kiállításra készített 24—28 lóerejű, 1908. évi típusa, teljesen magyar anyagból készült és a hazai utviszonyoknak megfelelően szerkesztett chassis, amely különösen tetszett ő fenségének. A Phoenix automobil-művek ezenkívül három darab 16—20 lóerejű személyszállító automobil állított ki.

A Société Lorraine, Dietrich és társa cég képviselőiben Reimann Gyula a legszebb és legújabb típusokat állította ki. Nagy feltűnést keltettek a 40—50 lóerejű szállodai omnibuszok. Különböző és nehéz kocsik előállítására fekteti a főherceg a különösen hosszú ideig időzött ő fensége és Reimannnak legmagasabb megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Az automobil-kiállítás egyik érdekessége — a taxaméter. Valóságos kézzelfogható, működésben látható, élő taxaméter, amely pontosan egy összegben mutatja, mivel tartozik az utas a bérkocsival beutott utért. József főherceg Augustia főhercegnével és teljes kíséretével együtt percekig időzött a kiállított készüléknél. Az ördögös kis masina azt is regisztrálja, hány „fuvar“-ja volt a kocsinak, hány kilométer utat tett meg fizető utassal, hányat anélkül, mennyi volt a napi bevétel, ez a bérkocsitulajdonos és segéd egymásközi viszonyába hoz rendet. A főváros közlekedési bizottsága már letárgyalta az új bérkocsi szabályrendeletet és most már csak a közgyűlés és a belügyminisztérium jóváhagyására van szükség, hogy a taxaméterek tényleg alkalmazva legyenek.

Méltó feltűnést keltett a Weszely István (IV., Váci-utca 9.) cégnek izléses kiállítása. Ott láttuk a cég által kiállított különleges automobil-ruházatot, mosható dániai „Lavola“-bőrből, ugyszintén an-

gol sport-, gummi- és aczélaru czikkeket, melyek mindegyike lekötötte a főherceget és főhercegné asszony figyelmét.

A kiállítás egyik kiváló érdekessége a Körting B. és E. cég (VIII., Kisfaludy-utca 11.) „Sleipner“-motorjai csónakhajtásra, melyek sok évi tapasztalatok alapján különösen nagy üzembiztonságuk, csekély önsúlyuk, nyugodt, egyenletes járással és igen kevés fűtőanyag felhasználása által váltak kedvelté.

Ezen motorok hajtására egyformán felhasználhatók: benzín, benzol-spiritusz, petroleum. Rendes üzennél a robbanásnak még a lehetősége is ki van zárva. A főherceg alaposan megmagyaráztatta magának a Sleipner-motorok eddigi rekordjait és örömet fejezte ki a felett, hogy mindinkább terjednek nemcsak itthon, hanem külföldön is a cégnek gyártmányai.

A főhercegi pár közel egy óra hosszat nézte a kiállítást és távozásukkor a legnagyobb megelégedés hangján nyilatkoztak annak sikeréről.

Este a városligeti Gerbeau-pavillonban lakoma volt.

A Vasutas-Szövetség országos nagygyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Székesfehérvár, május 17.

Ünnepi díszet öltött a mai napon Székesfehérvár városa, hol a Vasutas Szövetség folyó évi nagygyűlését tartotta meg. A házakon nemzeti trikólok lengtek, a pályaudvarról a városba vezető uttesten pedig díszes diadalkapu volt felállítva a város, a vármegye színeinek zászlóival és vasúti jelvényekkel díszítve. Gróf Batthyány Tivadar elnök és a kíséretében levő központi tisztikar vasárnap reggel érkeztek meg. A jelenvolt közönség gróf Batthyány Tivadart megérkezéskor hosszan tartó lelkes éljenzéssel fogadta. Saára Gyula polgármester a város nevében, Szűcs Jenő alispán a vármegye, Turján pénzügyigazgató az állami tisztviselő egyesületének nevében, mint annak elnökét és végül a kerület nevében Winkler Nándor üdvözlötték, mire gróf Batthyány Tivadar szíves szavakban mondott köszönetet.

Ezután hosszú kocsisorban megindult a menet a Vörösmarty-szoborhoz, ahol a szövetségi dalkar a szótartó énekelte el, melynek elhangzása után gróf Batthyány Tivadar elnök szép szavak kíséretében, különösen hangzatosan a vasutas szövetség tagjainak hazafiságát, tette le a szoborra a szövetség koszorúját. A közönség ezután a városi lövőde helyiségébe vonult, ahol a szövetség nagygyűlését tartotta meg. A gyűlés megnyitása előtt leplezték le gróf Batthyány Tivadar életnagyságu olajfestményü arcképét. Szigethy János alelnök szép szavakban méltatta gróf Batthyány Tivadar elnöknek a vasutas társadalommal szemben szerzett érdemeit, melynek elismerésül a szövetség múlt évi nagygyűlésén elhatározta, hogy központi helyisége számára a képet megfesteti és hálaja jeléül neki jegyzőkönyvileg köszönetet mond. Ezután átnyújtotta a szövetség albumát, melyben a nagygyűlési jegyzőkönyv idevonatkozó része gyönyörű illusztrációkkal foglaltatik.

Gróf Batthyány Tivadar meghatótt szavakban mondott köszönetet az ünneplésért. Aki egy egyesületben vezető szerepre vállalkozik, azt mindig támadják. Őt is támadták sokan és sokszor, de hogy az igaztalan volt, annak a legényesebb bizonyítéka éppen a neki adott emlékalbum és a leplezett kép. Beszéde végén arra kérte a megjelenteket, hogy sorakozzanak a szövetség zászlója alá, mert csak ott találhatja fel ugy anyagi, mint erkölcsi téren a maga boldogulását.

Az elnök szavait percekig tartó lelkes éljenzés és taps követte, mely után a szövetségi dalkör énekelte.

A délelőtti ülés.

Ezután gróf Batthyány Tivadar elnök a nagygyűlést megnyitotta. Vázolta a múlt év eseményeit. Rámutatott azokra az eredményekre, amelyek közt ott szerepel a fizetésrendezés, a szolgálati

pragmatika. Ezek nagy vívmányai a szövetségnek, de még kiegészítésre szorulnak. A fizetésrendezés során sok sérelem merült fel, ezeknek orvoslására a szövetség emlékiratokkal fordult a felsőbbbségekhez. Erőse elítéli a budapesti közúti vasút igazgatóságának eljárását, mely az alkalmazottaktól még az egyéni szabadságot is megtagadta. A szövetség a jövő intézmények terén még keveset érhetett el, mert anyagi ereje nagyon le van kötve. Nem részletezi azon dolgokat, amelyekkel a szövetség a múlt évben foglalkozott, de egy fontos körülményre rámutat és ez az, hogy dacára azon sok tévedésnek, melynek a szövetség különösen a szociálisták részéről ki volt téve, tagjainak száma egy év alatt 2934-el szaporodott és ez a legényesebb bizonyítéka, hogy jól végzi a szövetség a maga dolgát. Indítványozta ezután, hogy a délutáni ülés első tárgya ügyvezető alelnök választása legyen.

Sümei Imre, a déli kerület elnöke ellenindítványt tett, kéri, hogy a gyűlés szigorúan ragaszkodjék a megállapított napirendhez. Sümei felszólalását nagy ellentmondásokkal fogadták.

Gróf Batthyány Tivadar elnök kijelentette, hogy a szövetségnek igenis szüksége van erre.

Garay Bernát hozzájárul elnök indítványához. Rövid vita után a választások megejtése céljából kiküldték a szavazatszedő bizottságot és az elnök a gyűlés folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni gyűlés.

A kongresszus újból való megnyitása után megkezdődött a szavazás. A kongresszus ezalatt folytatta tanácskozásait. A múlt évi nagygyűlés jegyzőkönyvét tudomásul vették.

Lorber József titkár olvassa Seide Arthur volt ügyvezető-alelnök irásában beadott jelentését. A jelentésben az alelnökségről való lemondását megrongált egészségi állapotával okolja meg Seide. Visszautasítja azokat a rágamakat, amelyeket ellene szórtak.

Az elnök indítványára a nagygyűlés Seide Arthurnak egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és megválasztotta a szövetség örökös tiszteleti tagjává.

A titkári jelentést fogadták el azután, majd az 1908. évi költségvetés megállapítása következett.

A közben megejtett választások eredményét hirdette ki ezután az elnök. Ügyvezető-alelnök Kramer Gyula lett, alelnök Nikl Ignác főkalauz, tagjai Seide Artur főellenőr és Beretka István irodakezelő; pótagjai Jokits Lajos főellenőr és Németh Endre főkalauz lettek. A választmány tagjaivá a hivatalnoki csoportból Daróczy Rezső felügyelő, Effenberger Károly főellenőr, Olló Elek felügyelő, Pummer Imre főmérnököt és Püspöki Gusztáv főellenőrt, az altiszti csoportból Illósvay János gépkezelőt, Lotay Bertalan távirászt, Buchter János főraktárost, Geberle Ede pályafelügyelőt és Ehn János irodakezelőt választották. A szolgák csoportjából ezek lettek választmányi tagok: Sas János kocsirendező, Lehoczky János kocsirendező, Losonczy Károly értesítő, Bán János váltókezelő. Az egyéb alkalmazottak sorából dr. Rottman pályorvos, Varga János, Fischer Mihály, Elbogen Ferencz és Erdélyi Arnold lettek a választmány tagjai, míg a munkások közül ezeket választották be a választmányba: Stieder János, Babarczy Sándor, Czigány Sándor, Szoponyi Gyulát. Este 9 órakor a küldöttek tiszteletére 400 terítékű banket volt. Az első felköszöntőt gróf Batthyány Tivadar mondotta a királyra. Prohászka Ottokár gróf Batthyány Tivadart éltette.

EGYHÁZAK.

— (Az új evangélikus lelkész.) A Deák-téri evangélikus német egyház vasárnap délelőtt látogatott közgyűlést tartott, amelyen a Schranz János eddigi lelkész lemondása folytán fűresedésbe került pesti német egyházi lelkészi állás betöltése tárgyaltatott. A közgyűlést német nyelven Thaur György felügyelő nyitotta meg, azonban a tárgyalásokat Kaczián János esperes vezette magyarul. A presbiterium ajánlotta a közgyűlésnek,

hogy a lelkészi állásra a következőket jelölje: Broschkó Gusztáv Adolf helyettes lelkész, Scholtz Ödön ágfalvai és Steinacker Roland svédleri lelkészeket. Utóbbi két lelkész vendégszónoklatot is tartott. A közgyűlés tulnyomó nagy többsége nem tette magáévá a presbiterium ajánlatát. A tagok egymásután keltek föl s ajánlották, hogy a 14 év óta itt működő, minden lelkészi erénnyel felruházott, kiváló segédlelkész: Broschkó Adolfot választják meg lelkészé. Ennek folytán a közgyűlés kimondta, hogy nem kívánja a lelkészi állás betöltésénél három jelöltre való szavazást, hanem elruházott kiváló segédlelkész: Broschkó Adolfot segédlelkészé kívánja a június 18-án tartandó választóközgyűlésen megválasztani a pesti német egyház lelkészévé. Az új s már megválasztottnak tekinthető lelkész kitűnő szónok, jó magyar hazafi s páratlan jószág lelkész. A közgyűlés hosszas éljenzés és tapsokkal adott kifejezést Broschkó személye iránti ragaszkodásának.

— (A református konvent székháza.) A református konvent székháza, amely most épül a Szabó József- és Abonyi-utca sarkán, díszes palotaszertű épület lesz, melyben a konvent irodahelyiségei, levéltára, a konventi és zsinati üléstermek, továbbá az egyetemes konventi előadó lelkészek nyernei helyezést. Az épület a telekkel együtt több mint félmillió koronába kerül. A konventi székház építését a múlt évben határozta el az egyetemes református egyház, még pedig abból a célból, hogy az egyetemes egyháznak alkalmas hivatali helyiségei és megfelelő üléstermei s hogy a rohamosan megszorított ügyviteli teendők ellátására szervezett központi előadó és a szükséges segédzsemetézet számára célszerű helyiségei legyenek.

— (Az Irgalmas-rend új provinciálisja.) Az irgalmas-rend nagykáptalana e hó 17-én újra Thuróczy Kornélt választotta meg a magyar rendtartomány provinciálisául. Thuróczy hét éve provinciális már a rendnek. A rend többi elöljáróinak megválasztására a nagykáptalan e hó 18—19-iki ülésén kerül a sor.

Estély a Karátsanyi-palotában.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 18.

Gróf Karátsanyi Jenő, vasárnap másodszer tártá fel budai palotájának kapuit, hogy helyet adjon annak az előkelő nagyközönségnek, mely eljött, hogy a mentőknek rendezett ünnepélyen részt vegyen. Ha a tegnapi bevezető-estélyről azt irtuk, hogy tündéri volt, a mai felülmúlt minden fantáziát, mely ezeregyéji ragyogásról szólt szebbnél-szebb képeket.

A műkincsekkel megrakott pompás palota, egymásba nyíló tágas termeivel, melyeket a villamoskörték ezre árasztott el tündéri fényvel, a főúri hölgyek csillogó toalettei, melyek százasoros fényvel ragyognak vissza a metszett velencei tükrökből, a finom parfümös levegő, a selyemsuhogásból kivillgató bársonyos, fehér vállak, üde leányarcok... mind-mind hozzájárulói egy csodásan szép képek, mely legmaradandóbb emlékként rögződik mindenki lelkébe, aki az ünnep részese lehetett.

Budapest ritkán láthat efféle ünnepségeket, nemcsak a pazar pompája miatt, hanem a mágnások miatt, akik csakis a humánus célért hozták meg az áldozatot, hogy eltekintve cselekvő részvételüktől, az agitációt és a rendezés dolgát illetőleg, nagyrészt a közönség mulattatásáról is saját maguk gondoskodtak. Buzgó munkájukért, melylyel az ügy érdekében dolgoztak, osztatlan elismerés jár a társadalom minden rétegéből.

A főhercegi pár ma este is pontban kilencz órakor jelent meg a palotában, amikor is azonnal megkezdődött az előadás a palota színjátszó-termében. Erről az előadással mi már vasárnapi számunkban bő tudósítással szolgáltunk, ma csak megismételhetjük azt, amit a nagy sikerről már konstatáltunk.

A színházi előadással egyidőben a fehér teremben kabaret volt. A sűrűn felállított széksorok az utolsó helyig megteltek az előkelő közönséggel, de elfoglaltak minden talpalatnyi helyet, még az ajtóbejárókat is, ahol valóságos életveszélyes tolongás fejlődött.

A konferenciér tisztjét Molnár Ferencz töltötte be, közismert szellemességével, elmés ötleteivel, finom hasonlataival és rögtönzött meséivel nemcsak kacagást, de irodalmi élvezetet is szereve.

A cabaretben résztvettek: gróf Andrássy Ti-vadarné, aki Geyer Steffit kísérte zongorán. Vi-haros- meg-megújuló tapsok mellett a grófnő már népszerű szerzeményét, a „Krasznahorka büszke vára” kezdetű kuruczalt adták elő művészi előadásban. Eötvös Gitta francia és hollandi dalokat adott elő, Góthné Kertész Ella Gárdonyi-verseket mondott el nagy tetszéstől kísérve, Ferenczi Matóka pedig csodálatosan értelmes szavallatával kellett bámulatot. Gróf Hadik-Barkóczy Endréné zongorajátékát gróf Szápáry Pál temperamentumosan kísérte a czimbalmon, Márkus Emilia nagy hatást keltve olvasott fel néhány komoly verset. Frenetikus hatást keltett Medgyasszay Vilma, ki az „Anyasziv” és „Regény” című ismert zenepé-mákat adta elő. Nagyon tetszett a Náday-kettős is, valamint a tizenkét éves Popiel Miczi hegedűjátéka. Hangos elismerés kísérte a Szoyer Ilonka és Sándor Erzsébet művészi énekelőadását is és sok taps jutott Odescalchi Alinka hercegnőnek is, aki a műsoron kívül lépett fel.

A hölgyek nagy sikeréből természetesen a férfiszereplőknek is bőven kijutott. A legnagyobb tetszést gróf Széchenyi László aratta, aki mulatságosan perszifálta egy női zenekart betanító német karmesteré, közvetlen humoráért, groteszk mutatványainak nagy nevetéssel érejtéért természetesen meg kellett ismételnit a tréfiát. Dientzl Oszkár Debussi egy szerzeményét adta elő a zongorán, Z. Molnár László Rátkay Lászlóval Molnár Ferencz egy humoroszkével kacagatták meg a közönséget, Rózsahegy Kálmán korhely-nótákat énekelte el széles jókedvvel, Erdős Richárd pedig mély basszusával keltett osztatlan tetszést. Zúgó taps kísérte Sarkadi Aladár előadását is. A Vigszínház kitűnő művésze színész-imitációkat mutatott be, viharos derűtséget keltve. Takács Mihály a „Két granátos” pompás előadásával gyújtott és tetszett Tarnay Alajos is, aki mint magyar troubadour jeleskedett.

Amíg a fehér teremben a kabaret folyt, a kastély nápolyi termében az Operaház balletkara, élükön Balogh Szidivel és Brada Ödönnel, Szikla Adolf vezénylete mellett jelmez-táncokat adott elő, közönség természetesen erre a teremre is jutott, sőt átrándult a főhercegi pár is, akik tetszésüknek kifejezést adtak. Szünet közben a főhercegi pár bemutatattatta magának Molnár Ferenczét, akivel szívélyesen szorítottak kezét.

A földszinten, a kastély télikertjében volt a buffet berendezve, ahol Gerbeaud hölgyei a Mentő-Egyesület javára kínálgatták a pompásnál pompásabb étkeket és italokat. Itt Berkes cigánybandája várta a vendégeket s ugyancsak húzta a talp alá valót. Egy pár perc alatt tele lett az egész helyiség s az asztalok mellett vigan folyt a szó és a pezsgő.

Feltűnést keltett a kastély csodaszép parkja a színes égőtestekkel, s a kivilágított szökőkuttal. Amár az éjszaka kissé hűvös volt, ide is kijött a publikum, hogy elmélázzon a tárogtó szaván és kiüljön a kavicsos utak mellé, az asztalokhoz elcsevegni. Általában meglepetést keltett, hogy a termék sokaságát vadonatúj perzsa szőnyegek takarták, melyek a Stein Vilmos és fia cégtől kerültek a palotába.

A mulatság végét nehéz meghatározni. A mulatózó szétoszlottak a termekbe és hogy az utolsó teremben mikor mondtak bucsut az utolsó pohárnak: ki tudja? Két órakor még vigan szólt a zene, fény szűrődött át a palotai ablakain és hajnali négy órakor még álmosan tátongó hintók vártak főúri gazdáikra.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, május 19. — Róm. kat.: Ivó hv. — Prot.: Éde. — Görög-orosz: Május 6. Jób. — Zsidó: Iar 18. — A nap két reggel 4 óra 20 perczkor, nyugszik este 7 óra 34 perczkor. — A hold két éjjel 11 óra 23 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 59 perczkor.

A közoktatási államtitkar fogad 12—2 óráig. — A kereskedelmi államtitkar fogad délután 4 órakor. — Pintér-estély a Gerbeaud-navigonban este 9 órakor. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalóban nyitva 2—6-ig. Belépődíj 1 koronás. — A Könyves Kálmán szalonja rendezés miatt zárva. — Tavasz kiállítás az Uránia Kigyző-ter szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum négyégtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—12-ig. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aqinkumi muzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. —

A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— A király gyengélkedik. Napok óta járja a hír, hogy királyunk egészségi állapota nem kedvező, vagy legalább is nem mondható normálisnak. Ezeket a híreket mindig erélyesen és alaposan megczáfolták. Mindemellett megújultak mindig ezek a híresztelések, míg ma határozottabb formát öltöttek. Ma már nem tagadják, hogy a király tényleg gyöngélkedik s ezt félhivatalosan is beösmérik. A király, aki tegnap délelőtt külön kihallgatásán fogadta Wekerle miniszterelnököt, ma Schönbrunnban maradt s a mára kitűzött általános kihallgatást nem tartotta meg. Udvari körökből jelentik, hogy szombat délután óta a király állapotában némi rosszabbodás állott be. Ezt a rosszabbodást annak tulajdonítják, hogy a király az utóbbi hetekben kelletlenül többet dolgozott s hogy a jubileummal kapcsolatos fáradalmak kissé kimerítették, de ki kell emelni, hogy a király gyöngélkedésének egyáltalában semmi fontosságot sem kell tulajdonítani. Az uralkodó tegnap reggel a schönbrunni kápolnában misét hallgatott, azután a katonai kabinetiroda főnökét, báró Bolfras altábornagyot fogadta, később megjelent nála kihallgatáson Wekerle miniszterelnök és Marchet osztrák közoktatásügyi miniszter s ő felsége azután a Kastély parkjában hosszabb sétát tett, ami nagyon fölvidítette. A király lakosztályába visszatérve, mégis némi rosszullétről panaszkodott Kerzli udvari orvosnak, aki azt a tanácsot adta ő felségének, hogy a mai általános kihallgatást hagyja el. Az udvari orvos ezt a tanácsot csak azért adta, hogy a királyt nagyobb fáradalmaktól megkímélje, különösen arra való tekintettel, hogy még ezen a héten több jubiláris ünnepség lesz, amelyek a királyt minden bizonynyal ki fogják fárasztani. A király az udvari orvos előterjesztésének meghallgatása után elrendelte, hogy a mai kihallgatás maradjon el. Hogy az uralkodó állapota egyáltalában nem aggasztó, kitűnik abból is, hogy az iskolás gyermekeknek május 21-ére tervezett hódoló fölvonulását az eddigi rendelkezések szerint meg fogják tartani. A királynak különben erős náthája van, ami azonban munkájának rendezésében nem akadályozza. A király ma délelőtt is meghallgatta gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédeknek és herceg Montenuovo főudvarmesternek előterjesztéseit.

— A spanyol király születésnapja. Alfonso király ma születésnapja évfordulója alkalmából a madridi királyi palotában a kamara és a szenátus elnökeinek, az összes hatóságok küldötteinek, valamint a szárazföldi és tengeri haderő nagyszámú tisztjének hódolatát fogadta. A király a megjeleneteknek köszönetet mondott szerencsekívánataikért. A király számos üdvözlő táviratot kapott. Így Ferencz József királytól, Viktor Emánuel királytól, valamint Henrik porosz hercegtől a német tengerészet nevében s Bülow herceg kancellártól és másoktól.

— Kossuth Lajos arcképe Péczelen. A péczell függetlenségi és 48-as pártkör dísztermében tegnap délután hullott le a lepel Kossuth Lajos arcképe-ről. A nagyszabású ünnepségre leutazott a kerület képviselője, Hédervári Lehel is, dr. Bárczy István fővárosi polgármester, a pártkör díszelnöke és Eitner Zsigmond, Kállay Tamás, Szentiványi Gábor, Fenyvesi Soma orsz. képviselők. A kőbányai függetlenségi pártkör küldöttséggel képviseltette magát. Az érkező vendégeket a pályaudvaron az állomásfőnök üdvözölte. A diszközgyűlés megnyitóját Bárczy István polgármester, a leplező ünnepi beszédet Murányi János ref. lelkész mondta. Dévay Lajos szavalt, a pártkör énekelt. A záróbeszédet Hédervári Lehel tartotta. Az ünnepség után százötven teritékü társasvacsora következett, melyen egy a vendégek, mint a helyiek lelkes hangu felközöntöket mondtak.

óta járja a nem ked... normális... és alap... jultak min... tározottabb... ák, hogy a... ezt fél... aki tegnap... Vekerle mi... maradt s... em tartotta... zombat dél... rossza b... bódást an... öbbi hetek... t s hogy... k kissé ki... irály gyön... fontos... tani. Az... ni kápolná... ai kabinet... rnyagot fo... tásan We... et osztrák... e azután a... t, ami na... ba vissza... panasz... ki azt a ta... ai általános... os ezt a ta... irályt na... kímélje... még ezen a... helyek a ki... rasztani. A... ek meghall... kihallgatás... ta egyálta... hogy az is... rvezett hó... sek szerint... ben erős... ájának ren... király ma... r és báró... zeg Mon... szteleit.

a. Alfonz... almából a... a szenátus... teinek, va... nagyszámu... megjelen... vántaiké... kapott. Igy... or Emá... porosz her... s Bülow

a. Péczell... ében tegnap... os arczképé... t a kerület... B. Árczy... r diszelnöke... ás, Szent... képviselők... tséggel kép... a pályaud... iszközgyűlés... ter, a lelep... ref. lelkész... tőr énekelt... otta. Az ün... sora követ... helyiek lel-

— **A belügyminiszter kihallgatása.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter e hét péntekjén délután három óraker nyilvános kihallgatást tart. Jelenkezni lehet az említett napon déli tizenkét óráig.

— **Magyar építészek díjadala Bécsben.** A közös hadügyminisztérium új palotájának építési tervére pályázatot hirdetett, amelyre a monarchiából összesen 64 terv érkezett be. A pályázat zsűrije már hetek óta foglalkozott a beérkezett tervek elbírálásával s tegnap tartott ülésében döntött a pályázatok sorsa felett. A döntés két magyar építész munkájának is dicsőséget szerzett, amennyiben a magyarországi pályázók közül a harmadik díjat, 10.000 koronát Komor Marczel és Jakab Dezső budapesti műépítészek kapták.

— **Kedélyes történetke Toselliékről.** Firenzéből érkezik az alábbi kedélyes kis történet. Amikor a Toselli házaspár ifjú frigyük boldog mézeshetében nászuton volt, többek között meglátogatták Wölfling Lipótot is, aki akkor szintén új szerelme tárgyával volt elfoglalva. A fiatal asszony első kötelességének tartotta, hogy szíve választásának eredményét bemutassa legkedvesebb bátyjának. Wölfling, aki szintén kedveli hugát, eleinte azzal az előzékenységgel és rokoni érzéssel fogadta új sógorát, amelylyel huga férjével szemben tartozott. A házaspár ez okból több napot szándékozott tölteni Wölflingnél. De a vendégségnek egyszerre csak váratlanul vége szakadt. Toselli ugyanis értett ahhoz, hogy kimutassa, mennyire szereti ő új sógorát, aki viszont alig tudta ellenszenvét, amelyet Toselli jelleme keltett benne, eltitkolni. Egy szép napon aztán, amikor Toselli nagyozó beszédmodorában nem győzött dicsekedni „királyi rokonságá"-val, Wölfling rövidesen kiutasította őt házából, mire a megbántott Toselli soha viszont nem látásra elhagyta a „vendégszerető" helyet. Ez az esemény homályosította el legelőször a két testvér közt fennálló barátság tisztaságát. Most azonban újból helyreállott köztük az előbbi barátság, mert Toselliné időközben belátta, hogy bátyja talán nem is volt olyan igazságtalan akkor, amikor Tosellit „tejszin-virtuoz"-nak nevezte. Toselliné mostani életéről különben még megjegyzendő, hogy a kiengesztelődés nem tartott sokáig. Most ismét egyedül lakik és teljesen visszavonult a firenzei társaságtól. Ehelyett naponta nagy feltűnést kelt az utcán, amikor végigrobog rikító piros színű automobilján, amelyben ő maga talpig fehérbe öltözködve foglal helyet. Különben csak nagyon ritkán hagyja el villáját, amelyben csekélyszámu szolgazemélyzettől körülvéve él. Általánosan feltűnik különben, hogy arcának egykori szépsége teljesen megváltozott és ajkai körül apró ráncok keletkeznek, amelyek vonásainak keserű, gondterhes kifejezést kölcsönöznek. Vidámságából és kedvességéből is sokat vesztett. Folyton ideges és izgatott és hír szerint nemsokára végleg elhagyja a várost.

— **Megnyílt a francia-angol kiállítás.** Londonban kedden délelőtt nyílt meg a francia-angol kiállítás, mely jelenleg egyike London legnagyobb látványosságainak. A hatalmas területen több mint száz pavillon ékeskedik s habár teljesen csak két hét múlva készül el, már is látszik, hogy nagyobb, mint a legutóbbi években rendezett kiállítások bármelyike. A kiállítást a walesi herceg nyitotta meg a kiállítás központján levő hatalmas ünnepi csarnokban s a nagyközönség már a délutáni órákban látogathatta. A kiállításnak egyik érdekessége még a nyolcvan házból álló ir falu és az olympiai versenytér, amely hatvannyolcezer néző befogadására épült. Ebben az óriási arénában fogják rendezni június 13-tól kezdődőleg egy héten át az olympiai versenyeket.

— **A zágrábi egyetemről.** A zágrábi rendőrség Vernics Zdenkót az egyesületi törvény áthágása, illetve tilos célra való szövetkezés miatt 12 napi fogházra ítélte. Vernics fölébkezett, de valószínű, hogy helyben fogják hagyni a rendőrség ítéletét. Az egyetemi diákok a koalíció lapjaiban nyilatkozatot tettek közzé, amelyben Bauer Antal képviselő prorektort hevesen megtámadták, amiért a négy szigorlónak doktorrá avatását megengedte.

— **Karthausi barátok Budapesten.** A karthausi barátok, akiket tudvalevőleg Franciaországból kiutasítottak, Budapesten vagy annak környékén gyárat akarnak építeni a híres chartreusi likör gyártása céljából, aminek titkát egyedül ők bírják. A

karthausi szerzetesek rendjének priorja jelenleg Budapesten tartózkodik és a napokban Óbudán több telket tekintett meg a gyár céljaira.

— **A fiumei zenębona.** A Fodor és Murai dologban fordulat állott be. A reprezentanza határozata a két hírlapíró tudvalevőleg a városból való kitolonczolásra ítélte. A kormányzósági tanács most másodfokban a határozatot megváltoztatta és Fodornak és Murainak a város területéről való kitiltását rendelte el. Fodor Oszkárt erre nyomban szabadlábra helyezték. Fodor Abbáziába rándult, ahonnan a kormánytanács határozatát a belügyminiszterhez fölébbezti. Murainak a határozatot nem lehetett kézbesíteni, mert ismeretlen helyre távozott.

— **Előkészületek a Vörösmarty-szobor leleplezésére.** A király képviselőjének, József királyi hercegnek jelenlétében a jövő héten leplezik le a Vörösmarty-szobrot. Serényen folynak az előkészületek, s az „Otthon" írók és hírlapírók körének helyiségében tegnap délelőtt tartotta a nagybizottság gyűlését, amelyen megnyitó beszédet Rákosi Jenő elnök mondott. Utána Sajó Aladár felolvasta a szoborbizottság működéséről szóló jelentést, amely szerint a szerződés 204.000 korona munkadíjat és vételárát állapított meg. Ezenkívül beszámolt arról, hogy a művészek milyen kivitelben óhajítják a szobrot elkészíteni. A nagygyűlés elfogadta a jelentést. A nagybizottság ezután az elnökség javaslatára teljes szabadsággal megbizta a további intézkedésekkel a szoborbizottságot, amelynek eddigi működésére minden irányban megadta a fölmentést. Köszönetet szavazott a kereskedelmi kormányának a bélyegkedvezményért; Kornfeld Zsigmondnak és a vezetése alatt álló Magyar Általános Hitelbanknak a pénzalap kezeléséért; Budapest törvényhatóságának szíves támogatásáért és dr. Gonda Dezsőnek, a bizottság jogtanácsosának. Elhatározta a bizottság azt is, hogy az összes költség kifizetése után netalán fennmaradó összeg az Otthon által kijelölendő közzeletra fordítandó. Az elnök ezután rövid jelentést tett a készülő leleplezésről és indítványára a nagybizottság hódoló táviratot küldött a királynak, mert a leleplezésen képviselteti magát. Herczeg Ferencz a nagybizottság nevében köszönetet mondott Rákosi Jenő elnöknek és Sajó Aladár jegyzőnek munkásságáért, Hammersberg Jenő pedig az Otthon körnek a munka támogatásáért. Az elnök üdvözlő szavai-val a nagybizottság utolsó ülése véget ért.

— **Az innsbrucki egyetem bezárása.** Az áldatlan Wahrmand-ügynek folyamánya az az esemény, melynek hírért Innsbruckból hozza a táviró. Nagy botrány volt ott, mely azzal kezdődött, hogy a liberális diákok tiltakoztak Wahrmand tanár előadásainak megszüntetése miatt s tüntetni mentek a klerikálisok egyesületi házához. Az ablakokból vizet öntöttek rájuk, amit a leöntött diákok ködöbással viszonzottak. A verekedést az egyetem épületénél folytatták. A rektor végre bezáratta a kaput s kihirdette, hogy bezárja az egyetemet és további intézkedésig megszünteti az előadásokat.

— **Hadihajók a Dunán.** A dunai monitorok közül a Bodrog és a Temes a hozzátartozó torpedónaszádokkal együtt szombaton délután Budapestre érkeztek és Budán, a Várbazár előtt vetettek horgonyt. Vasárnap sok nézője volt a hadihajóknak, melyeknek belsejét parancsnoki engedéllyel megtekinthették. A hajók holnap felszedik a horgonyt és a felső Dunára mennek gyakorlatozni.

— **A vöröskereszt közgyűlése.** A Magyar Vöröskereszt-Egyesület tegnap délelőtt tartotta harminczadik országos gyűlését gróf Csekonicz Endre elnöklésével. Az elnök megnyitója után dr. Farkas László főjegyző előterjesztette a választmánynak a mult esztendőről szóló jelentést, amelyet a közgyűlés nagy érdeklődéssel hallgatott meg. Ezután a középponti választmány több indítványáról tárgyaltak, végül pedig különböző választások után a középponti választmány alakuló ülést tartott.

— **Kormányválság Zola miatt.** Nem Franciaországról, hanem Japánról van szó, ahol Saini miniszterelnöknek minden valószínűség szerint távoznia kell majd — Zola miatt. A miniszterelnöknek az a bűne, hogy Zola „Páris" című regényének japáni fordításához dicséző bevezetést írt. A milkdó parancsára azonban a belügyminiszter Japánból kitiltotta a könyvet, azzal az indokolással, hogy a közintézményeket és közérkölcseket sérti.

— **A Mentők kongresszusa.** A mentő-kongresszus második napja vasárnap délelőtt kilenc óraker kezdődött. Tóthfalussy Gyula főorvos „Mentőszolgálatok a Máv. szolgálatában" czímen tartott felolvasást nagy érdeklődés mellett, mely után az egész kongresszus kiment a nyugati pályaudvarra és az ott felállított három modern mentőszállításra és betegszállításra való kocsit szemlélték meg, majd visszamentek az egyesület helyiségébe, ahol Rohonczy Gida alelnök megnyitotta ismét az ülést. Dr. Kovách Aladár indítványára a megjelent Chizer Kornél miniszteri tanácsost elnöknek választották meg. Ezután Kovách Aladár az országos mentőszövetség létesítésére vonatkozólag adta elő indítványát. Dr. Szabó Dénes kolozsvári egyetemi tanár hozzájárul az indítványhoz, de aggodalmát fejezi ki aziránt, hogy ez a központosítás bizonyos gyámkodásra fog vezetni. Dr. Tauffer (Temesvár), Rohonczy Gida alelnök, Sztankóczy (Szatmár), Konty Gyula (Nyiregyháza) és dr. Agyagási (Marostorda) felszólalásai után Chyzer elnök ki mondja a határozatot, hogy a kongresszus elhatározza egy országos mentőszövetség megalakítását, melyre vonatkozólag egy bizottságot küldenek ki, melynek tagjai tizenhárom mentőegyesületnek kiküldöttel. A Mentő Egyesület huszéves jubileuma alkalmából vasárnap déli 2 óraker mintegy százan a Margitsziget alsó vendéglőjében barátságos ebédre gyűltek össze az összes régi és új mentők a vidéki és külföldi kiküldöttekkel.

— **Eulenburg.** Az Eulenburg-ügyben kiküldött vizsgálóbíró megbízásából az oldenburgi rendőrség nyomozást folytat arra nézve, hogy vajjon Eulenburg herceg követett-e már el akkor is a mostanihoz hasonló büntetendő cselekményeket, amikor Oldenburgban mint követ Poroszországot képviselte. Münchenből jelentik, hogy Fischer és Ernst tanuk, valamint Riedl tejkereskedő, aki szintén mint tanu szerepel Eulenburg ellen, családjaikkal együtt elköltöznek Starnbergből, mert a lakosság bojkottálta őket és üzletük ezáltal tönkrement.

— **Evangelikus tanárok Apponyinál.** Az országos evangelikus tanáregyesület küldöttsége Messzó László államtitkárral, az egyesület elnökével élén, tegnap tisztelettel gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél, hogy megköszönje alapszabályainak gyors és változatlan megerősítését és kéri az ez alkalommal benyújtott memorandumában foglalt kérések teljesítését. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s mint megvalósítandó czélt jelölte ki — az állam pénzügyi korlátai közt — hogy a felekezeti tanárok javadalmazása az államiakéval egy színvonalra jusson.

— **A hírlapírók nyugdíjintézetének igazgatósága.** Vasárnap dr. Heltai Ferencz elnökle alatt ülést tartott, melyen Fekete Ignác titkár a következő újabb adományokat jelentette be: Herzman Bertalantól 1000 K névértékű 4% -os Pesti Hazai Takarékpénztár egyesületi kötvény, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületétől 1907-ről 600 K, Feld Zsigmond szinigazgatótól 100 K, a Pester Lloyd ivén 50 K, Dr. Singer orvostól a Magyar Távirati Iroda után 20 K. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezte ki a jötevé adakozóknak. Az igazgatóság tudomásul vette, hogy a Pesti Hírlap szerkesztőségének tagjai Porzsol Kálmán rendes tagot küldték ki az igazgatóságba. Az elnök meleg szavakban emlékezett meg Kecskóczy Ödön rendes tag haláláról. Az igazgatóság gyászát jegyzőkönyvbe iktatta s a szükséges rendelkezéseket megtette. Az igazgatóság felvette a rendes tagok sorába Bér Dezsőt (Magyar Hírlap), Pekser (Lakatos) Lászlót (Pesti Napló), Mandovsky Richardot (Politisches Volksblatt) és az intézet legelső nőtágit Hollóné Grobois Vandát (Esti Ujság) továbbá tudomásul vette a Bródy Zsigmond 100.000 K-ás alapítványról szóló alapító levél belügyminiszteri jóváhagyását, megállapította a jövő havi költség-előirányzatot és elintézte a folyó ügyeket.

— **Öngyilkos urileány.** Ma este hét óra után az új köztemető egyik szolgája egy vonagló női testre akadt. Értésítette a mentőket és a rendőrséget. Megvizsgálták a leányt és megállapították, hogy az illető Szalay Biri tizenkilenc éves urileány, aki már az elmúlt esztendőben is meg akart válni az élettől és marólugot ivott. Akkor sikerült őt az életnek megmenteni. Most azonban tiz csomag gyufaoldatot ivott, ugy, hogy a mentők súlyos belső sérüléseivel már haldokolva vitték a Rókus-kórházba. Tettének oka ismeretlen.

— **A prágai sakkverseny.** Ma kezdődött Prágában a nemzetközi mesterverseny a sakkvilág érdekeltjei mellett. Az első nap lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket sürgönyzi: Schlechter spanyoljátékban győzött 32 lépés után Spielmann ellen, aki időzavarban nem találta el a helyes lépést. Vidmar négyes huszárljátékban a prágai Prokes ellen győzött 48 lépés után. Marshall elegáns tisztáldozattal nyert Leontjew orosz játékos ellen. Alapin és Maróczy közt a vezércsel 31 lépés után remis lett. Teichmann és Janowski vezércsel-játszmája már 15 lépés után végződött remissel. Remissel végződött még a Leonhardt—Mises szabálytalan játék 50 lépés után, a Bardeleben—Treybal (Prága) vezércseljátszma 46 lépés után, valamint a prágai dr. Kvicala—Süchting négyes huszárljáték is 46 lépés után. A Salve—Rubinstein négyes huszárljáték 62 lépés után egyenlő állásban függőben maradt. Duras ellenfele, az orosz Dus-Chotimirski ma még nem jelent meg.

— **A Szent Imre főiskolai internátus megnyitása.** Fényes ünnepség keretében nyitotta meg a Szent Imre főiskolai egyesület a Fehérvári-úton épült új házát. Az ünnepség vasárnap délelőtt 9 órakor a házikápolnában tartott misénél kezdődött, melynek szertartását Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök végezte, nagyszámu közönség jelenlétében. A mise után bevonultak az intézet dísztermébe a meghívott előkelőségek fogadására. Tíz órakor érkezett József főherceg és Augustia főhercegné, Szegedy Géza udvarhölgygel, kiket a lépcsőházban gróf Zichy János fogadott. Az ünnepség a főhercegi pár érkezése után azonnal kezdetét vette a Hymnus éneklésével, melyet az ifjusági énekkar adott elő. Utána gróf Zichy János intézeti elnök szép beszéddel ismertette az intézet célját. Utána Glattfelder Gyula igazgató, majd az ifjuság nevében Falván Gáspár egyetemi hallgató beszélt. A beszédek után az énekkar befejezésül a szózatot énekelte el. Az ünnepség után a közönség az épület berendezését tekintette meg. A politikai és társadalmi élet notabilitásai közül jelen voltak: gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és neje és Molnár Viktor államtitkár, herceg Esterházy Miklós és neje, Berzeviczy Albert, Wlassics Gyula, gróf Desseffy Aurél, gróf Esterházy Mór, öröggróf Pallavicini György, Wenckheim Frigyesné grófné, gróf Zichy Sándor, Kohl Medárd címzetes püspök, Várady L. Árpád címzetes püspök és Gopcsa László miniszteri osztálytanácsos, Fülöp Kálmán főpolgármester, dr. Concha Győző, dr. Vécsy Tamás, dr. Török Aurél, dr. Kmetty Károly, dr. Saághy Gyula, dr. Mariska Vilmos tud. egyetemi és dr. Wartha Vincze műegyetemi tanárok, Rakovszky István képviselőházi alelnök és még igen sokan.

— **Házasság.** Előkelő vendégsereg részvételével fényes esküvő volt vasárnap délelőtt tizenkettő órakor a Dohány-utcai templomban. Sándor Pál országgyűlési képviselő leányát, Sándor Katát vezette oltárhoz Geiger Jenő szolnoki nagybirtokos. A fényesen kivilágított templomot zsúfolásig megtöltötték az előkelő családok barátai hozzátartozói, tisztelői. Az esketési szertartást dr. Hevesi Simon rabbi és Lazarus Adolf főkántor végezték. Az esküvő után Sándor Pálék Eskü-tér 5. szám alatt lévő lakásán fogadás volt. Az ifjú pár hozzátartozói az ország minden részéből sok száz üdvözlő telegrammot kaptak.

Krausz József e hó 19-én esküszik örök hűséget Wilhelm Bertának, Wilhelm József leányának.

Burgheim Izidor eljegyezte Mandl József leányát, Józsikát.

Bányai Döme székesfővárosi hivatalnok szombaton vezette oltárhoz az erzsébetvárosi plébánia-templomban szegfalvi Szeghy Erzsébet kisaszonnyt.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterepén, Budapest VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Szerencsétlen végű csónakázás.** Szerb-Neuzina torontálmezei községben egy 16 tagból álló társaság csónakázott a Temes folyón. A tülterheléstől a csónak felborult és az egész társaság a vízbe esett. Hárman, Magyarika Jánosné, Fülöp Ágnes 15 éves leány és Csermák Tamás 8 éves fiú a vízbe fultak, a többieknek sikerült kimenekülniök.

— **Sztrájk a közbiztonságok.** A sertésközbiztonság-hídon kitört sztrájk főtere a marhaközbiztonság-hídra terelődött át. Ma reggel ugyanis Preuszner Ferencz, a közbiztonságok igazgatója azt a jelentést kapta, hogy míg a sertésközbiztonság-hídon ahonnan a mozgalom tulajdonképpen kiindult, teljes erővel, 158 emberrel folyik a munka minden fennakadás nélkül, addig a marhaközbiztonság-híd vágólegényei közül huszan hétfőn reggel nem jelentkeztek munkára. A vágató mészárosmesterek közt nagy a felháborodás a munkájukat nem végző legények ellen, részint, mert szombaton délután ismételtlen biztosították az igazgatóságot arról, hogy dolgozni fognak, részint, mert alig egy pár hónapja szerződtek a mészáros-ipartestülettel egy évre és most megszegték a szerződésüket. A mesterek közt mozgalom indult meg az iránt, hogy a szerződészegő munkások eljárását kellőképpen megtorolják. A vasárnap délre Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárhoz egybehívott értekezlet nem volt megtartható. A munkaadók képviselője ugyanis oly későn kapta meg a meghívást, hogy nem állott már módjában arról tagjait értesíteni, amiért is arra kérték az államtitkárt, hogy a tárgyalást keddre halaszssa. Az államtitkár a kérésnek megfelelően az értekezletet keddre hívta össze. A mészárosmesterek energikus fellépésre készülnek abban az irányban, hogy a hatóság a vágóhídon a törvény értelmében lebonnyolítani rendelt munka lebonnyolítását annál is inkább biztosítsa, mert a mészárosok nem okai, hanem áldozatai a most kitört munkásmozgalomnak. A munka azonban a marhaközbiztonság-hídon is, habár nagy megerőltetéssel, rendezesen folyik.

Ma délután megjelentek a sztrájkolók között Garbai Sándor, a szociáldemokrata-párt elnöke és Horovitz Jenő, a párt titkára s beszédet intéztek a sztrájkolókhoz, biztosítva őket az egész munkásság támogatásáról. Nagy lelkesedést keltett az éttermi segédek, kávésszolgálatosok és kávéfőzők küldöttségének megjelenése, akik hivatalosan bejelentették, hogy a bizalmi-férfiak mai egyhangú határozata értelmében ma éjjel már nem szolgálnak ki semmiféle hentesárut, ha pedig holnap a béke létre nem jön, akkor holnap délelőtt már semmiféle hús nem jut sem szolgálnak ki. A székli munkások s a vöröskolbászkészítők holnap este a Két korona szállodába egybehívott gyűlésükön mondják ki a sztrájkot.

— **Építészek nemzetközi kongresszusa.** Bécsben, az osztrák képviselőház üléstermében báró Beck miniszterelnök ma délelőtt nyitotta meg a VIII. nemzetközi építész-kongresszust. Az ülésen Európa és Amerika államai a legkiválóbb szakemberekkel képviseltették magukat, s mintegy ezeröttszázan vettek részt. A kongresszus magyar díszelnöke, gróf Apponyi Albert kimentette távolmaradását. Nagy Virgil műegyetemi tanár, ki Hauszmann és Petz műegyetemi tanárok, s Lippich min. tanácsos társaságában vett részt a megnyitó gyűlésen. Magyarország nevében köszönetet mondott a kongresszus egybehívásáért. A magyarországi építészek közül mintegy nyolcvanvan vesznek részt a tanácskozásban, akik közül dr. Erős Sándor építész az építészek szellemi tulajdonjogáról és Medgyasszay István építész a vasbeton művészeti megoldásáról tartanak felolvasást.

— **Orkán.** Jégesővel összekötött borzasztó orkán tegnap a tarnopoli kerület számos községében tetemes károkat okozott. A vetések elpusztultak. Számos épület megrongálódott. Számos háztetőt elvitt a vihar. A kosova felé vezető országúton nagymennyiségű fát gyökerestől kitéptt a vihar. Egy lap jelentése szerint Chodackovban emberélet is áldozatul esett a viharoknak, amely továbbá két kocsi is feldöntött, miáltal öt munkás súlyosan megsebesült.

— **A lóverseny halottja.** Strassburgból jelentik: A tegnapi lóversenyen báró Geyr hadnagy olyan szerencsétlenül esett le lováról, hogy eszméletlenül terült el. A fiatal urlovás, aki fia a württembergi király főlovászmesterének, a halállal vívódik.

— **Gyilkosság boszúból.** Vérlázító büntett történt az éjjel Selmeczbányán. Éjjel után Szűts Géza főiskolai hallgató egyik barátjával hazafelé ment, amikor a honvédszobor táján ködöbások érték őket. Alig ocsudtak fel a meglepedéstől, már két alak ugrott elő a honvédszobor parkjából. Munkások voltak s az egyik, Horváth János rávelette magát Szűts Géza és szíven szúrta. Szűts alig negyedóra kiindulás után ott az utcán

összerokadt és meghalt. A gyilkos elmenekült, de a rendőrség elfogta. A gyilkosság boszúból történt s az áldozat iránt nagy a részvét.

— **Merénylő leány a carszkoje-szelói pályaudvarban.** Oroszországban is, ahol pedig a legvakmerőbb merénylettervek és merényletek sem keltenek feltűnést, az alábbi letartóztatás mégis feltűnést okoz. A carszkoje-szelói pályaudvaron letartóztattak egy tizenhét éves leányt, aki rendkívüli izgatottsággal vont magára a pályaudvaron levő emberek figyelmét. A fiatal leány bement a női váróterembe s ott levelet írt, de levélírás közben egyszerre összegyogyott, folytonosan azt mormolva:

— Hol van a bomba?

Egy csendőrtiszt odament hozzá s az asztalon czimezetlen levelet talált, amelyben a leány tudatta, hogy szerencsésen megérkezett rendeltetésének helyére s reméli, hogy a rábizott feladatot jól fogja elvégezni. A leánynál több kompromittáló levelet találtak, amelyekből kitűnik, hogy a leány a szociálista forradalmi szervezetnek tagja. A leányt erős csendőri fedezettel Pétervárra szállították, ahol már ki is hallgatták, de vonakodik nevét megmondani. A rendőrség azt hiszi, hogy a leány merényletet akart elkövetni egy igen nagyállású személy ellen s az volt a terve, hogy azt a vonatot, amelyben ez a személy utazott volna, a levegőbe röptesse.

— **Rien ne va plus!** Ostende alkonyát jelenti egy tudósítás, mely onnan érkezik. Nemsokára megszűnik ott nemcsak a baccarat, hanem a házárdjáték minden néven nevezendő formája. A hatóságok kérielhetetlenek. Birói ítélet idézte elő Ostendének és játékkaszinójának veszedelmét. A brüggei semitőszék szombaton hozott ítéletet, amelyvel Georges Marquet, a „Directeur de la Société des bains de mer d'Ostende“ az 1902-iki törvény áthágásáért, házárdjátékok rendezéséért három hónap fogsággal sújtotta. Ez azt jelenti, hogy: „rien ne va plus.“ Nincs tovább. Az öt világrész minden tájából özönlöttek a saisonban a játékszenvedélytől hevülő emberek Ostendébe, hogy megkisérleljék a szerencse isten-asszonyának meghódítását. Sokan, igen sokan kétségbeesve távoztak, otthagya vagyonukat, sokszor életboldogságukat, sőt becsületüket is. Mások öngyilkosok lettek, nem tudván túlélni vagyonuk vesztét. De Ostende hihetetlenül felvirágozott. Monte-Carlón kívül nem volt a kontinensen pazarabb fényű fürdőhely. Most közönséges fürdőhely lesz és valószínű, hogy rohamosan vissza fog fejlődni.

— **Tisztek a kabaretban.** Aradon most sokat beszélnek Nagy Endre kabaréjáról, meg az „Arad és Vidéke“ egy cikkéről. Mikor ugyanis Nagy Endre kabarétársulatával megérkezett első állomáshelyére, Aradra, az első előadásán megjelentek az Aradon átvonuló nagyszabású huszártisztek is, akik az „Arad és Vidéke“ cikke szerint nem fizették meg a belépti díjat. A közleményt az aradi tisztek sértőnek és lealacsonyítóknak találták és Standesky Henrik százados elégtételt kért Szűdy Elemér szerkesztőtől, aki kijelentette, hogy a cikket Nagy Endre információja alapján írta meg. Az aradi Hadik-huszárok ezredese erre Nagy Endréhez fordult, aki kijelentette, hogy a huszártisztek nélkül, hogy tudták volna, micsoda előadás lesz a helyiségben, mintegy negyvenen bevonultak s amidőn a vendéglős meg akarta véllik fizettetni a belépti díjat, Nagy Endre eltiltotta ettől a vendéglőst, mert a tisztek utólagos megpumpolását, vagy kitésekelését korrekt dolognak nem tartotta. A tisztek tudomásul vették a választ és ismét a szerkesztőhöz fordultak elégtételért, aki azonban mindent Nagy Endrére kent. Erre Molnár Ferencz és gróf Esterházy László nagyváradi hadnagyok utján provokáltatták Nagy Endrét, sőt a százados Nagy Endre személyét sértő nyilatkozatot is tett közzé. A társulatával Nagyváradon időző Nagy Endre erre a nyilatkozatra is csak azt felelte, hogy ő nem adott információt senkinek. Az affér folytatását érdeklődéssel várják.

— **Tűz egy menházban.** Ma Rozsnyón a francziskánus-menház egyik ápolóját, Lazányi Károly gyöngelméjű beteget, nehogy az ott folyó temetésen zavart csináljon, a félreeső hely egyik fiúkéjébe zárták társai. Temetés után Lazányit szénre égve, holtan találták a félreeső helyen, hol a felhalmozódott papiros valószínűleg Lazányi égő pipájától tüzet fogott és a keletkezett füstben a tehetetlen ember eszméletét veszítette, ruhája tüzet fogott és összeégett.

— Merénylet egy rendőr ellen. Gaál János rendőr, aki tegnap szabadnapos volt, kiment a Hídegkúti-ut 12. száma alatt lévő vendéglőbe, ahol több barátjával nagy mulatságot csapott. Éjjeltáiban beállított a vendéglőbe több társával Hack Lőrincz köfaragó és amikor észrevette a mulatozókat, minden ok nélkül szidni kezdte őket. A rendőr, aki polgári ruhában volt, csöndesen figyelmeztette, hogy maradjon békében, de Hack tovább sértette az egész társaságot. Végre is a vendéglős kizsarkolta a helyiségből. Hack aztán meglapult odakint és türelmesen várta Gaált, amíg föl nem kászolódtott. Amikor a rendőr hazafelé tartott, a köfaragó váratlanul elébe ugrott és bicskáját többször beléje döfte. Gaál összeesett s a mentők vitték el. Hack elmenekült, de később kinyomozták és bekisérték a főkapitányságra. Megindították az eljárást ellene.

A lipiki méregkeverők. Nagy feltűnést kelt a lipiki fürdőben az, hogy egy ottani penzió három tulajdonosát, két férfit és egy nőt letartóztattak és a pozsegi törvényszék fogházába kísérték. Pavlicsek és neje, valamint Kraler, a letartóztatott penzió-tulajdonosok. Az a gyanu merült föl ellenük, hogy Michels Ignác nevű porosz fiatal embert megmérgezték és kirabolták. Michels legutóbb Münchenben lakott. Ott 38.000 márkát kasszított és Lipikre szökött. Egy ideig pazar módon élt, de hirtelen és titokzatos módon meghalt. A vizsgálat a nevezetteket gyanusnak tartotta és ezért tartóztatták le őket. Michelsnél halála után még 1200 koronát találtak.

— Tizenöt apáca katasztrófia. Hajmeresztő szerencsétlenség történt tegnapelőtt, mint Pétervárról jelentük, a voroneszi pályaudvarban. Tizenöt apáca a pályaudvarhoz közeledő erdőből fát szállított a kolostor számára. Hirtelen felhőszakadás támadt s az apácák az eső elől egy tehervonatnak három kocsija alá menekültek. A vonat egyszerre elindult s mind a tizenöt apáca a kocsi alá került. Irtózatosságot okoztak azonnal megállt a vonat, de a véres kerekék alul már csak a borzasztóan megcsontított apácák holttestét lehetett kihuzni; mindössze négyen maradtak életben, de ezeknek állapota is reménytelen.

— Életunt ügyvéd. Dr. Quittner Manó bécsi ügyvéd egy hét óta eltűnt. A szökevény ügyvéd temérdek sikkasztást és váltóhamisítást követett el, ügyfeleinek bizalmával már régóta visszaélt és pénzüket a maga céljaira fordította. Több ékszereszt is megkárosított hitelezési csalásokkal. A széllhámosság ügyvédi, akinek adósságait 800.000 koronára becsülik, 50 éves, nős, három gyermek atyja. Ez év elején egy ügyből kifolyólag bünyefenyítő feljelentést tettek ellene, de akkor sikerült szabadulnia. Elutazása előtt egy nappal szomszédai mintha lövést hallottak volna lakásában s akkor azt hitték, hogy Quittner öngyilkosságot kísérelt meg. A bécsi rendőrség köröző-levelet adott ki ellene.

— Pestis. Hivatalos közlés szerint Bagdadban négy pestisgyanus esetet konstataáltak, amelyek közül eddig egy halálos kimenetelű volt. A városból elutazókat erre való tekintettel szigorú vizsgálatnak vetik alá.

— Szerencsétlenül járt tanító. Szombat éjjel szerencsétlenség történt Héber Károly fővárosi tanítóval. A tanító Vadkerti Gyula fővárosi tisztviselővel és még néhány barátjával a Ferencz-körúti Széchenyi-féle kávéházban szórakozott. Mulatozás közben Vadkerti elővette revolverét és ki akarta belőle venni a töltéseket, de nem ismerte a fegyvert, amely a kezében elsült. A golyó Héber Károly mellébe furdott, akit veszedelmesen megsebesített. A szerencsétlen embert a második számú sebészeti klinikára vitték. Vadkerti Gyula ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— Gyilkos borbélyinas. Bács Ferencz 13 éves borbélyinas, állítólag holdkóros állapotban, az éjjel meggyilkolta Aradon özv. Köpe Imréné, aki a Kazinczy-ut 13. számú ház kertjében a lugasban aludt. A gyilkos fiut letartóztatták.

— Párisi diákok nagy öröksége. Párisból írják, hogy egy ott meghalt Commercé nevű bankár végrendeletében négy millió frankot hagyott hátra olyan célból, hogy azok kamataiból első sorban szegénysorsu párisi diákoknak adjanak ösztöndíjat, akik a fizikai és kémiai szakot választották. Az alapítvány, kamatait továbbá arra is fel kell hasz-

nálni, hogy a laboratóriumokban javításokat eszközöljenek.

— Halálozás. Pető Szuirely Lipót kir. tanácsos ma Baján 73 éves korában meghalt. Az elhunyt évtizedeken át vezető szerepet vitt Baja város politikai és gazdasági életében. Hegedüs Aladár kir. tanácsos, Baja város polgármestere, az elhunytban apóását gyászolja.

Dr. Rosenblüth Bernát, a Kisvárdai Takarékpénztár vezérigazgatója, e hó 15-én meghalt.

— Szolgálatot véllünk teljesíteni olvasóinknak, ha szíveskednek, hogy a számos fővárosi cég közül bórondárukat a legszebb válfajokban jelenleg Heller Mór Utóda cégénél (VII., Károly-körút 3. sz.) lehet beszerezni. E megbízható, hírneves céget ajánljuk olvasóink figyelmébe, ahol ilyenmű cikkek nemcsak dus választékban, hanem a kiváló minőséghez képest jutányos áron kaphatók.

x A szép és nyhe májusi napok váratlan beálltával a közönségnek gondot okoz kifogástalan ruhák beszerzése. Cselekvésünket az izléses és jó ruházkodás terén szerfelett megkönnyíti a Neumann M. cs. és kir. udv. szállító cég (Budapest, IV., Múzeum-körút 1-3.), mely gondoskodott arról, hogy a legújabb divatnak megfelelő válogatott kitűnő minőségű férfi- és gyermekruhákban mérsékelt áron óriási raktárt tart fenn, mivel is tisztelt olvasóinkat e cég hirdetéseire figyelmessé tesszük.

x Kwizda-féle Restitúciófluidumok részére. Aki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja tartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitúciófluidum alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megsutakoltuk, dörzsöljük a ló lábát térdtől csüdig jól restitúciófluidummal s aztán pályázzuk könnyen be, ez egy egyszerű és mégis igen hathatós szer, hogy az inakat frissen és feszesen tarthassuk. A Kwizda-féle cs. és kir. szab. Restitúciófluidumok lovak részére tehát egy jókarban tartott istállóban sem szabad hiányoznia.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőjének mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Dr. Hönlög Izsó elektroterápiái és Röntgenintézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szívbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Felhívjuk olvasóinkat Keleti J. kötszerész mai számunkban megjelent hirdetésére.

x A Beretvás-féle Migrén-pasztila öt perc alatt mindenféle heves főfájást biztosan megszüntet. Egy doboz (24 pasztila) ára 1 korona 20 fillér minden gyógyszerárban.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Nemzeti Színházban ma lépett föl másodszer Feld Irén; ezuttal „A vasváros” Claire szerepét játszta. Tehetségének, temperamentumának s művészetének ma is kétségtelen bizonyítékát szolgáltatotta. A közönség minden alkalmat megragadott, hogy a tehetséges színésznő iránt rokonszenvének kifejezését adjon.

(*) Ötszáz cigány hangversenye. Ötszáz cigányzenész gyülekezett ma délután a Népszínház-Vigoperában, ahol valóban impozáns hangversenynyel lepték meg a gyéren egybegyűlt közönséget. Radics Béla, Munczy Lajos és Rácz Pál primások felváltva vezényelték a monstre-zenekart, mely jórészt Rákóczi-korabeli kurucz dalokat, magyar népdalokat és a vezénylők saját szerzeményeit adta elő nagy tetszéstől kísérve. A zenekar keretében fellépett Náday Ilonka is, aki egy melodráma stílusos előadásáért sok tapsot kapott, amit Radics Bélának „Megálltam a keresztutnál” kezdetű dalával hálált meg. A második hangversenyt a közönség gyenge érdeklődése miatt bizonytalan időre elhalasztották. Annak idején valószínűleg a Vigadóban fogják megtartani. A derék barna zenészek, aki az éjszakai Budapest életét minden más városnál élénkebbé va-

rázsolják, valóban melegebb érdeklődést érdemeltek volna a publikumtól. A hangversenyt Peterdi Andor poétikus prologia vezette be.

(*) Bojkottált színikazgató. Farkas Ferencz színikazgatónak a Bajai Hírlap kritikai szabadsága ellen intézett és reggel közölt affairejében a Bajai Független Újság politikai napilap szerkesztősége értekezletet tartott és kimondotta, hogy a színikazgató tiszteletjegyeit visszautasítja és a színielőadásokról többé nem referál, miután Farkas eljárását, amelyben a sajtó jogainak ismételt terrorizálását látják, elítéli.

(*) Páris almája. A Népszínház-Vigopera szombaton este egy miniatűr-operett bemutatásával élénkíti műsorát. A kis daljáték zenéjét Claude Terrasse, szövegét pedig Flers és Caillavet írták. Az operettet Mérei Adolf fordította és rendezte, a zenét részlettel Frigyes karmester vezeti, a hat szereplő Turcsányi Olga, Della Donna Eugénia, Környei Béla, Petrás Böske, Langer Karola és Pázmán Ferencz lesz.

(*) A sasiók huszonötödik előadása. Rostand szenzációs sikerű darabja, a Sasiók pénteken, e hó 22-én jut el első jubiláris állomásához, a huszonötödik előadáshoz. A jubiláris előadás is a bemutatkozó előadás nagy sikert aratott osztályosai játszószák a főszerepeket.

(*) A 100 év múlva szereposztása. Marfos Ferencz 100 év múlva című nagy, látványos revüjének az előkészületei annyira befejezettek, hogy már a jelmezes főpróbák folynak. A darabból csütörtökön este 8 órakor lesz a sajtó képviselői és meghívott közönség előtt a főpróba.

FŐVÁROS.

A főváros kölcsöne.

Budapest, május 18.

A fővárosi kölcsön ügye most végre bizonyos nyugvópontra jutott. A két versenyző pénzcsoport, a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank, megállapodott egymással a további magatartásukra vonatkozólag. Minthogy t. i. a pénzügyi helyzetet mérvére nézve a főváros illetékes körében is nagyon szétágazó nézetek merültek fel s némelyek 10, mások 150 millióra teszik a szükségletet s mivel e kérdés végleges tisztázása természetesen oly időt igényel, melyen belül pénzügyi kötelezettség vállalása magától értetődő okokból kizártnak tekinthető, a Magyar Általános Hitelbank s a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és csoportjaik megegyeztek abban, hogy az általuk kilátásba helyezett ajánlatok benyújtását ezen időpontra elhalasztják. Együttel megállapodás létesült a két csoport között a fővárosi kölcsönökre vonatkozólag egy jövő együtműködés tekintetében avégből, hogy akár egy nagyobb, a francia piacnak szánt, akár egy kisebb, a belső piacon elhelyezendő kölcsön számára a fővárosnak közösen a legelőzékenyebb módon rendelkezésére állhassanak. Ennek megfelelően ma dr. Bárczy István polgármesternél megjelent Lánzy Leó elnök a Kereskedelmi Bank és Ullmann Adóif igazgató a Hitelbank nevében s hivatalosan bejelentették a polgármesternek a fenti megegyezést, egyúttal kijelentvén a két bankcsoport nevében, hogy a főváros kölcsönigényeinek kielégítésére a legelőzékenyebb magatartást fogják tanúsítani.

A két bankcsoport megegyezése csak örvendetes lehet a fővárosra nézve, mely így időt nyer arra, hogy a megvalósítandó nagy közmunkák programját alaposan kidolgozhassa. Ehhez azonban első sorban szüksége van a fővárosnak arra, hogy végre erős akarattal lánson hozzá a már el is határozott munkák végrehajtásához, amelyek között a fővárosi fürdők újjáépítése, a munkáslakások, kórházak és iskolák ügyei halasztást alig tűrnek. A kölcsön felvételére kínálkozó kedvező alkalmat pedig a fővárosnak nem szabad elszalasztania. Lánzy Leó a maga

— **A prágai sakkverseny.** Ma kezdődött Prágában a nemzetközi mesterverseny a sakkvilág érdeklődése mellett. Az első nap lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket sürgönyzi: Schlechter spanyi játékosban győzött 32 lépés után Spielmann ellen, aki időzavarban nem találta el a helyes lépést. Vidmar négyes huszárijátékban a prágai Prokes ellen győzött 48 lépés után. Marshall elegáns tisztáldozattal nyert Leontjev orosz játékos ellen. Alapin és Maróczy közt a vezércsel 31 lépés után remis lett. Teichmann és Janowski vezércsel-játszmája már 15 lépés után végződött remisvel. Remisvel végződött még a Leonhardt-Mieses szabálytalan játék 50 lépés után, a Bardeleben-Treybal (Prága) vezércseljátszma 46 lépés után, valamint a prágai dr. Kvicala-Süchting négyes huszárijáték is 46 lépés után. A Salve-Rubinstein négyes huszárijáték 62 lépés után egyenlő állásban függőben maradt. Duras ellenfele, az orosz Dus-Choimirski ma még nem jelent meg.

— **A Szent Imre főiskolai internátus megnyitása.** Fényes ünnepség keretében nyitotta meg a Szent Imre főiskolai egyesület a Fehérvári-úton épült új házát. Az ünnepség vasárnap délelőtt 9 órakor a házikápolnában tartott misénél kezdődött, melynek szertartását Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök végezte, nagyszámú közönség jelenlétében. A mise után bevonultak az intézet dísztermébe a meghívott előkelőségek fogadására. Tíz órakor érkezett József főherceg és Augustia főhercegné, Szegedy Gina udvarhölgygel, kiket a lépcsőházban gróf Zichy János fogadott. Az ünnepség a főhercegi pár érkezése után azonnal kezdetét vette a Hymnusz elénekével, melyet az ifjusági énekkar adott elő. Utána gróf Zichy János intézeti elnök szép beszéddel ismertette az intézet célját. Utána Glatzfelder Gyula igazgató, majd az ifjuság nevében Falván Gáspár egyetemi hallgató beszélt. A beszédek után az énekkar befejezésül a szózatot énekelte el. Az ünnepség után a közönség az épület berendezését tekintette meg. A politikai és társadalmi élet notabilitásai közül jelen voltak: gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és neje és Molnár Viktor államtitkár, herceg Esterházy Miklós és neje, Berzeviczy Albert, Wlassics Gyula, gróf Desseswif Aurél, gróf Esterházy Móricz, örgróf Pallavicini György, Wenckheim Frigyesné grófné, gróf Zichy Sándor, Kohl Medárd címzetes püspök, Várady L. Árpád címzetes püspök és Gopcsa László miniszteri osztálytanácsos, Fülepp Kálmán főpolgármester, dr. Concha Győző, dr. Vécsy Tamás, dr. Török Aurél, dr. Kmety Károly, dr. Saághy Gyula, dr. Mariska Vilmos tud. egyetemi és dr. Wartha Vincze műegyetemi tanárok, Rakovszky István képviselőházi alelnök és még igen sokan.

— **Házasság.** Előkelő vendégsereg részvételével fényes esküvő volt vasárnap délelőtt tizenkettő órakor a Dohány-utcai templomban. Sándor Pál országgyűlési képviselő leányát, Sándor Katát vezette oltárhoz Geiger Jenő szolnoki nagybirtokos. A fényesen kivilágított templomot zsúfolásig megtöltötték az előkelő családok barátai hozzátartozói, tisztelői. Az esketési szertartást dr. Hevesi Simon rabbi és Lazarus Adolf főkántor végezték. Az esküvő után Sándor Pálék Eskü-tér 5. szám alatt lévő lakásán fogadás volt. Az ifjú pár hozzátartozói az ország minden részéből sok száz üdvözlő telegramot kaptak.

Krausz József e hó 19-én esküszik örök hűséget Wilhelm Bertának, Wilhelm József leányának. Burghelm Izidor eljegyezte Mandl József leányát, Józsikát.

Bányai Döme székesfehérvári hivatalnok szombaton vezette oltárhoz az erzsébetvárosi plébánia-templomban szegalvi Szeghy Erzsébet kisaszszonyt.

— **Nászajándékok,** leggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Szerencsétlen végű csolnakázás.** Szerb-Neuzina torontálmegyei községben egy 16 tagból álló társaság csolnakázott a Temes folyón. A tulterheléstől a csónak felborult és az egész társaság a vízbe esett. Hármán, Magyarka Jánosné, Fülöp Ágnes 15 éves leány és Csermák Tamás 8 éves fiai a vízbe fultak, a többieknek sikerült kimenekülniök.

— **Sztrájk a közbádogóhidakon.** A sertésközbádogóhidon kitért sztrájk főtere a marhaközbádogóhidra terelődött át. Ma reggel ugyanis Preuszner Ferencz, a közbádogóhidak igazgatója azt a jelentést kapta, hogy míg a sertésközbádogóhidon ahonnan a mozgalom tulajdonképpen kiindult, teljes erővel, 158 emberrel folyik a munka minden fennakadás nélkül, addig a marhaközbádogóhid vágólegényei közül huszan hétfőn reggel nem jelentkeztek munkára. A vágató mészárosmesterek közt nagy a felháborodás a munkájukat nem végző legények ellen, részint, mert szombaton délután ismételtlen biztosították az igazgatóságot arról, hogy dolgozni fognak, részint, mert alig egy pár hónapja szerződtek a mészáros-ipartestülettel egy évre és most megszegték a szerződésüket. A mesterek közti mozgalom indult meg az iránt, hogy a szerződéses munkások eljárását kellőképpen megtorolják. A vasárnap délre Szerényi József kereskedelemügyi államtitkárhoz egybehívott értekezlet nem volt megtartható. A munkaadók képviselője ugyanis oly későn kapta meg a meghívást, hogy nem állott már módjában erről tagjait értesíteni, amiért is arra kérték az államtitkárt, hogy a tárgyalást keddre halasztja. Az államtitkár a kérésnek megfelelően az értekezletet keddre hívta össze. A mészárosmesterek energikus fellépésre készülnek abban az irányban, hogy a hatóság a vágóhidon a törvény értelmében lebonyolítani rendelt munka lebonyolítását annál is inkább biztosítsa, mert a mészárosok nem okai, hanem áldozatai a most kitért munkásmozgalomnak. A munka azonban a marhaközbádogóhidon is, habár nagy megerőltetéssel, rendezsen folyik.

Ma délután megjelentek a sztrájkolók között Garbai Sándor, a szociáldemokrata-párt elnöke és Horovitz Jenő, a párt titkára s beszédet intéztek a sztrájkolókhoz, biztosítva őket az egész munkásság támogatásáról. Nagy lelkesedést keltett az éttermi segédek, kávésegédek és kávéfőzők küldöttségének megjelenése, akik hivatalosan bejelentették, hogy a bizalmi-férfiak mai egyhangu határozata értelmében ma éjjel már nem szolgálnak ki semmiféle hentesárut, ha pedig holnap a béke létre nem jön, akkor holnap délelőtt már semmiféle húsmeüt sem szolgálnak ki. A széki munkások s a vöröskolbászkészítők holnap este a Két korona szállodába egybehívott gyűlésükön mondják ki a sztrájkot.

— **Építészek nemzetközi kongresszusa.** Bécsben, az osztrák képviselőház üléstermében báró Beck miniszterelnök ma délelőtt nyitotta meg a VIII. nemzetközi építész-kongresszust. Az ülésen Európa és Amerika államai a legkiválóbb szakemberekkel képviseltették magukat, s mintegy ezeröttszázan vettek részt. A kongresszus magyar díszelnöke, gróf Apponyi Albert kimentette távolmaradását. Nagy Virgil műegyetemi tanár, ki Hauszmann és Petz műegyetemi tanárok, s Lippich min. tanácsos társaságában vett részt a megnyitó gyűlésen. Magyarország nevében köszönetet mondott a kongresszus egybehívásáért. A magyarországi építészek közül mintegy nyolcvanvan vesznek részt a tanácskozásban, akik közül dr. Erős Sándor építész az építészek szellemi tulajdonjogáról és Medgyasszay István építész a vasbeton művészeti megoldásáról tartanak felolvasást.

— **Orkán.** Jégesővel összekötött borzasztó orkán tegnap a tarnopoli kerület számos községében tetemes károkat okozott. A vetések elpusztultak. Számos épület megrongálódott. Számos háztetőt elvitt a vihar. A kosova felé vezető országúton nagymennyiségű fát gyökerestől kitépett a vihar. Egy lap jelentése szerint Chodackovban emberélet is áldozatául esett a viharban, amely továbbá két kocsi is feldöntött, miáltal öt munkás súlyosan megsebesült.

— **A lövész halottja.** Strassburgból jelentik: A tegnapi lövészben báró Geyr hadnagy olyan szerencsétlenül esett le lováról, hogy eszméletlenül terült el. A fiatal urlovas, aki fia a württembergi király főlovászmesterének, a halállal vívódik.

— **Gyilkosság boszúból.** Vélázító büntett történt az éjjel Selmeczbányán. Éjjel után Szüts Géza főiskolai hallgató egyik barátjával hazafelé ment, amikor a honvédszobor táján kődobások érték őket. Alig ocsudtak fel a meglepedéstől, már két alak ugrott elő a honvédszobor parkjából. Munkások voltak s az egyik, Horváth János rávelelte magát Szüts Géza és szíven szurta. Szüts alig negyedórai kínvadás után ott az utcán

összeroskadtt és meghalt. A gyilkos elmenekült, de a rendőrség elfogta. A gyilkosság boszúból történt s az áldozat iránt nagy a részvét.

— **Merénylő leány a carszkoje-szelói pályaudvarban.** Oroszországban is, ahol pedig a legvakmerőbb merénylettervek és merényletek sem keltenek feltűnést, az alábbi letartóztatás mégis feltűnést okoz. A carszkoje-szelói pályaudvaron letartóztattak egy tizenhét éves leányt, aki rendkívüli izgatottságával vonta magára a pályaudvaron levő emberek figyelmét. A fiatal leány bement a nő várótermembe s ott levelet írt, de levélírás közben egyszerre összerogyott, folytonosan azt mormolva:

— Hol van a bomba?

Egy csendőrtiszt odament hozzá s az asztalon czimezetlen levelet talált, amelyben a leány tudatta, hogy szerencsésen megérkezett rendeltetésének helyére s reméli, hogy a rábízott föladatot jól fogja elvégezni. A leánynál több kompromittáló levelet találtak, amelyekből kiténik, hogy a leány a szociálista forradalmi szervezetnek tagja. A leányt erős csendőri fedezettel Pétervárra szállították, ahol már ki is hallgatták, de vonakodik nevét megmondani. A rendőrség azt hiszi, hogy a leány merényletet akart elkövetni egy igen nagyállású személy ellen s az volt a terve, hogy azt a vonatot, amelyben ez a személy utazott volna, a levegőbe röpítse.

— **Rien ne va plus!** Ostende alkonyát jelenti egy tudósítás, mely onnan érkezik. Nemsokára megszűnik ott nemcsak a baccarat, hanem a házárjáték minden néven nevezendő formája. A hatóságok kérésekre nem hajlandók engedni. A bírósági ítélet idézte elő Ostendének és játékkaszinójának veszedelmét. A brüggei semitőszék szombaton hozott ítéletet, amelylyel Georges Marquet, a „Directeur de la Société des bains de mer d'Ostende“ az 1902-iki törvény áthágásáért, házárjátékok rendezéséért három hónapi fogsággal sújtott. Ez azt jelenti, hogy: „rien ne va plus.“ Nincs tovább. Az öt világrész minden tájából özönlöttek a saisonban a játékszenvedélytől hevülő emberek Ostendébe, hogy megkiséreljék a szerencse isten-asszonyának meghódítását. Sokan, igen sokan kétségbeesve távoztak, otthagya vagyonukat, sokszor életboldogságukat, sőt becsületüket is. Mások öngyilkosok lettek, nem tudván túlélni vagyonuk vesztét. De Ostende hihetetlenül felvirágzott. Monte-Carlón kívül nem volt a kontinensen pazarabb fényű fűrdőhely. Most közönséges fűrdőhely lesz és valószínű, hogy rohamosan vissza fog fejlődni.

— **Tisztek a kabaretban.** Arádon most sokat beszélnek Nagy Endre kabaretjáról, meg az „Arad és Vidéke“ egy cikkéről. Mikor ugyanis Nagy Endre kabaretársulatával megérkezett első állomáshelyére, Aradra, az első előadásban megjelentek az Arádon átvonuló nagyszabású huszártisztek is, akik az „Arad és Vidéke“ cikke szerint nem fizették meg a belépti díjat. A közleményt az aradi tisztek sértőnek és lealacsonyítóknak találták és Standesky Henrik százados elégtételt kért Szudy Elemér szerkesztőtől, aki kijelentette, hogy a cikket Nagy Endre információja alapján írta meg. Az aradi Hádik-husárok ezredese erre Nagy Endréhez fordult, aki kijelentette, hogy a huszártisztek anélkül, hogy tudták volna, micsoda előadás lesz a helyiségben, mintegy negyvenen bevonultak s amidőn a vendéglős meg akarta vőlük fizettetni a belépti díjat, Nagy Endre eltiltotta ettől a vendéglőst, mert a tisztek utólagos megpumpolását, vagy kitessékelését korrekt dolognak nem tartotta. A tisztek tudomásul vették a választ és ismét a szerkesztőhöz fordultak elégtételért, aki azonban mindent Nagy Endrére kent. Erre Molnár Ferencz és gróf Eszterházy László nagyváradi hadnagyok útján provokáltatták Nagy Endrét, sőt a százados Nagy Endre személyét sértő nyilatkozatot is tett közzé. A társulatával Nagyváradon időző Nagy Endre erre a nyilatkozatra is csak azt felelte, hogy ő nem adott információkat senkinek. Az affér folytatását érdeklődéssel várják.

— **Tűz egy menházban.** Ma Rozsnyón a francziskánus-menház egyik ápolóját, Lazányi Károly gyöngelméji beteget, nehogy az ott folyó temetésen zavart csináljon, a félreeső hely egyik fiúkéjébe zárták társai. Temetés után Lazányit szénén égve, holtan találták a félreeső helyen, hol a felhalmozódott papiros valószínűleg Lazányi égő pipájától tüzet fogott és a keletkezett füstben a tehetetlen ember eszméletét veszítette, ruhája tüzet fogott és összeégett.

— Merénylet egy rendőr ellen. Gaál János rendőr, aki tegnap szabadnapos volt, kiment a Hídegkúti-ut 12. száma alatt lévő vendéglőbe, ahol több barátjával nagy mulatságot csapott. Éjfél tájban beállított a vendéglőbe több társával Hack Lőrincz kőfaragó és amikor észrevette a mulatozókat, minden ok nélkül szidni kezdte őket. A rendőr, aki polgári ruhában volt, csöndesen figyelmeztette, hogy maradjon békében, de Hack tovább sértette az egész társaságot. Végre is a vendéglős kizsarkolta a helyiségből. Hack azután meglapult odakint és türelmesen várta Gaált, amíg föl nem kászolódt. Amikor a rendőr hazafelé tartott, a kőfaragó váratlanul elébe ugrott és bicskáját többször beléje döfte. Gaál összeesett s a mentők vitték el. Hack elmenekült, de később kinyomozták és bekisérték a főkapitányságra. Megindították az eljárást ellene.

A lipíki mérgekeverők. Nagy feltűnést kelt a lipíki fürdőben az, hogy egy ottani penzió három tulajdonosát, két férfit és egy nőt letartóztattak és a pozsegi törvényszék fogházába kísérték. Pavlicsek és neje, valamint Kraler, a letartóztatott penzió-tulajdonosok. Az a gyanu merült föl ellenük, hogy Michels Ignác nevű porosz fiatal embert megmérgezték és kiraboltak. Michels legutóbb Münchenben lakott. Ott 38.000 márkát sikasztott és Lipikre szökött. Egy ideig pazar módon élt, de hirtelen és titokzatos módon meghalt. A vizsgálat a nevezetteket gyanusnak tartotta és ezért tartóztatták le őket. Michelsnél halála után még 1200 koronát találtak.

— Tizenöt apácza katasztrófiája. Hajmeresztő szerencsétlenség történt tegnapelőtt, mint Pétervárról jelentük, a voroneszi pályaudvarban. Tizenöt apácza a pályaudvarhoz közeledő erdőből fát szállított a kolostor számára. Hirtelen felhőszakadás támadt s az apáczákat az eső elül egy tehervonatnak három kocsija alá menekültek. A vonat egyszerre elindult s mind a tizenöt apácza a kocsik alá került. Irtozatos jajgatásukra azonnal megállt a vonat. De a véres kerek alul már csak a borzasztóan megcsontított apáczákat holttestét lehetett kihuzni; mindössze négyen maradtak életben, de ezeknek állapota is reménytelen.

— Életunt ügyvéd. Dr. Quittner Manó bécsi ügyvéd egy hét óta eltűnt. A szőkevény ügyvéd temérdek sikasztást és váltóhamisítást követett el, ügyfeleinek bizalmával már régóta visszaélt és pénzüket a maga céljaira fordította. Több ékszereszt is megkárosított hitelezési csalásokkal. A szélhámos ügyvéd, akinek adósságait 800.000 koronára becsülik, 50 éves, nős, három gyermek atyja. Ez év elején egy ügyből kifolyólag blümfenyítő feljelentést tettek ellene, de akkor sikerült szabadulnia. Elutazása előtt egy nappal szomszédai mintha lövést hallottak volna lakásában s akkor azt hitték, hogy Quittner öngyilkosságot kísérelt meg. A bécsi rendőrség köröző-levelet adott ki ellene.

— Pestis. Hivatalos közlés szerint Bagdadban négy pestisgyanus esetet konstataáltak, amelyek közül eddig egy halálos kimenetelű volt. A városból elutazókat erre való tekintettel szigorú vizsgálatnak vetik alá.

— Szerencsétlenül járt tanító. Szombat éjjel szerencsétlenség történt Héber Károly fővárosi tanítóval. A tanító Vadkerti Gyula fővárosi tisztviselővel és még néhány barátjával a Ferencz-körúti Széchenyi-féle kávéházban szórakozott. Mulatozás közben Vadkerti elővette revolverét és ki akarta belőle venni a töltéseket, de nem ismerte a fegyvert, amely a kezében elcsúszott. A golyó Héber Károly mellébe fúródott, akit veszedelmesen megsebesített. A szerencsétlen embert a második számú sebészeti klinikára vitték. Vadkerti Gyula ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— Gyilkos borbélyinas. Bács Ferencz 13 éves borbélyinas, állítólag holdkóros állapotban, az éjjel meggyilkolta Aradon özv. Köpke Imrénét, aki a Kazinczy-ut 13. számú ház kertjében a lugasban aludt. A gyilkos fiút letartóztatták.

— Párisi diákok nagy öröksége. Párisból írják, hogy egy ott meghalt Commercyy nevű bankár végrendeletében negyemillió frankot hagyott hátra olyan czéliből, hogy azok kamataiból első sorban szegénysorsu párisi diákoknak adjanak ösztöndíjat, akik a fizikai és kémiai szakot választották. Az alapítvány, kamatait továbbá arra is fel kell hasz-

nálni, hogy a laboratoriumokban javításokat eszközöljenek.

— Halálozás. Petőfi Szuirely Lipót kir. tanácsos ma Baján 73 éves korában meghalt. Az elhunyt évtizedeken át vezető szerepet vitt Baja város politikai és gazdasági életében. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, Baja város polgármestere, az elhunytban apóását gyászolja.

Dr. Rosenbluth Bernát, a Kisvárdai Takarékpénztár vezérigazgatója, e hó 15-én meghalt.

— Szolgálatot véllünk teljesíteni olvasóinknak, ha szívesen teszzük, hogy a számos fővárosi czég közül bórindárukat a legszebb válfajokban jelenleg Heller Mór Utóda czégnél (VII., Károly-körút 3. sz.) lehet beszerezni. E megbízható, hírneves czéget ajánljuk olvasóink figyelmébe, ahol ilyenmü czikke nemcsak dus választékban, hanem a kiváló minőséghez képest jutányos áron kaphatók.

x A szép és enyhe májusi napok váratlan beálltával a közönségnek gondot okoz kifogástalan ruhák beszerzése. Cselekvésünket az izléses és jó ruházkodás terén szerfelett megkönnyíti a Neumann M. cs. és kir. udv. szállító czég (Budapest, IV., Múzeum-körút 1-3.), mely gondoskodott arról, hogy a legújabb divatnak megfelelő válogatott kitünő minőségű férfi- és gyermekruhákban mérsékelt áron óriási raktárt tart fenn, mivel is tisztelt olvasóinkat e czég hirdetéseire figyelmessé teszzük.

x Kwizda-féle Restitutiofluid lovak részére. Aki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja tartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitutiofluid alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megcsutakoltuk, dörzsöljük a lábát térdtől csüdig jó restitutiofluiddal s aztán pólázzuk könnyen be, ez egy egyszerű és mégis igen hathatós szer, hogy az inakat frissen és feszesen tarthassuk. A Kwizda-féle cs. és kir. szab. Restitutiofluidnak lovak részére tehát egy jókarban tartott istállóban sem szabad hiányoznia.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így tulkövetelést nem léteznek.

x Dr. Hönig Izsó elektroterápiái és Röntgenintézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, borbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Felhívjuk olvasóinkat Keleti J. kötszerész mai számunkban megjelent hirdetésére.

x A Beretvás-féle Migrén-pasztila öt perc alatt mindenféle heves főfájást biztosan megszüntet. Egy dohoz (24 pasztila) ára 1 korona 20 fillér minden gyógyszerárban.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Nemzeti Színházban ma lépett föl másodszer Föld Irén; ezuttal „A vasgyáros” Claire szerepét játsza. Tehetségének, temperamentumának s művészetének ma is kétségtelen bizonyítékát szolgáltatotta. A közönség minden alkalmat megragadott, hogy a tehetséges színésznrő iránt rokonszenvének kifejezést adjon.

(*) Ötszáz cigány hangversenye. Ötszáz cigányzenész gyülekezett ma délután a Népszínház-Vigoperában, ahol valóban impozáns hangversenynyclépték meg a gyéren egybegyűlt közönséget. Radics Béla, Munczy Lajos és Rácz Pali primások felváltva vezényelték a monstre-zenekart, mely jórészt Rákóczi-korabeli kurucz dalokat, magyar népdalokat és a vezénylők saját szerzeményeit adta elő nagy tetszésel kísérve. A zenekar keretében fel lépett Náday Ilonka is, aki egy melodráma stílusos előadásáért sok tapsot kapott, amit Radics Bélának „Megálltam a keresztutknál” kezdetű dalával hálált meg. A második hangversenyt a közönség gyenge érdeklődése miatt bizonytalan időre elhalasztották. Annak idején valószínűleg a Vigadóban fogják megtartani. A derék barna zenészek, aki az éjszakai Budapest életét minden más városnál élénkebbé va-

rászollják, valóban melegebb érdeklődést érdemeltek volna a publikumtól. A hangversenyt Peterdi Andor poétikus prologia vezette be.

(*) Bojkottált színiigazgató. Farkas Ferencz színiigazgatónak a Bajai Hírlap kritikai szabadsága ellen intézett és reggel közölt affairejében a Bajai Független Ujság politikai napilap szerkesztősége értekezletet tartott és kimondotta, hogy a színiigazgató tiszteletjegyeit visszautasítja és a színelőadásokról többé nem referál, miután Farkas eljárását, amelyben a sajtó jogainak ismételt terrorizálását látják, elítéli.

(*) Páris almája. A Népszínház-Vigopera szombaton este egy miniatűr-operett bemutatásával élénkíti műsorát. A kis daljáték zenéjét Claude Terrasse, szövegét pedig Flers és Caillavet írták. Az operettet Mérei Adolf fordította és rendezi, a zenei részt Reiner Frigyes karmester vezeti, a hat szereplő Turhányi Olga, Della Donna Eugénia, Környei Béla, Petrás Böske, Langer Karola és Pázmán Ferencz lesz.

(*) A sasfők huszonötödik előadása. Rostand szenczációs sikerü darabja, a Sasfők pénteken, e hó 22-én jut el első jubiláris állomásához, a huszonötödik előadáshoz. A jubiláris előadás is a bemutató előadás nagy sikert aratott osztályosai látszások a főszerepeket.

(*) A 100 év múlva szereposztása. Marfos Ferencz 100 év múlva címü nagy, látványos revüjének az előkészületei annyira befejezettek, hogy már a jelmezes főpróbák folynak. A darabból csütörtökön este 8 órakor lesz a sajtó képviselői és meghívott közönség előtt a főpróba.

FŐVÁROS.

A főváros kölcsöne.

Budapest, május 18.

A fővárosi kölcsön ügye most végre bizonyos nyugópontra jutott. A két versenyző pénzcsoport, a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank, megállapodott egymással a további magatartásukra vonatkozólag. Minthogy t. i. a pénzzükséglet mérvére nézve a főváros illetékes körében is nagyon szétágazó nézetek merültek fel s némelyek 10, mások 150 millióra teszik a szükségletet s mivel e kérdés végleges tisztázása természetesen oly időt igényel, melyen belül pénzügyi kötelezettség vállalása magától értetődő okokból kizártnak tekinthető, a Magyar Általános Hitelbank s a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és csoportjaik megegyeztek abban, hogy az általuk kilátásba helyezett ajánlatok benyújtását ezen időpontig elhalasztják. Egyuttal megállapodás létesült a két csoport között a fővárosi kölcsönökre vonatkozólag egy jövő együttműködés tekintetében avégből, hogy akár egy nagyobb, a francia piacnak szánt, akár egy kisebb, a belföldön elhelyezendő kölcsön számára a fővárosnak közösen a legelőzékenyebb módon rendelkezésére állhassanak. Ennek megfelelően ma dr. Bárczy István polgármesternél megjelent Lánzy Leó elnök a Kereskedelmi Bank és Ullmann Adolf igazgató a Hitelbank nevében s hivatalosan bejelentették a polgármesternek a fenti megegyezést, egyuttal kijelentvén a két bankcsoport nevében, hogy a főváros kölcsönigényeinek kielégítésére a legelőzékenyebb magatartást fogják tanusítani.

A két bankcsoport megegyezése csak örvendetes lehet a fővárosra nézve, mely így időt nyer arra, hogy a megvalósítandó nagy közmunkák programját alaposan kidolgozhassa. Ehhez azonban első sorban szüksége van a fővárosnak arra, hogy végre erős akarattal lásson hozzá a már el is határozott munkák végrehajtásához, amelyek között a fővárosi fürdők újjáépítése, a munkáslakások, kórházak és iskolák ügyei halasztást alig tűrnek. A kölcsön felvételére kinalkozó kedvező alkalmat pedig a fővárosnak nem szabad elszalasztania. Lánzy Leó a maga

csoportha nevében különösen nagyjelentőségű és általános gazdasági szempontból is kedvező megoldást ajánl. Kétségtelen, hogy önálló gazdasági berendezésünket a saját tőkénkből megcsinálni nem tudjuk. Szükségünk van a nagy nyugoti piacok hatalmas tökesegtségére. Csak hogy eddig kevés sikerrel járt minden hódító kísérlet. Nem igen volt nagy bizalom irántunk, mert nem ismertek bennünket. S íme, amikor alkalom kínálkozik, hogy a külföldi tőkeáram meginduljon s arról van szó, hogy Európa egyik leghatalmasabb pénzcsoportja megtalálja a hozzánk vezető utat, könnyen megeshetik, hogy ezt az alkalmat elszalasztjuk s a francia tőke hajlandóságát s érdeklődését hosszú időre elveszítjük. Holott aki ismeri a pénz természetét, nagyon jól tudja, hogy a meginduló áramnak hatalmas vonzóereje van. Ha a Credit Lyonnais tőkéje idején Budapestre s a francia pénzpiac a budapesti kölcsön papírjainak elsőrangú klasszisáról meggyőződik, a francia tőke más oldaláról is megmozdul s utána megy az elsőnek oda, ahol jó és biztos befektetésben reménykedik. A Credit Lyonnais pénze nyomán alapos kilátás nyílik a vállalkozásokban, az iparban, a gyárakban elhelyezést és gyümölcsözést kereső tőke ideözönlésére is. Mert az az ország s az a város, ahová egy ily elsőrangú pénzcsoport elmegy, nem marad terra incognita a magántőke s a vállalkozási szellem előtt sem. Persze, nexust keresni a külföld nagy piaczaival bizonyos áldozatok nélkül aligha lehetséges. A belépő díjat a világ elsőrendű piacára, e piacnak legelsőrangú képviselője révén, bizonyos mértékben meg kell fizetni. Böven megtérül ez az összeköttetés állandóságában, annak fokozatos kibővülésében s annak nyomán ígérkező perspektívákban. A pillanatnyi financiális előny s a messze kiható új piacszerezés fontossága ennek itt mérlegbe. Éppen ezért az illetékes köröknek nem szabad ezt a kölcsönt a rideg üzletszerűség szempontjából kezelni. A főváros érdeke követeli azt, hogy megszerezzük a hatalmas párisi piacot, mely nem pillanatnyilag, hanem belátható messze időnkig biztosíthatja a főváros pénzügyi szükségleteinek kielégítését. De teljes elismerés illeti a Hitelbankot is, amely nem kisebb előzékenységgel sietett a főváros támogatására, úgy, hogy a kölcsön elhelyezése így magán a belföldi piacon is biztosítottnak látszik.

(A belügyminiszter a gyermekekért. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma leiratot küldött a fővárosnak, amelyben azt mondja, hogy megdöbbenéssel értesült arról, hogy a főváros területén a gyermekvédelemre jogosult tizenöt évesnél fiatalabb gyermekek egész tömege a legnagyobb nyomorban sanyalódik. Ebben a tekintetben mulasztás terheli a szülőket s tudatlanságból és önzésből nem adják meg a gyermek jogát. De súlyos mulasztás terheli a hatóságokat is, mert a gyermekeket a gyermekmenedékhelyre még ideiglenes felvételre sem utalták be. Pedig lelketlen szülők elhanyagolják gyermekeik nevelését, veszedelembé sodorják erkölcsiüket, de gyakran gyermekeik életére törnek. A miniszter utasítja a fővárost, hogy a 15 éven alul levő magukra hagyott gyermekeket kutassa ki és minden bürokratikus tárgyalás mellőzésével szállítsák be a menedékházba.

(Az adókievítő bizottságok szaporítása. A belügyminiszter ma tudatta a fővárossal, hogy a pénzügyminiszter a főváros összes közigazgatási kerületeire nézve még egy adókievítő bizottság alakítását rendelte el és pedig azért, mert az adózók száma rohamosan emelkedik s ennél fogva a bizottságok tárgyalásai már régebbi idő óta igen elhúzódnak. Nehogy a főváros területén az adó előírása, beszedése és behajtása a folyó évben még nagyobb késedelmet szenvedjen, szükségessé vált a bizottságok szaporítása. A belügyminiszter ennél fogva felhívja a polgármestert, hogy az 1883:XLIV. t.-cikk értelmében 2-2 rendes és 2-2 póttagot nevezzen ki az új bizottságokba.

(Tüzoltók köszönete. A főváros tüzoltó legénysége részéről ma nagyobb küldöttség járt a polgármesternél és Almády Géza tanácsosnál, hogy köszönetet mondjon a fizetésrendezés eredményes munkájáért. A küldöttséget Bicskey Elek orpa-

rancsnok vezette s ő tolmácsolta a legénység köszönetét.

(Uj polgárliskola igazgató. A fővárosi tanács a Sziget-utcai községi polgárliskola igazgatásával Böngérffy János ferencvárosi polgári iskolai tanárt bízta meg.

(Fővárosi napszámok fizetésemelése. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, amelylyel a főváros hivatalainál, intézeteinél és üzemeinél alkalmazott napszámok fizetésemelését határozta el és az erre vonatkozó költségvetésről pótlólagos hitelkért engedélyezte.

EGYESÜLETEK.

(—) A Józsefvárosi Kaszinó közgyűlése. A Józsefvárosi Kaszinó IV. évi közgyűlést dr. Gonda Dezső törvényhatósági biz. tag elnöklésével tartotta meg. A napirend előtt felolvasták Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek, Sztéryni József, Popovics Sándor, Mezössy Béla államtitkároknak a kiütitésük alkalmából a Józsefvárosi Kaszinó által küldött üdvözlőlevelekre a Józsefvárosi Kaszinónak adott válaszait, amelyeket a rendkívüli számban egybegyűlt polgárság nagy tetszéssel fogadott. A dr. Koch Lajos főtitkár által beterjesztett évi jelentés után elfogadta a közgyűlés az A dorján Jenő pénztáros és dr. Nemes Henrik ellenőr által beterjesztett zárószámadást és költségelőirányzatot. S ennek kapcsán tudomásul szolgál, hogy dr. Nagy Dezső és dr. Gonda Dezső 500-500 korona alapítói díjjal léptek újabban a kaszinó alapító tagjai közé, belátni Braun Géza pedig 1000 korona részjegy felajánlással járult a kaszinó gyarapodásához. Közgyűlés után Gálóczy Árpád mérnök a budapesti gázkérdésről tartott felolvasást. A felolvasás után megtartott közgyűlési lakomán sokáig együtt maradt a díszes ünnepi közönség és számos felköszöntőben ünnepelelték az elnökséget, valamint a közgyűlésen utonnan megválasztott 60 választmányi tagot.

(—) A Vadászegylet ülése. Az Országos Magyar Vadászati Védegyelet vasárnap délelőtt tartotta meg rendes közgyűlést Bedő Albert alelnök elnöklésével, aki megnyitó-beszédében kegyeletes fájdalommal parentálta el az együletnek tavaly elhunyt elnökét, gróf Nádasdy Ferencet. Ezután Egerváry Gyula titkár bemutatta az igazgatóság évi jelentését. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s azután megvitette a választásokat. Elnök herceg Esterházy Miklós, alelnök kálnoki Bedő Albert nyug. államtitkár, ügyész Vancsó Gyula lett. Az igazgatóságba tizennyolcz tagot választottak be.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizáció).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Idégyengességi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Időgfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Vérádnymeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbajok. Bőrviszketegség.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Kilencedik nap. —

A tavaszi meeting tegnapi kilencedik napjának főszáma a háromévesek Derby előtti utolsó nagy, klasszikus mérkőzése, a 30.000 koronás Alagi díj volt, melyben mint az előre is látható volt, Peregrin győzött Maxim előtt, míg a harmadik helyen Kottlingbrunn végzett. A még rendben nem levő Miracle pedig mint rossz utolsó haladt át a célkarikán. Peregrin mai győzelmi stýlusa nem volt ugyan oly imponáló, mint a Király-díjban, miután lovasának, Taralnak már a távoszlopnál ostort is kellett használnia, mindazonáltal, tekintve, hogy hajtós ló, mai futása esélyeit a Derbyben nem igen csökkenteti és Kármentővel együtt csakis ő van hivatva arra, hogy a kék szalagot a németek Horizontja ellen megvédje. Egyébként a favoritok ma is eléggé beváltak, miután többnyire a fogadott lovak voltak frontban.

Részletes eredmény:

I. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1400 méter. 1. Világi Gy. 46 pm. Palotás III. 54½ kg. (Carlslake). 2. Capt. Don 36 pm. Flowerseller 52½ kg. (Pretzner). 3. Novotny L. 36 sk. Frau Model 48 kg. (Cockeram). Futottak még: Panasz (Krouzil), Boszorkány (Aylin), Windsbraut (Taral), Gossimer (Szente), Bocskoros (Miles), Fátyol (Boris), Fredgondé Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot. 10:69, 40:104, 100, 194.

II. Főthi handicap. Díj 5000 korona. Táv 1800 méter. 1. Egyedi L. id. pm. Augur 58 kg. (Taral) és Mr. Adrienne 36 sm. Floridsdorf 46 kg. (Juhász) holtversenyben. 2. Meichl T. 36 pk. Alea jacta 51½ kg. (Walkington). Futottak még: Gavotte (Aylin), Bandi (Carlslake), Bengáli (Boardman), Gánna (Pratt), Szegfü (Cockeram), Stromboli (Guttman), Menotte (Baumgartner), Fityóka (Janek P.). Holtverseny. Három hosszal nyerve. Tot. 10:20, 86, 40:100, 194, 120.

III. Alagi díj. 30.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Bátor Springer G. sm. Peregrin 57 kg. (Taral). 2. Janikovich B. Gy. sm. Maxim 57 kg. (Aylin). 3. Bátor Rotschild A. pm. Kottlingbrunn 55 kg. (Pratt). Futottak még: Miracle (Carlslake). Biztosan két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot. 10:11, 40:42, 52.

IV. Nákó-díj. Tiszteletdíj és 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Gr. Bathányi E. 36 sm. Rouquin 55 kg. (Boardman). 2. Mocsony A. 36 sm. El Mokhatam 51 kg. (Pretzner). 3. Egyedi L. 36 sm. Trombitás 51 kg. (Miles). Futottak még: Royal Rose (Pulai), Gyufa (Taral), Kondor (Aylin), Napsugár (Krouzil), Vesztegető (Dyk), Telemach (Pis). Küzdelem után félhosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot. 10:56, 40:78, 62, 126.

V. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Blaskovich E. sk. Dicső 54½ kg. (Carlslake). 2. Bátor Springer G. pk. Ferroniere 54½ kg. (Taral). 3. Dreher A. stmp Sapristi 56 kg. (Aylin). Futottak még: Denise (Cockeram), Jarnuka (Krouzil), Ászár (Pis), Sam Lewis (Blades), Korhely II. (Hönig), Adige (Smutny), Nika (Walkington). Igen könnyen három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot. 10:31, 40:52, 82, 54.

VI. Eladó kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Gróf Pejacevich A. sk Lepke 50 kg. (Tausz). 2. Bátor Springer G. pk Isnardie 48 kg. (Dyk). 3. Gróf Trauttmansdorf L. pk Toga 46 kg. (Mach). Futottak még: Maricza (Szente), Girl of Gottenberg (Hönig), Tatárhegy (Nasal), Ma se (Puszter), Marina (Jurnik), Melitta (Juhász), Haxy (Csernovszki). Könnyen három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot. 10:19, 40:50, 76, 122.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 2500 méter. 1. Gróf Lamberg H. 56 sm Tacitus 54 kg. (Krouzil). 2. Schindler L. 46 sk Marie Louise 48 kg. (Vivian). 3. Bátor Rothschild A. 46 pm Antus 58½ kg. (Pratt). Futottak még: Bajtárs (Boardman), Nikita (Heidt). Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot. 10:20, 40:58, 70.

— Tizedik nap. —

A tavaszi meeting utolsóelőtti napjának programján két kiemelkedő szám szerepel és pedig a Háromévesek handicapja, továbbá a 10.000 koronával dotált Tavaszi kísérleti verseny, melyben ezideig a jobb klasszisu kétévesek a háromévesekkel mérköztek, míg az idén a megváltozott propozíciók

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomor-bajosoknak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 3-8 óra alatt teljesebben rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

értelmében a legfiatalabb éviárat ki van zárva és benne csak három éves és idősebb lovak indulhatnak. A Háromévesek handicapijében a sikerült súlyelosztás folytán nehéz a választás is, aránylag még Boccaccio és Lancelot az esélyteljes pályázók. A Kisérteti versenyben véleményünk szerint a háromévesek fölényben lesznek az idősebb lovakkal szemben és Alnok vagy Rouquin győzelmét várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Pratt.-lov. - Ravissante.
- II. Maczó - Magas.
- III. Boccaccio - Lancelot.
- IV. Alnok - Roquin.
- V. Regina.
- VI. Mozi.
- VII. Herzog-ist. - Thames.

() A Testgyakorlók athletikai viadala. A Magyar Testgyakorlók Köre tegnap délután rendezte az idén első athletikai viadalt a lágymányosi pályán, szokatlanul nagy közönség előtt. A nagy érdeklődést az idézte fel, hogy a M. A. Sz. - M. O. T. E. Sz.-nek csaknem két év óta folyó háboruskodása után mind a két szövetség athletái most először vettek részt közösen valamely versenyen. A magas színvonalu viadal főszámában a félangol mértföldes síkfutásban Nagy József (B. B. T. E.) győzött országos rekord idő alatt régi riválisával, Bodor Ödön (Postás) ellen. A minden tekintetben jól rendezett versenyek részletes eredményei a következők:

I. Súlydobás (ifjúsági). 1. Steinbeisz Jenő (MTK.) 9 m. 55 cm. 2. Pelech István (BEAC.) 9 m. 02 cm.

II. 100 yardos síkfutás handicap. 1. Ferenczy Pál (Székesfehérvári T. C.) 6. m. előny 10 egyötöd mp. 2. Toldy Gaszton (Postás) 3 m. előny. 3. Desztek István (Székesfehérvári T. C.) 7 m. előny. 4. Simon Pál (MAC.) scratch.

III. 60 méteres síkfutás (ifjúsági). 1. Kerekes Ferencz (MTK.) 7 háromötöd mp. Ondrus István (MTK.) 3. Somló Antal (MAFC.) 4. Angyal Gyula (MTK.).

IV. Diszkoszdobás (junior). 1. Zalay Géza (DTE.) 34 m. 51 cm. 2. Báró Wardener Iván (MTK.) 31 m. 55 cm. 3. Lehoczky István (BBTE.) 30 m. 17 cm.

V. Magasugrás handicap. 1. Abarbanell Róbert (MTK.) 175 cm. (6. cm. előny). 2. Zalay Géza (DTE.) 171 cm. (7. cm. előny). 3. Holics Ödön (MTK.) 170 cm. (6. cm. előny). 4. Báró Wardener Iván (MTK.) 169 cm. scratch.

VI. 300 yardos síkfutás. 1. Lichteneckert László (Székesfehérvári T. C.) 34 négyötöd mp. 2. Radóczy Károly (MTK.). 3. Bartók Jenő (Postás).

VII. Súlydobás handicap. 1. Vargha Béla (BEAC.) 12 m. 21 cm. (3 m. 30 cm. előny). 2. Brunner János (Nenz. A. C.) 12 m. 10 cm. (2 m. 10 cm. előny). 3. Bánó Manó (MTK.) 11 m. 95 cm. (2 m. 60 cm. előny). 4. Komlancz János (Typographia) 11 m. 91 cm. (2 m. 20 cm. előny).

VIII. Fél angolmértföldes síkfutás. 1. Nagy József (BBTE.) 2 p. 05 mp. országos rekord. 2. Bodor Ödön (Postás). 3. Dáni Vilmos (BEAC.) 6 méterrel nyerve, régi rekord p. 05 kétötöd mp.

IX. Távolugrás handicap. 1. Báró Wardener Iván (MTK.) 6 m. 61 cm. (1 m. 05 cm. előny). 2. Ferenczy Pál (Székesfehérvári T. C.) 6 m. 51 cm. (80 cm. előny). 3. Abarbanell Róbert (MTK.) 6 m. 51 cm. (1 m. előny). 4. Holics Ödön (MTK.) 6 m. 21 cm. (20 cm. előny).

X. 2 angol mértföldes síkfutás. 1. Lovass Antal (MTK.) 10 p. 47 négyötöd mp. 2. Bán Kálmán (MTK.) 1 p. 29 mp. 3. Merényi Lajos (MAC.). 4. Kun Berthold (MTK.).

XI. 4x100 méteres ifjúsági staféta. 1. MTK. (Kerekes, Ondrus, Angyal, Braun) 49 háromötöd mp. 2. MAC.

() A vasárnapi football-mérkőzések. FTC-BTC 1:0. Váratlanul igen érdekes mérkőzés volt a Ferencvárosi Torna-Club és a Budapesti Torna-Club vasárnapi találkozója. Legjobb csapatunk nagyon könnyen vette ellenfelét és így azt csak 1:0 eredményre győzte le. A BTC védelme kitünő munkát végzett, főleg Fehéry Lajos, Ficzer és a háttvédek. BTC II.-FTC II. eredménye 4:0. BAK-Törökvés 4:2. Meglepetésszerű szép győzelmet aratott a Budapesti Athletikai Clubnak csapata a Törökvés SE felett a Margitszigeten vívott ezüstlabda-mérkőzésen. Törökvés II.-BAK 2:1. MTK I.-II.-Typographia 4:0. Kereskedelmi Alkalmazottak OE-Ujpest RAC 2:1. Ujpesti TE-Tiszviselők 5:1.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykorcsolyák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norv.-, sveczi-, finn-, hüllőgyi- és amerikai tudal sport és gyermek-szánkók, tobogán stb. Lilliföldi siki 30 korona Norvég siki, jabszárak, hótalpak. Téli sporttárgyak és felszerelések Sporttárgyak ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST. IV., KRISTÓF-TÉR.

Kérjük mindenütt a világhírű
Hercules-sör
MALATA-TÁPSÖR -különlegességet.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A pervesztes főváros. Kellemetlen meglepetés érte 1905. évi június 1-ére virradó reggelen a belvárosi Harminczad-utca lakóit. Az uttest alatt elvezető vízvezetési főcső ismeretlen okból megrepedt s a kiömlő víz felszakítva az uttest kövezetét, elárasztotta a Harminczad-utca pinczehelyiségeit. Ezen pinczehelyiségek két bérlője, Krausz Adolf és Felbert Gyula kereskedők az árvíz következtében ezekre rugó kárt szenvedtek. A víz által tönkretett áruí fejében Krausz Adolf dr. Brüglér Bertalan ügyvéd útján 10.000 korona kártérítés iránt indított pört a székesfőváros ellen, míg Felbert Gyula 14.000 korona erejéig pörölte. Az elsőbírósg a felpereseket keresetükkel elutasította, de a kir. tábla most megsemmisítette az ítéletet s Krausz Adolf javára a fővárost 3752 korona kárösszeg megfizetésére kötelezte.

§ Kltüntetett bírák. A hivatalos lap vasárnapi száma jelentette, hogy a király Rácz Gyula szegedi ítélőtáblai bírónak nyugdíjaztatása alkalmából a kuriai bírói címet adományozta s megengedte, hogy legfelsőbb elismerését adják tudára Hatfaludy István marosvásárhelyi ítélőtáblai és Nagy Jenő soproni törvényszéki bírónak.

§ A dánosi rablógyilkosság. A pestvidéki esküdtbírósg ma is csak formális ülést tartott. Az elnök jelentette, hogy a bíróság a kérdések megállapításával még nem készült el s azután a tárgyalást holnapra halasztotta.

§ Tizenöt évi fegyház. Nevezetes rab előtt nyílik meg ez év december havában az illavai fegyház vasajtaja. Diószegi Flórián szabadul ki, akit tizenöt esztendői fegyházra ítelt a szegedi törvényszék. A nagy hirre vergődött rab a vásárhelyi tanyák közt lakott apjánál, anyjánál. Fialat legényke volt még akkor Diószegi Flórián, alig több 16 évesnél, mikor elkövette azt a rettenetes bűnt, hogy a vagyon miatt apját, anyját és testvéreit meggyilkolta. Fialat kora miatt nem ítélték akasztófára, így aztán tizenöt hosszú esztendőn keresztül lakója lett a fegyháznak. A tizenöt esztendő ez évi decemberben kitelik, amikor Diószegi Flórián az illavai fegyházból hazaszabadul.

Nyílt-tér

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

THE GRESHAM
Eletbiztosító Társaság Londonban.
ALAPITTATOTT 1848.
Magyarországi Igazgatóság Budapest
V., Ferencz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Köt életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Kölcseink fedezetére szolgáló kötvényei azonnal nyújtanak fedezetet öngyilkosság vagy párbaj ugyszintén bírói ítélet folytán beállott halál esetében.

A kötvények megtámthatlanok és el-évülhetnek.

Vagyonállás 1906. december 31-én 229,546,518.48 K
Ervényben levő biztosítások --- 600,000,000. ---
Biztosított feleknek kifizetett --- 571,800,000. ---
Magyar értékek. elhelyezett díjtartalék 25,940,909.10

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÖZGAZDASÁG.

A kongresszust váró Debreczen.

Irta: Czira Endre
a Debreczeni Forgalmi Bank főtisztviselője.
Debreczen, május 18.

A napokban ünnepi köntöst ölt Debreczen. A szabadsághirdető és magyar város lobogódiszben és ünnepélyes fényvel várja a nagy nap felvirradását, amely egy számra jelentékeny, munkásságra értékes s jutalomra érdemes társadalmi osztály leghőbb vágyait és reményeit viszi a megvalósulás felé.

Debreczen multja fényt vet a jövőre. Ahol egykor a szabadság virágai elsőnek fakadtak, fakadjanak ott most az embert szerető jog, a megelégedettség, a társadalmi béke áldásos hajtásai.

Tavas van. Nemcsak a természetnek, nekünk is. Örvendjünk neki, mert, aki elfelejti letépni virágait — később megbánja. Arról van szó, hogy jöhetnek idők, amikor majd minden késő lesz. Most itt az alkalom. Tizenötezer ember riadójának visszhangja a debreczeni kongresszus. Legyen ez a nap a pénzintézeti tisztviselők megszentelt ünnepe, legyen ez a nap a harcza induló eszmék csodával határos erőpróbája. Ragadj a sziveinket az összetartás lelkesedése és teremtsünk egy boldogabb és megelégedettebb jövőt magunknak, biztos megélhetést és keserületlen kenyeret családuknak.

Nehéz feladat előtt állunk, jól tudjuk. Utunk telve van akadályokkal. Minden bokr, amely mellett elhaladunk, gonosz szándékot rejtgethet. Ellen-ségeinknek se szeri, se száma. Legádázabb ellenségeink az önmagunk táborában bujkálnak. Győzzük le valamennyit. Vivjük meg a harcot a seregek urának a nevében és győzzük le őket a jog, az igazság fegyvereivel. Ne csak panaszokban legyünk állhatatosak, hanem legyünk erősek a tettek mezején is. A debreczeni kongresszus megérkezte az intézményekért vivandó harcra az első csatanapja. Ennek a csatának lefolyása döntő szerepet fog játszani a pénzintézeti tisztviselők jövő társadalmi életében.

Ha lelkesek leszünk az együttérzésben, önzetlenek az együttmunkálkodásban, ha kitarúk és bátrak leszünk a küzdelemben, akkor diadal fogja kísérni fegyvereinket. Akkor meglesz az önálló nyugdíjegyesület, meglesz a választott bírósági intézmény és bizunk benne, hogy már a közel jövő meg fogja hozni jogviszonyaink rendezését is.

De ha nem így fog minden történni, ha újra meghasonlunk egymással, ha újra kezdjük az áldatlan testvéri tusát, ha újra megtépázzuk a kibontott lobogót, ha idegen suggestióra meggyanusítjuk és megdobáljuk a hadsereg önzetlen, becsületes vezéré, ha „békebontók“-nak kereszteljük el a nemes ügy lelkes, fáradtságot és áldozatot nem ismerő munkásait, akkor szomorú sors vár reánk, akkor újra el fog bukni a most diadalmasan lobogó zászló és félünk tőle, hogy évek, talán évtizedek fognak elmúlni, meddön, tétlenül és hiába lesznek eszmék, hiába lesznek áldozatra kész vezérek, mert hiányozni fog a bizalom a sikerben és hiányozni fognak a közkatonák.

De mi bizunk abban, hogy ez nem fog bekövetkezni. Mi bizunk a férfiasan elmondott szó becsületében. Mi bizalommal és örömmel fogadjuk a székesfehérvári, a budapesti, a hatvani gyűléseknek a debreczeni kongresszushoz való csatlakozását. Köszönettel fogadjuk a békejobbot és bocsássanak meg testvéreink nekünk, hogy mi voltunk a daczosabbak — de ezzel szemben, mint azt el is ismerték, mi voltunk a szervezettebbek és mi voltunk a többségben is.

Erről tehát ne essék többé szó. Felejtsük el a multat, a jövő pedig legyen az értékes és tevékeny emberi munkáé. A tegnapi nap folyamán az ország

minden részébe szétküldettek a kongresszusra szóló meghívók és elaborátumok. Kérünk mindenkit, hogy olvassa el és tanulmányozza át ezt a legszentebb emberi jogokért megindított küzdelemünket.

Aki csak teheti, jöjjön el Debreczenbe. Szívesen látunk mindenkit és minden dolgos kezét megbecsülünk, amely a küzdelemben hozzánk csatlakozik.

Ha a felek nem esznek, úgy igen sokan leszünk. Már is vagyunk vagy ezren, de ha hatalmas táborunkból csak egy ember is hiányozna — akkor is kevesen volnánk.

Fel tehát a küzdelemre. Mozduljon meg az egész ország, álljon talpra mindenki, aki ügyünknek és önmagának igaz barátja és jöjjön el a debreczeni kongresszusra.

Nehéz lépés, nagy feladatok előtt állunk. Igazságot megyünk keresni és szükségünk van azokra az élő igazságokra, amelyek jogot adnak az eredményes küzdelemhez.

Rajtunk mulik, hogy minden megváltozzék, avagy maradjon minden a régi. Amit tizenöt ember akar, az meg fog valósulni. Mi, akik a nemzet proletárait képviseljük, nem lehetünk továbbra is az állam műveletlen atomjai.

Marx mondta: „A proletárok csak bilincseiket vesztíthetik el, de egy egész világot nyerhetnek érte.”

A vetések állása.

— A földmívelésügyi miniszter jelentése. —

Budapest, május 18.

Darányi földmívelésügyi miniszter ma tette közzé a vetések állásáról és a mezőgazdasági helyzetről a gazdasági tudósítók által beszolgáltatott adatok alapján egybeállított jelentését. Az a nagy anyag, melyet a jelentés felöl, alkalmat ad most már az ideai terméskilátások tekintetében némi kombinációra. A közreadott jelentés a budapesti gabonatözsde valamelyes izgalmat is keltett s mivel-hogy az időjelzés száraz és meleg, az irányzat újlag megszilárdult és az összes árfolyamok emelkedtek. A jelentés a következő:

Május havának első felében megfelelő, ország-szerte kedvezőbb időjárás köszöntött be, bár a nagy meleg kissé hirtelen és minden átmenet nélkül jött és sokszor erős szél szarította az áhitott nedves-séghez jutott talajt. A melegebb időjárás a növényzet fejlődésére ország-szerte áldásos volt, minek következtében a már sárgás színű vetések nagyobbára zöld színbe jutottak és részben megbokrosodtak.

Az őszi és tavaszi vetések fejlődését előmozdító melegebb időjárás kitűnő hatása különösen azokon a vetéseken látszik meg, ahol bő eső volt. Itt természetesen általában termékenyítőleg hatott az összes növényzetre. Sőt a jelzett megfelelő időjárás következtében néhol annyira megjavult a vetés, hogy az erőteljes bokrosodás folytán a vetések egy részének megdőlésétől már most félnek a gazdák.

Az őszi buza vetések, amelyek szárbá kezdenek hajtani, meglehetősen javultak, mindazonáltal sok helyütt még mindig eléggé gyengék, soványak és ritkák.

Az őszi rozs vetések már kikálásztak, minthogy ezek között is elég sok a ritka fejlődési vetés, legfeljebb középszerűnek nevezhető, bár a rozs kalásza többnyire szép és eléggé nagy is.

Az őszi árpa és őszi repce különbözően fejlődik, helyenkint eléggé szép.

A tavaszi kalászosok eléggé jók, kivéve az Alföld és a Duna jobb partjának némely részét, ahol már ezek is nagyon óhajítják az esőt, a kapás növények jó kelnek.

A tengeri szépen kikelt, sok helyütt esőt kíván, itt-ott kapálják.

A vetések fejlődéséről a részletes adatok a következők:

Buza. A Duna balpartján az esőzések és a melegebbre fordult időjárás következtében az őszi buza kielégítően fejlődik. Az északnyugoti és határszéli vármegyékben a tavaszi buzavetések fejlődése, még elmaradt. A Duna jobbpartján a korai vetések elég jól fejlődnek. A Duna—Tisza közén a vetések különbözően fejlődnek. Legnagyobb részük a tél folyamán későn kelt és a száraz, hűvös tavaszi időjárás miatt fejlődésükben nagyon elmaradtak. A Tisza jobbpartján az eső és melegebbre fordult idő folytán a vetések fejlődésnek indultak, bár helyenkint gyenge és foltos vetések ma is láthatók; helyi-el-közzel a buza vetéseket sarlózzák; a Tisza balpartján a fejlődésükben nagyobb részt elmaradt vetések az utóbbi kedvezőbb időjárásra eléggé szépen gyarapodnak. A Tisza—Maros szögén a vetések utóbbi fejlődése nagyobbára helyreépítette a késői kelés és hűvös tavasz

következtében mutatkozott elmaradást. A Királyhágóntúli vármegyékben az időjárás csaknem mindenütt kedvező és a vetések — habár helyenkint foltosak — nagyobbára kielégítően állanak és szárbá kezdenek hajtani.

Ros. A Duna balpartján általában eléggé fejlődik. Kalászat többnyire kivetette, szára azonban nem mindenütt eléggé hosszú és nagyobbára egyenlőtlen, néhol pedig ritka. A Duna jobbpartján a vetések nagyobb részt kikálásztak, sok helyütt ritkásak. A Duna—Tisza közén mivel a vetések őszkor a hossz-szasz szárazság miatt nem erősödtek meg, nem eléggé sűrűek. A Tisza jobbpartján azok a vetések, amelyek esőt kaptak, jól gyarapodnak, kikálásztak, ahol azonban nem volt elég eső, egyenlőtlenek, alacsonyok és ritkák. A Tisza balpartján a vetések néhány vidék kivételével jól fejlődnek, kalászukat kivetették és jó közepes terméssel biztatnak. A Tisza—Maros szögén a vetések fejlődnek, jó kalásztak, de esőt kívánnak. Hiányos és gyengén fejlődött vetés itt is van. A Királyhágóntúli vármegyékben a vetések jól állanak és kalásznak.

Árpa. A Duna balpartján a tavaszi vetések jól és sűrűn keltek, szépen is bokrosodnak, további fejlődésükhöz esőt kívánnak. A Duna jobbpartján az őszi vetés helyenkint ritka, szár és kalásza hajt. A tavaszi vetések egyenletesek, jól bokrosodtak és egészségesek, de esőt kívánnak. A Duna—Tisza közén az őszi árpavetések a hűvös tavaszi időjárás miatt szintén el voltak maradva, az árpa szépen kelt, jól bokrosodik, erőteljes és egészséges, de azért esőt kíván. A Tisza jobbpartján a tavaszi vetések jól keltek és szépen fejlődnek, de a hosszasan tartó hűvös tavaszi időjárás következtében helyenkint sárgulni kezdenek és gyomosódnak. Több helyütt már az esőt is kívánják. A Tisza balpartján az őszi árpát a téli fagy megritkította, ellenben a tavaszi árpa erőteljesen és jól fejlődik, egyenletes és szépen bokrosodik. Elvéve a drótféreg károsítja néhol, pedig az előző hűvös időtől megsárgult. A Tisza—Maros szögén az őszi árpa bár szárbá és kalásza hajt, nagyobbára ritka; a tavaszi árpavetések kifogástalanul fejlődnek, erőteljesek, de esőt kívánnak.

A zabvetések a szárazság dacára, jól állanak, a repce jórészt elvirágzott, a burgonya korai fajtáit mindenütt elültették; a konyhakerti terményekre is kellene eső, a czukorrépa és takarmányrépa, továbbá a takarmányfélék szintén megsínylik a szárazságot.

Hieronym Károly a Központi Kereskedelmi és Iparbank elnöke. Tudvalevő, hogy a Központi Kereskedelmi és Iparbank r.-t.-nak — mely intézet 1905-ben alakult és most ötmillió korona alaptőkéje van — eddig nem volt elnöke. A megalakulástól mostanig sokat foglalkozott az igazgatóság az elnökválasztás kérdésével, azonban eredmény nélkül. Most azután sikerült végre az igazgatóságnak ebben az ügyben megállapodásra jutni. Mint jó forrásból értesülünk, a bank elnöke Hieronym Károly v. b. t. t., volt kereskedelmi miniszter lesz.

A fapiacról. Lord és társa budapesti fakeskedő cég mitroviczai gőzfűrészetét megvette egy bécsi cég. — Eisler és társa bécsi fakeskedők, akik a magyar államvasut részére négy millió talpa szállítására kötelezték magukat, Szlavoniában, Oravicza mellett 4200 hold kiterjedésű bikfia-erdőt vásároltak 1,400,000 koronáért. — Felsőbányán 150,000 korona alaptőkével új faipari részvénytársaság alakult, amely Farkas, Porzolt és Krausz faüzleteit veszi meg.

Uj hajózási részvénytársulat Komáromban és Győrött. Győr és Komárom vármegyék közgazdasági érdekét érintő helyi hajózási vállalatot szerveznek részvénytársasági alapon, melynek czime „Győri és Komáromvidéki Helyi Érdeklő Gőzhajózási Részvénytársaság” lesz. A vállalat 2500 darab egyszáz koronás bemutatóra szóló részvényt, tehát 250 ezer korona alaptőkével alakul. Előkészítő bizottság alakult a vállalat megszervezésére s az üzem akadálytalan folytatásához szükséges államsegély ki-eszközlésére.

Az „Agrár-bank” részvényei. Bécsből jelentik, hogy Széll Kálmán ma visszautazott Budapestre, miután tegnap hosszasan tanácskozott a francia pénzügyminiszterrel. Missziója, amely Párisba hozta, teljes eredménnyel járt. A Banque de Paris et des Pays Bos és a vele összeköttetésben levő pénzesport átveszi és a párisi tőzsdére bevezeti a magyar Agrár-banknak 30,000 darab részvényét, amelyekre opciója volt. A bevezetési árfolyam 460 frank lesz. A párisi tőzsde e hét végén már jegyezni fogja a részvényeket és a Journal Officiel mai száma fogja közölni a törvényt által előírt bejelentést.

A Budapesti Bank r.-t. új részvényei. A Budapesti Bank r.-t. igazgatósága — hir szerint — elhatározta, hogy legközelebb rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelynek javasolni fogja, hogy a 100 korona névértékű részvények, öt-öt részvény, egyesítése ál-

tal 500 korona névértékre emeltesse, aminek megtörténte után a részvények tőzsdei lajstromozásá fogja kérni.

Tanácskozmány a bortörvény reviziója ügyében. A magyar bortermelőnek régi óhajta van tellesülöben. Darányi földmívelésügyi miniszter kidolgoztatta a borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló új bortörvény tervezetét és azt május 21-én az összes szaktestületek és szakemberekből összehívott szaktanácskozmány elé terjeszti. Tudvalevő, hogy Ausztriában tavaly hozták meg az új bortörvényt, mely a legszigorubb az összes külföldi bortörvények között és a mi 1893. évi XXIII. törvényzikkünkhez képest is haladást jelent. Az Ausztriával megkötött kiegyezésbe is az a megállapodás véteget be, hogy egy éven belül Magyarország is köteles az osztrákokéhoz hasonló szellemű bortörvényt alkotni. Ennek a vállalt kötelezettségnek megfelel most a földmívelési miniszter.

Uj textilgyár részvénytársaság. A Délmagyarországi Textilipar Betéti Társaság Auspitz Vilmos és Társai gyapjúfonó és szövőgyár betéti társaság — hir szerint — a legközelebbi napokban részvénytársasággá alakul át 1,800,000 korona alaptőkével. Az új részvénytársaságnak nagyobb szubvenziót helyezett kilátásba a kereskedelemügyi miniszter.

Értekezlet a fedezetlen határidőüzlet eltörlése tárgyában. A kereskedelmi körökben már régóta erős mozgalom indult meg a fedezetlen határidőüzlet eltörlése tárgyában. A mozgalom élén Nagykanizsa gabonakereskedői állanak. Az értekezletre meghívták a Magyar Gazdaszövetséget is. A szövetség legutóbbi választmányi ülésén foglalkozott a meghívóval s jegyzőkönyvileg adott kifejezést afölötti örömeinek, hogy kereskedői körökben is megvan a szándék a szövetség régi kivánságának a pártolására s elhatározta, hogy a nagykanizsai értekezletet táviratilag üdvözi.

Uj bank Budapesten. Most, midőn a régi és jó hírnévnek örvendő magánpénzüzetek jórésze kénytelen felszámolni a tőzsdei üzletmegbízások hanyatlása miatt, nem kis meglepetést kelt az a hir, hogy a Wiener Lombard u. Eskompte Bank Budapesten 500,000 korona alaptőkével bankbetéti társaságot fog alapítani, melynek vezetője egy itteni bank főtitkárja lesz. Az új betéti társaság ügye — forrásunk szerint — befejezett tény s működését valószínűleg már július havában megkezdí. Az új bank foglalkozni fog értékpapir- és leszámítási üzletekkel is.

A „Standard” biztosító közgyűlése. A Standard életbiztosító társaság 82-ik közgyűlését 1908. márczius 31-én tartotta a társaság székhelyén Edinburghban. Az igazgatótanács jelentéséből közöljük a következő adatokat: Az 1907. évben 5078 ajánlat lett benyújtva 65,018,000 korona biztosított összegről és kiállított 4343 kötvény 54,067,000 korona biztosított összegről 2,128,027 korona első évi díjjal. Az üzlet végén a társaságnál a biztosítási állomány 713,752,000 korona biztosított összeg volt és az évi jövedelem 36,637,880 koronára rugott, miből 24,380,314 korona díjbevitel és 12,257,566 korona a beruházások jövedelme. Továbbá életjáradékokért 1,172,102 koronát vételezett be a társaság az elmúlt évben. A társaság vagyona az elmúlt évben 6,198,096 koronával 290,899,730 koronára emelkedett. Halálcsetek és esedékségek fejében a társaság 1907-ben 20,752,298 koronát fizetett ki. Fennállása, vagyis 1825 óta több mint 170 millió korona nyeresémet utalt át a biztosítottaknak és több mint 628 millió koronát folyósított halálesetek folytán. A társaság vagyonából 103,505,875 korona van jelzálogkölesönökben elhelyezve, a társaság kötvényeire és ezzel összefüggő kölesönökben 24,000,000 korona, kölesönök kötvényekre 6,590,725 K, ház és földbirtokokban 24,063,885 korona, értékpapirokban 122,690,929 korona, bankletek és készpénz 1,742,384 korona és 13,954,671 korona különféle értékekben.

Csöd. Vértes Lajos szigetzentmiklósi vegyes és rőföskereskedő bej. cég, melynek tulajdonosa Vértes Lajos Lipót ellen a váltótörvényszék a csődöt megnyitotta. Csödbiztos: Somoskeőy Dezső kir. tsvzéki bír. Tömeggondnok: Marosi Kálmán rászkevei ügyvéd. Tömeggondnokhelyettes: dr. Pázar Dezső rászkevei ügyvéd. A követelések bejelentésére június 20., felszámolási tárgyalásra július 14., a csödválasztmány megválasztására július 16. tüzetett ki határidőül.

A nagykereskedések zárójára. A fővárosi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületei mozgalmat indítottak a nagykereskedések zárójának esti 6 órában való megállapítása érdekében. Vasárnap délelőtt volt a nagygyűlés e kérdésben a Kereskedő Ilyak Társulatának helyiségében. A nagygyűlés elfogadta a beterjesztett s a főnöki testülethez intézendő átiratot, amely a következő négy kivánságot tartalmazza: 1. A nagybani (en gros) üzletek nyitási ideje reggel 8, zárási ideje pedig este 6 órában állapíttassék meg. 2. Az alkalmazottak ebéd-

idejét legalább 2 órában kívánják megállapítani. 3. Kívánják a teljes vasárnapi munkaszünet sértetlen fentartását, vagyis a nagybani (en gros) üzletek oly vasárnapi napokon is bezárva tartassanak, amikor máskülönbön — vásár, bucsu alkalmával — azok nyitvatartását a kereskedelmi kormány ma még megengedi. 4. A naptárban piros betűkkel jelzett napokon az üzletek záridejét déli 12 órában kívánják megállapítani. — Elfogadták ezenfelül még Benkő azon javaslatát is, hogy a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének eljárásával szemben rosszslását fejezi ki.

Az „Athenaeum“ közgyűlése. Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat ma tartotta negyvenedik évi közgyűlését Emich Gusztáv királyi asztalnok, udvari tanácsos elnöke alatt. Az igazgatósági jelentés szerint most fejezték be a társulat működésének negyvenedik esztendőjét és ebből az alkalomból kegyelelesen emlékeznek meg azokról a lelkes férfiakról, kik 1868-ban, a nemzeti szellem újabb éledésének első pillanatában siettek megvetni alapját a magyar irodalom művelésére és terjesztésére hivatott vállalatnak. A vállalat megalapítóinak sorában volt Jókai Mór, báró Kemény Zsigmond és még igen sokan az akkori magyar irodalom és közélet jelesei közül, akik közül Emich Gusztáv elnök és Fenyvessy Adolf igazgatósági tag, máig is résztvesznek az intézet vezetésében. Az évi mérleg a múlt évi áthozattal együtt 305.749 korona 29 fillér tiszta nyereséget mutat fel. Az igazgatóság indítványozza, hogy 12.000 korona fordítás-sék leírásra a gyárépület értékéből, 80.000 korona a gyári berendezés és felszerelések értékleírására, 20.000 korona utaltassék a tartalékalapra, 10.000 korona helyeztessék az értéksökkenési tartalékba, 79.200 korona fizetessék ki 5% százalékos osztalékú, részvényenkint 11 koronával; jutalékokra 20.662 korona 30 fillér, míg a fennmaradó 83.886 korona 99 fillér új számlára irassék elő. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, az igazgatóság indítványait elfogadta és a felmentvényt minden irányban megadta. Az osztalék e hó 19-étől fogva felvehető az intézet főpénztáránál és a Hazai Bank Részvénytársaságnál. A közgyűlés végül melegen üdvözölte és megéljenzte Emich Gusztáv elnököt és Fenyvessy Adolf igazgatósági tagot, mint akik negyven esztendője szenteltek munkásságukat a társulatnak és köszönetet szavazott a vezetőségnek, mire a közgyűlés lelkes éljenzés közt véget ért.

Visszamaradt áruk eladása. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közli, hogy a Margithid feletti budapesti ügynökségénél (balpart, úpesti rakpart) f. év június hó 3-án reggel 9 órakor különféle árukat fog készpénzfizetés mellett az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárverezni és a venni szándékozókot az árverezésre ezennel meghívja.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Két világmárka
PUCH
ITALA
AUTOMOBILOK
képviselője
Puch Márton
Erzsébet-körút 48, szam.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-
betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.
Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, május 18.
A tegnapi várt eső kimaradván, a mai forgalom szilárd irányzatban indult. Októberi buza a szombati zárlataihoz képest 15 fillérrel drágábban, 10.15-el került forgalomba, de csakhamar irányváltás történt és tömeges eladások az emelkedett árnívót ismét 10.02-re leszorították. A vetések állásáról — bár esőt igen sok helyen nagyon kívánnak — kielégítő hírek érkeznek. A vidék vételmegbizást októberi búzára nem küld, úgy, hogy vevőként tisztán a helyi spekuláció szerepel, ami pedig az árak további fejlődésére bántólag hat. Azonkívül a készpénzpiac lanyha irányzata nyomasztólag érinti a spekulációt. Kész búzára nehezen akad vevő. Malmaink csak olyan búzára reflektálnak, mely azonnal átvehető, bizonyosságul annak, hogy a jelenlegi árakhoz még a közel jövőre sincs bizodalomuk. Ma 12.000 mázsa buza került forgalomba, melyet 50 kilónként 10 fillérrel kellett olcsóbban adni. Rozs, zab és tengeri teljesen üzletlen maradt, változatlan árak mellett. Feltűnő, hogy a májusi buza kurzusa ma rohamosan haladt lefelé. Ugy látszik, hogy az eddigi átvételek szerepelt konzorcium megelégette az eddigi szállításokat és további vételkebe nem megy bele.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 78 kg. 23.90 korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.— korona, 250 mm. 76 kg. 23.70 korona, 1500 mm. 76 kg. 23.90 korona.
Pestvidéki: 500 mm. 77.5 kg. 24.10 korona, 150 mm. 76 kg. 23.50 korona.
Hartai: 1775 mm. 77.8 kg. 24.20 korona.
Bácskai: 200 mm. 77 kg. 24.10 korona, 200 mm. 77 kg. 23.80 korona, 2900 mm. 75.5 kg. 23.60 korona.
Fejérmegyei: 200 mm. 78 kg. 23.80 korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 kg. 23.40 kor.
Erdélyi: 300 mm. 75.3 kg. 22.80 korona.
Raktárból: 800 mm. 76.5 kg. 23.90 korona, 2200 mm. 75.8 kg. 23.45 korona.
Zab: 100 mm. 14.90 korona, 100 mm. 14.40 korona, 100 mm. 14.30 korona.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.
A határidőpiacpon köttetett:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.65, 11.64, 11.67, 11.58, 11.47
Buza 1908. októberre 11.12, 11.16, 11.02, 11.07.
Rozs 1908. októberre 9.87, 9.89, 9.81, 9.77, 9.81.
Zab 1908. októberre 6.84, 6.79.
Tengeri 1908. májusra 6.50, 6.51, 6.48, 6.49.
Tengeri 1908. júliusra 6.61, 6.57, 6.56.

1 óra 30 perczkor zárulnak:
májusra buza 11.48 — 11.50
októberi buza 10.06 — 10.07
októberi rozs 8.80 — 8.81
októberi zab 6.78 — 6.80
májusi tengeri 6.50 — 6.51
júliusi tengeri 6.57 — 6.58

Délutáni forgalom.
Délután megjelent a földművelésügyi miniszterium jelentése a vetések állásáról, mely nagyjában megerősíti a mai tudósításunkban foglaltakat, de minthogy az időjelzés száraz és melegre

szól, az irány ismét megszilárdult és az összefolyamok emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza májusra	11.59	11.60
Buza októberre	10.15	10.16
Rozs 1908. májusra	10.20	10.21
Rozs új októberi	8.88	8.89
Zab 1908. májusra	7.20	7.21
Zab októberre	6.86	6.87
Tengeri 1908. májusra	6.55	6.56
Tengeri júliusra	6.61	6.62

Budapesti gabonaforgalom.
1908. május 15-ől május 17-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	15791	49
Rozs	1067	4798
Arpa	927	—
Zab	4770	16310
Tengeri	20707	9089
Liszt	3599	24229
Korpa	—	5975

Értéktőzsde
Ma ugyan nem találtunk arra az élénkségre az értéktőzsdén, melyet a múlt heti forgalom hatása alatt vártunk. Az előtőzsdén nagy csend és nyugalom uralkodott. Buzdítás és ösztönzés hiján a spekuláció nem fejtett ki tevékenységet. A forgalom szűk térben mozgott és az árfolyamok csekély ingadozással, lemorzsolódtak. Bár eleinte némi javulás mutatkozott a bécsi vásárlásokra, később ez egészen eltűnt. Délben a berlini alacsonyabb jegyzések hatása alatt a hangulat lanyhább lett, kedvtelenség mutatkozott, csak jelentéktelen forgalom volt és az árfolyamok kevéssel gyengültek. Az utótőzsdén alig volt forgalom. A hangulat nem változott, az árfolyamok tartották magukat.

Az Osztrák hitel reggel 634.75 Koronán indult, 635.25-ig javult, majd megint 634-ig ment vissza. A Magyar hitel 751 koronás kezdő árfolyama előbb 751.75-re javult, aztán 750.75-ig gyöngült. Az Államvasut 697.50 koronán indulva, lassan 696.50-re gyöngült.
A helyi értékek piacán forgalomba került: Leszámitolóbank 474.50 koronán, Jelzálog 443—444.50—443.75 koronán, Rima 555.50—556—555.25 koronán. Városi villamos vasut 268.50—268.— koronán, Közúti 551.50—550 koronán, Hazai bank 281.50 koronán, Danubius 226.50—228 koronán, Adria 412 koronán.

Előtőzsde.
Előtőzsde tartott.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 634.50—635.25. Magyar hitelrészvény 751.—751.75. Osztrák-magyar államvasut 697.50. Rimamurányi vasmű 555.50—556.—. Jelzálog-bank 443.—444.50. Közúti vaspálya 551.50. Városi villamos vasut 268.25—268.75. Hazai bank 280 —

Déli tőzsde.
Déli tőzsde kedvtelen.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 634.50—634.—. Magyar hitelrészvény 751.—750.50. Osztrák-magyar államv. 697.—696.50. Rimamurányi vasmű 555.50—556.—. Magyar leszámitoló bank 474.—473.50. Jelzálog-bank 444.25—443.50. Közúti vaspálya 551.25—551.—. Városi villamos vasut 268.50—267.50. Magyar koronajáradék 93.90. István téglagyár 250.—. Kőbányai gőztéglagyár 480.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 577.—578.—. Ujlaki téglagyár 300.—. Danubius hajógyár r.-t. 226.—228.—.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. május hó végére 12—14 K.

Utótőzsde.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 634.50.—. Magyar hitelrészvény 750.50. Államvasut 697.25.

BECSI GABONATŐZSDE.
Bécs, május 18. (Saját tudósítónk jelentése.) Az irányzat kedvtelen és bágyadt, a konzum egyáltalán nem vett részt az üzleti forgalomban, amely teljesen jelentéktelen maradt. Buza a múlt szom-

A Sebők-féle szabályozható „Chic“ nyakkendő ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó, Nagy választékban azonosul szebb mintákban kapható a boltiállónál.
Sebők Gyula divatruháza és kalap gyári raktára Budapest, VI., Teréz-körút 48. Törsök kópos árjegyzéket kórol.

bati áron 5 fillérrel hanyatlott, tengeri 5 fillérrel vészett, rozs és zab ellenben változatlan maradt, bár az árakat gyengén tartotta.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.45-12.65 korona, mosoni 11.90-12.25 korona, tótfelvidéki 11.80-12.30 kor., déli vasuti 11.50-12.20 korona, marchfeldi 11.60-11.90.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.70-10.95 korona, csepeli 10.65-10.80 kor., pestmegyei 10.70-11.95, déli vasut 10.60-10.80 korona, külföldi magyar 10.60-10.85 kor., osztrák 10.70-10.90 korona.

Arpa: morvaországi 7.30-7.70 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki 7.50-7.90 kor., tótfelvidéki 6.75-8.30 kor., csepeli — kor., győri 7.10-7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 6.90-7.10, uj — kor., — korona, cinquantin 8.—8.55, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.65-7.95 korona, elsőrendű 7.95-8.20 kor., válogatott 8.20-8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

A mai előtőzsde hangulata a minisztertanács elhatalasítása miatt kedvetlen volt. Kezdetben csak Alpesi bányarészvényekben, de később Hitel- és Államvasuti részvényekben is eladásokat eszközöltek, prágai vasművek hanyatlottak. Az előtőzsde lanyha irányzattal zárul és a déli tőzsde is lanyhán indult, Alpesi bányarészvény újból gyengült.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitelr. 634.—, Magyar hitelr. 750.—, Länderbank 440.—, Államvasut 697.25 —, Elbavölgyi vasut 440.50, Déli vasut 137.50 —, Alpesi bányatársulat 635.50, Rimamurányi 555.—, Májusi járadék 97.30, Magyar koronajár. 93.90 Orosz érték —, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.62.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 635.75, Magyar hitel 751.—, Länderbank 442.—, Unio-bank 539.—, Államvasut 694.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 136.—, Gözhajó 1026.—, Alpesi bányarészvény 661.—, Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár. 93.75, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut 444.50, Rimamurányi 555.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. 444.50, Kárpáti petroleum —.

Bécs, május 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.40, 1860-as sorsjegy 150.60 Osztrák hitelsorsjegy 457.— Angol osztrák bankrészvény 296.50, Bécsi Bankverein 522.50 Osztrák-magyar bank 1727.— Déli vasut 137.— Dunagözhajózási társ. 1019.— Dohány rész. 409.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.67 Osztr. Lloyd 420.— 4.2 szaz. ezüst. jár 97.25-99.15, Osztr. koronajár. 97.40, 1864-es sorsjegy 262.50, Osztrák hitelintézeti részvény 633.40, Union-Bank 539.—, Osztrák Länderbank 439.50, Osztrák-magyar államvasut 696.25, Elbavölgyi vasut 444.—, Alpési részvény 650.50, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 450.—, Töröksorsjegy 186.50. Üzletellen.

Bécs, május 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.45, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 145.10, Magyar hitelbank részvény 749.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 553.75, Magyar "czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 411.50, Magyar koronajár. 93.90, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.85, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény 363.—, Magyar jelzalogbank 441.—, Magyar keresk. bank 3330.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, május 18. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde ma majdnem kivétel nélkül kedvetlen magatartásban nyílt meg. Csak a járadékpiacozon mutatkozott némi élet, ahol különösen orosz értékekben élénk üzlet fejlődött ki. Az összes többi piacon az árfolyamok valamivel estek, nem véve ki az osztrák vasutak és hitelrészvényeket sem. A későbbi folyamatban oroszok újból emelkedtek, miután kedvező jelentések érkeztek a nyugati tőzsdékről. A járadékpiac eme felfelé irányuló mozgása élénkítő hatással volt a többi piacra is, úgy, hogy a tőzsde nyugodt forgalom mellett szilárdan zárult. A készpénzpiac ipari értékei majdnem kivétel nélkül nyugodtak voltak. Napi pénz 4% és alább, magánleszámitolási kamatláb 3 3/4%.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 198.90, Déli vasut 23.70, orosz bankjegyek 214.05, 4 százalékos uj orosz kölcsön 76.—, Disconto Commandit 175.10, Dinamit-truszt 160.25, Harpeni 197.60, Unifikált török járadék 96.—, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Magyar koronajár. 93.90, Osztrák-magyar államvasut 149.20, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 216.60, Gelsenkircheni 193.50, Laurakohó 211.50 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 18. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.65, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.65, Osztrák hitelintézeti részvény 198.70, Osztrák-magyar államvasut 149.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.—, Bécsi Bankverein 131.20, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 96.75, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajár. 97.15, Magyar koronajár. —, Osztrák-magyar bank 123.60, Déli vasut részvény 23.60, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.—, Párisi váltóár 812.66, Union bankrészvény 135.50, Alpési bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) május 18. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.80, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 23.90, 4 százalékos aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 198.80, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50, Szilárd.

London, május 18. Angol consol 86 1/16.
Páris, május 18. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.85, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar aranyjáradék 96.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 498.75, 4 százalékos Olasz járadék 104.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.—, 5 szaz. Orosz kincstári utalvány 1904. 519.—, 4 szaz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.60, 4 százalékos unifikált török jár. 96.37, Török sorsjegy 180.75, Török dohányrészvény 434.—, Osztrák föld-hitelintézet 1117.—, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzalogbank 467.—, Banque de Paris 1413, Banque Ottomane 728.—, Osztr. magyar államvasut 750.—, Déli vasut —, Meridional vasut 683, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 503.—, Rio Tinto 16.08, Sucrerie d'Egypte 30.—, Tula 230.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 152, Chartered 19.—, De Beers 254.—, East Rand 90.50, Jagersfontein 85.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 3/82, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 3/16, Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 2 3/16, Szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. május 18-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változóan felhős idő uralkodott helyenkint még élénk széllel. Csapadék a lig fordult elő. A hőmérséklet még kissé alacsonyabb lett, de az évszakhoz képest közel normális; maximuma: Debreczenben, meg Nagyenyeden 24 C°, minimuma: Aknaszlatinán 5 C° volt.

Tegnap délután 1 h. 34 m.-tól 2 h. 19 m.-ig körülbelül 1000 km.-nyi távolságról jövő, erős föld-rengést jeleztek a budapesti és ógyallai műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható hőemelkedéssel.

Allomás	Légnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Csapadék mm		Hőmér-séklet	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
A-Szalatina	78.2	10.6	NW	2	0	—	—	21	8
Ungvár	72.2	10.9	N	1	4	—	—	21	6
Kőszár	71.4	10.0	—	—	—	—	—	17	7
Losoncz	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ózvalia	78.1	12.6	—	—	—	—	—	20	6
Budapest	72.9	15.8	NW	1	0	—	—	21	12
Békéscsaba	73.9	13.0	SW	1	4	—	—	21	11
Debrecen	74.8	14.0	—	—	—	—	—	21	9
Keszthely	74.7	11.7	—	—	—	—	—	20	9
Pécs	75.0	12.9	—	—	—	—	—	17	11
Zágráb	72.8	17.7	N	1	1	—	—	22	12
Győr	73.2	15.2	NE	1	0	—	—	22	10
Szeged	72.8	12.3	—	—	—	—	—	23	9
Csepel	72.8	12.3	—	—	—	—	—	23	9
Nagyvárad	71.7	15.6	E	2	0	—	—	23	12
Szolovár	72.5	14.0	N	2	2	—	—	21	8
Nagyzeben	71.7	11.6	E	1	4	—	—	19	9
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ezer	—	10.2	NW	4	3	—	—	23	7
Arvavárja	—	9.0	—	—	—	—	—	18	6
Selmeczbánya	—	11.8	—	—	—	—	—	16	6
Komárom	—	19.4	NW	2	3	—	—	20	11
Magyar-Ovár	—	14.4	NW	1	4	—	—	19	9
Sopron	—	14.8	NW	1	4	—	—	20	9
Göze	—	13.8	—	—	—	—	—	ny	19
Cirkvenica	—	13.7	SE	1	0	—	—	21	9
Debrecen	—	15.3	—	—	—	—	—	21	9
Szekesmét	—	15.2	SW	2	2	—	—	21	9
Orosháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gombolya	—	11.2	NW	1	0	—	—	22	8
Vöröcs	—	14.8	N	1	0	ny	—	24	9
Orsova	—	17.4	—	—	—	—	—	24	12

VIZÁLLÁS.

		m é t e r		m é t e r			
		máj. 16.	máj. 18.	máj. 16.	máj. 18.		
Ión	Stárding	8.25	2.89	Tisza	M.-Sziget	1.05	0.85
Duna	Passau	4.85	4.27		Tokoháza	1.27	0.97
	Linz	2.49	1.57		V.-Námány	3.91	2.86
	Bécs	2.98	2.53		Tokaj	5.—	4.22
	Pozsony	4.56	4.40		Tiszafüred	5.48	5.08
	Komárom	5.22	5.26		Szolnok	5.52	5.44
	Budapest	4.97	5.07		Csongrád	5.45	5.46
	Paks	4.79	4.88		Szeged	5.94	5.93
	Mohács	5.62	5.68		T.-Bécs	4.66	4.72
	Gombos	5.70	5.98		Titel	5.—	5.16
	Ujvidék	4.64	4.95		Óndava	0.94	0.88
	Pancsova	4.54	4.65		Tapoly	0.60	0.66
	Orsova	4.18	4.76		Podrog	1.18	2.63
Norva	Morvaifalu	2.55	2.10		Sajó	3.70	1.60
Vág	Zselna	1.58	1.75		Hernád	0.35	0.33
	Trencsén	0.—	1.16		Bereettyó	0.08	0.01
	Szered	1.61	1.50		Kőrös	0.72	0.80
Rába	Szt.-Gothárd	0.20	0.50		Csúcsa	0.51	0.32
	Sárvár	0.21	0.18		N.-Várad	0.78	0.65
	Győr	4.31	4.38		Belényes	0.40	0.32
Dráva	Varnád	1.50	1.25		Tenke	0.38	0.34
	Zákány	2.72	2.50		Gurahonc	0.—	0.—
	Bárcs	3.78	3.90		Borosjenő	2.58	1.74
	Eszék	2.70	2.50		Békes	3.50	3.04
Mura	M.-Saardah.	2.40	2.08		Gyoma	1.20	0.—
Száva	Zágráb	0.64	0.54		Maros	0.—	0.—
	Eszécsk	1.62	1.85		Gy.-Fehérvár	0.—	0.—
	Mitrovicza	4.75	4.43		Branyicska	0.—	0.—
Szamos	Déás	0.86	0.80		Soborsin	0.—	0.—
	Szatmár	1.98	1.56		Arad	0.94	0.68
	N.-Majtény	0.—	0.74		Makó	2.80	2.18
Kraszna	Munkács	0.86	0.80		K.-Kostély	1.28	1.18
Latorca	Homonna	0.23	0.25		Kiszító	0.98	0.95
Ung	Perecseny	0.—	0.—		Temesvár	0.08	0.02
					Becskepek	1.08	1.30

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

HETI MŰSOR.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Föv.nyárszínház	Iránti színház
20 Szerda . 1 . . .	A bíboros	Bajazzók és Csodákozás	A tanítónő	A drótostót	Ezeregy éj	Sasfiók	A vig özvegy	Rendnek muszáj lenni
21 Csütörtök	Makrancos hölgy	Téli regé	Talárjárás	Nincs előadás	Ezeregy éj	Sasfiók	Könyvelmü leány	Spanyolország
22 Péntek	Ifju Barta Tamás	Bohémélet	A velencei kalmár	100 év múlva	Veszedelem, utána: Wiesenthal-lányok klasszikus tánca	A Sasfiók	Mignon	Rendnek muszáj lenni
23 Szombat . . . (d.u. este)	Ifju Barta Tamás	A csavargó	Szentivánéji álom	100 év múlva	Páris almája, utána: Wiesenthal-lányok klasszikus tánca	Sasfiók	Lisistrata	Hadrik Anna irodalmi estélye
24 Vasárnap (d.u. este)	Csongor és Tünde	Hunyadi László	A tanítónő	A drótostót	Páris almája, utána: Wiesenthal-lányok klasszikus tánca	A császár katonái	Aranyvirág	—
			A revizor	100 év múlva		A Sasfiók	Lisistrata	

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K-101	K-102		K-101	K-102
iszavidéki uj	75	23.85	23.65	21.20	24.40	
" " " "	77	23.60	23.90	-	-	
" " " "	78	23.90	24.10	-	-	
" " " "	78	24.-	24.25	-	-	
fehértmegyel uj	75	23.80	23.55	23.90	24.15	
" " " "	77	23.50	23.90	-	-	
" " " "	78	23.70	23.90	-	-	
" " " "	78	23.70	23.90	-	-	
pestvidéki uj	75	23.10	23.50	23.95	24.20	
" " " "	77	23.85	23.60	-	-	
" " " "	77	23.55	23.80	-	-	
" " " "	78	23.75	23.95	-	-	
bánsági uj	75	23.10	23.70	-	-	
" " " "	76	23.40	23.70	-	-	
" " " "	77	23.60	23.70	-	-	
" " " "	78	23.80	23.70	-	-	
bácskai uj	75	23.15	23.50	-	-	
" " " "	77	23.55	23.85	-	-	
" " " "	78	23.75	23.05	-	-	
" " " "	78	23.95	24.20	-	-	

Egyéb gabonaneműek		100 kilogramm ára	
		K-101	K-102
Rozs elsőrendű új		20.10	20.40
" " " " " " " "		19.80	20.10
" " " " " " " "		18.60	18.90
Árpa fakarmány elsőrendű		18.10	18.50
Zab elsőrendű		14.-	14.80
Tengeri repce		13.10	13.30

Burgonya	Fehér	Rózs	Sárga
Dunántúli	4.10-4.90	4.50-4.70	5.10-5.8
Köszvényes	4.30-4.50	4.80-4.70	5.10-5.8
Erdegyi	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.8
Bánági	4.30-4.50	4.80-4.70	5.10-5.8
Pesti	4.30-4.50	4.50-4.70	5.10-5.8

Különféle termények	Faj	Pénz		Áru	
		Koronánként		Koronánként	
dísnózsir	budapesti	184	185	-	-
szalonna	prima, légszárazított vidéki	-	-	-	-
"	városi légszárazított 4 árbo	108	109	-	-
"	füstölt 8 árbo	115	116	-	-
szilva készárú	boszniai, 1907. évi usance-min.	-	-	-	-
"	1907. " " " " " "	-	-	-	-
"	1907. " " " " " "	-	-	-	-
"	1907. " " " " " "	-	-	-	-
szilva készárú	szilvoni, 1907. " " " " " "	49	50	-	-
"	szilvoni, 1907. " " " " " "	-	-	-	-
leremeg	lucerna magyar 1907.	140	180	-	-
"	vörös aprószemű 1907.	150	180	-	-
"	középszemű 1907.	160	170	-	-
"	nagy szemű 1907.	170	190	-	-

Allamadósság közkölcsonok

Magyar aranyjárdék 4%	111.85	111.25
" koronaárjárdék 8 1/2%	83.-	83.50
" koronaárjárdék 4%	93.90	94.10
All. köl. Vaskapu céljár. 6.8%	70.-	80.-
1870. nyerevény kölcs. 100 fr.	188.-	192.-
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 1 1/2%	182.-	192.-
M. földterherment. kötv. 4%	93.75	94.70
Horv.-szlav. " " " "	95.75	96.70
Uzslai szegedi nyer. kölcs. 4%	146.-	150.-
Horv.-szlav. jelz. földi kötv. 4%	101.-	102.-
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	97.25	97.70
Horv.-szlav. " " " " " "	99.-	99.50
Egyes. osztr. jár. papír. 4 1/2%	99.-	99.50
Osztrák aranyjárdék 4%	118.10	116.60
" koronaárjárdék 4%	97.50	97.50
" áll.-sors. 1890. 1000 K 4%	150.25	98.-
" 1860-ből 200 K 4%	214.-	154.25
" 1864-ből 200 K 4%	223.-	220.-
" 1864-ből 100 K 4%	223.-	227.-
Boss.-berc. orosz. k. 1895. 4%	91.75	92.75
" vasutú 1898. 4 1/2%	99.-	100.-
" 1902. 4 1/2%	98.-	100.-
Bpest. székess.-föv. kölcs. 4%	91.-	92.-
Bpest. székess.-föv. kölcs. 4%	91.-	92.-
Orosz államkölcsönmáj. v. 5%	95.75	96.25

Záloglevélek. Elsőbbségek.

Belvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	98.50	99.00
Egyesült. löv. tkpt. 4 1/2%	99.-	100.-
" korona ár. 4%	93.60	94.60
Kisbirt. orosz. földh. 84 év 50%	101.-	102.60
" 50% évre 50%	98.25	99.25
" 60% évre kor. ért. 4 1/2%	94.25	95.25
M. agrár-jár.-h. szőlőköt. 4%	98.-	99.-
" járádköt. vt. 4 1/2%	98.-	99.-
" záloglevél kölcs. 4 1/2%	94.-	95.-
M. áll. tkpt. r.-t. 60 évre 4%	94.-	95.-
" " " " " " 60 évre 4%	94.-	95.-
" " " " " " 60 évre 4%	94.-	95.-
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	92.60	93.60
" " " " " " 50 évre 4%	84.50	85.50
" " " " " " 68 évre 3 1/2%	98.25	99.25
" szab. és talajjav. 4%	99.25	100.25
M. jelz. hitelb. frt.-ban 4 1/2%	99.25	100.25
" nyugvan 50 évre 4 1/2%	98.50	99.50
" forinrt értékben 4%	98.50	99.50
" 50 évre kor. 4%	98.50	99.50
" közs. kötv. 60 évre 4 1/2%	98.25	99.25
" nyugvan 50 évre 4%	99.-	100.-
" 60 év vt. 110 frt. 4%	118.60	120.60
" 60 év 100 frank 8 1/2%	124.-	125.-
" nyor. kötv. frt. 6. 4%	100.-	101.-
" nyor. kötv. kor. 6. 3%	98.25	99.25
M. lezárt. pvltibk 50 évre 4%	98.25	99.25
" " " " " " 65 " " "	98.75	99.75
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%	98.75	99.75
" közs. kötv. 80 évre 4 1/2%	97.75	98.75
" közs. kötv. 70 évre 4 1/2%	100.-	101.-
Orosz. közp. hitelss. kötv. 4%	98.10	99.10
Osztr.-m. bank 60 év kor. 6. 4%	98.75	99.75
" " " " " " 4%	99.50	100.50
P. hazaki tkpt. közs. kötv. 4 1/2%	98.-	99.-
" " " " " " frt. 6. 4%	108.-	104.-
" " " " " " 100 K. 6. 4%	108.-	104.-
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	99.25	100.25
" " " " " " K. 6. 4%	98.80	99.80
" közs. kötv. vt. 110 frt. 4 1/2%	103.-	104.-
" közs. kötv. vt. 105 k. 4%	94.60	95.60
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	99.60	100.50
Bpesti köautó vaspály. 4%	94.25	95.25
Déli vasut 100 márká ért. 4%	111.-	112.-

Bankok részvényei.

Angol-osztrák bank	299.-	301.-
Budapesti bankgyűlési r.-t.	40.-	45.-
Első magyar iparbank 5%	869.-	872.-
Fiunei hitelbank 5%	160.-	152.-
Fiunei gíró és pénztár-egylet	281.-	281.5
Hazai bank máj. k. 5%	965.-	875.-
Hermes magy. áll. váltóüzlet	448.-	445.-
Magy. agr. ea jár. h. r.-t. 5%	750.50	751.-
M. áll. hitelbank máj. k. 5%	267.-	267.-
M. jelzáloghitelb. máj. k. 5%	448.50	444.-
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	574.-	575.-
Magy. k. sz. osztályosorj. 5%	1500.-	1600.-
M. lez. és pénzv.-bank 5%	474.50	475.-
M. pénztár k. p. h. r.-t.	940.-	960.-
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%	1045.-	1065.-
Magyar telephit. és par. bank	850.-	870.-
Osztrák hitelint. máj. v. 5%	624.-	634.5
Osztrák-magyar bank 5%	1725.-	1785.-
Pesti m. keresk. bank 5%	834.0	830.-
Unionbank 5%	587.-	589.-
Belvárosi takarékpénztár 5%	594.-	602.-
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	198.-	200.-
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	150.-	160.-
Bpesti tak. szorz. zálogk. r.-t.	416.-	421.-
Egyesült bpesti városi tkpt.	2120.-	2125.-
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	587.-	593.-
Magyar orosz. központi tkpt.	1610.-	1630.-
Pesti hazai első takarékpénzt.	18275.-	18375.-

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár 5%	594.-	602.-
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	198.-	200.-
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	150.-	160.-
Bpesti tak. szorz. zálogk. r.-t.	416.-	421.-
Egyesült bpesti városi tkpt.	2120.-	2125.-
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	587.-	593.-
Magyar orosz. központi tkpt.	1610.-	1630.-
Pesti hazai első takarékpénzt.	18275.-	18375.-

Biztosító társaságok.

Első magyar áll. biztosító	9665.-	9725.-
Fondiere pesti bizt. int. 5%	293.-	295.-
Magy. jég- és vizszontb. 5%	331.-	335.-
Nemzeti baleseti biztosító 5%	210.-	225.-
Pannonia vizszontbirt. intézet	2150.-	2200.-

Gőzmalomok.

Concordia	175.-	180.-
Első budapesti	1439.-	1455.-
Erzsébet	825.-	835.-
Lajza	278.-	288.-
Pesti hengermalom	315.-	320.-
Pesti malmok és szőlők	840.-	865.-
Pesti Viktoria	625.-	635.-

Különféle vállalatok.

Bpest-árt.-lánci téglagyár	300.-	370.-
Egyes. tégl. és cseréngy. 5%	178.-	182.-
Felsők. egy. köz.-bánya 5%	258.-	258.-
Felsők. banya és kohóüzem 5%	550.-	570.-
Kőbányai gőztéglagyár	1175.-	1225.-
Kőszénbánya és téglagyár	477.-	479.-
Lechner rákosi téglagyár	145.-	148.-
Magyar áll. kőszénb. r.-t. 5%	640.-	648.-
Magyar kerámia gyár 5%	218.-	220.-
Salgótarjáni kőszénbánya 5%	577.-	579.-

Juttatás és más dolgok.

Első m. gazdasági gépgyár 5%	298.-	301.-
Danubius-hajógyár 5%	885.-	886.-
Röggver-és gépgyár r.-t. 5%	226.50	227.-
Ganz és társa vasöntő	2850.-	2870.-
Magyar beiga fémipargyár r.-t.	800.-	810.-
Nicholson gépgyár részv. társ.	212.-	220.-
Rimmar vasutú máj. k. 5%	250.50	256.-
Schlick-féle vasöntő	400.-	410.-
Welter J. gépgyár r.-t.	868.-	890.-
Franklin-társulat	490.-	500.-
Brassócehelleni gépgyár r.-t. 4%	310.-	318.-
Bpesti út. villamosgyár r.-t. 5%	830.-	832.-
Első magyar betonszövetkezet	750.-	850.-
Első magyar gyapjúmosó	4500.-	4600.-
Első m. szövőszövő	420.-	440.-
Első magyar szálloda r.-t.	479.-	485.-
Fiumei rizshántoló kom.-gy.	2890.-	2940.-
Gschwind-féle szeszgyár	1800.-	1850.-
"Hungaria" mlttrágyagyár	840.-	850.-
Kőbányai polgári serfőző	850.-	852.-
Magyar cukoripar 4%	1735.-	1815.-
Magyar vasutú forg. r.-t. 5%	968.-	969.-
Magyar villamosági rvt. 5%	278.-	280.-
Nemzetk. villamos társ.	580.-	590.-
Szegedi kenderfonógyár r.-t.	945.-	1045.-
Adria tengerhajózási r.-t. 5%	412.50	415.-
Bpesti közút vasutú máj. k.	530.-	540.-
Bpesti vill. városi vasutú 5%	819.-	821.-
Bpesti vill. városi vasutú 5%	967.75	968.25
Bpost-úpest-rákosp. vill. vas.	77.-	82.-
Déli vasutú máj. v. 5%	188.-	190.-
Dunaújvárosi téglagyár 5%	137.60	138.-
Kassa-oderbergi vasutú 5%	1028.-	1033.-
Magyar h. 6. vasutak	856.-	865.-
Magyar nyugati vasutú	255.-	265.-
Osztr. magy. állam. máj. v.	401.-	405.-
Pécs-barcsi vasutú	696.80	707.-
" " " " " "	415.-	420.-

Sorsjegyek.

Budapesti sorsjegyek	90.-	92.-
Bécsi. nyor. kölcs. 1874. év	500.-	510.-
Budavári sorsjegyek	210.-	220.-
Budapesti sorsjegyek	7.50	8.-
Jásziv. sorsjegyek	10.-	12.-
" " " " " "	10.-	12.-
Magyar vöröskereszt sorsj.	24.-	26.-
" " " " " "	28.-	30.-
Osztrák vöröskereszt sorsj.	51.-	55.-
Osztrák hitelint. sorsjegyek	453.-	463.-
Pály-sorsjegyek	190.-	200.-

Pénzmekek és váltók.

Arany, magyar v. osztr. ver.	11.85	11.90
" " " " " "	11.27	11.10
" " " " " "	19.08	19.97
" " " " " "	19.08	19.-
" " " " " "	23.51	23.59
" " " " " "	-	-
Török aranylira	117.65	117.95
Nemet h. bankjegyek (100 mk.)	95.67 1/2	95.87 1/2
Franciaia bj. (100 frank)	95.60	

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. május 19-én.

Nemzeti Színház

LILIOMFI

Fredeti vígjáték 3 felvonásban. Írta Szigligeti Ede. Zene szerzője Szerdahelyi.

Személyek: Szilvay Tódor, Kovács Kamilla, Kissasszony, Mariska, arva, D. Molnár, Liliomfi, Szillem, Kányay, fogadós, Erzi, leánya, Gyuri, pincér, Schwarcz, fogadós, Adoni, tin.

Kezdeté fél 8 óraker

N. Kir. Operaház

Mignon

Regényes opera 3 felvonásban. Zenedő szerzője Thomas A. Szécsényi. Csothó: „Mester Vilmos tanuló évtől” című regénye után írták: Carré és Barbier. Fordította Ormay F.

Személyek: Mester Vilmos, Gábor, Lothario, Takács, Laertes, Miklós, Fridrik, Palóczyné, Jarno, Kornai, Mignon, Arnoldson.

Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Zárva

Vígyszínház

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Karoly, zenedő Gábor Andor. Versere írta Kálmán I.

Személyek: Lohonyay tábornok, Vendrey, Trezka, leánya, Harnat H., Riza, Keleti J., Hegedűs, Lönnthey, Penyes, Imrédy, Kormai B., Sárkadi, Mikó, Komlósy I., Tihanyi.

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

A császár katonái. Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.

Személyek: Karády István, Vágó, Karády Zoltán, Garas, Karády Erzsébet, Borostyán, Schneller Lajos, Z. Molnár, Marjay István, Réthely, Szilassy Ernő, Főz, Józsa Géza, Csontos, Szarossy Ágost, Vándori, Keller Gyula, Rákay, Szedlacsék János, Papp, Pintér István, Tornyay, Ferencz, Körmeny.

Kezdeté fél 8 óraker

Népszínház-Vígopera

A veszedelem.

Falusi dráma 2 felv. írta Somlai Artúr.

Személyek: A gazda, Kürthi, A. asszony, Forgács B., Öreg kocsi, Horváth, A fiatal herce, Nagy, A kis szolgáló, Tüdán A.

Ezt követi: Wiesenthal nővérek klasszikus és modern tánczi. Kezdeté 11 óraker

Király színház

Adollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Ertyes; fordította Paragó Jenő. Zenedője szerzője Fali Lóó.

Személyek: John Cauder, Németh, Alice, leánya, Petrács S., Dick, az unokaöcs, Simaj, Daisy Gray, unokahuga, Ötvös G. Tom, Cauder test., Csizsér, Dénes László, Raskó, Schlick Hans báró, Dobos, Labinska Olga, Szegedi, Miss Thomson, Orley El.

Kezdeté 8 óraker

Urania színház

Rendnek muszáj lenni

Kezdeté fél 8 óraker

Fővárosi nyári színház

Mignon

Regényes opera 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker

Városligeti Nyári Színház

A gépiró kisasszony. Vig operett 3 felvonásban. Írták: W. Priezer és G. Zwerenz. Zenedője szerzője: Haiman Ferencz. Magyar színe alkalmazta: Földi Aurél.

Kezdeté fél 8 óraker

Apollo Projektograf

(Telefon 68-39.)

Nizza látkepe.

Polójáték (Saját felvétel).

A király-díj (Saját felvétel).

Egy primadonna visszamelekezése.

Börzejátékosok és tolvajok.

Az öreg színész. A hold felé. Élet a Középlengeren.

Zene és költészet.

A tanítóné.

A csinos eselődéány.

Őszi mese.

Kezdeté 6 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:

«Keringöláz»

a legújabb variété-attrakció.

Nadragé

hasbeszéd.

Sisters Madison

amerikai táncoktató.

J. BOESNACH

cabaret művész

és a többi elsőrendű különlegesség

Az előadás kezdete 8 óraker.

A télihariban reggeltől 6 óráig VÖRÖS ELEK színpadon koncertet adnak hangversenyz.

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén

naponta délután és este valamint

vasárnap és ünnepnap délelőtt is

katona zene

Az újpesti hajóállomási vendéglőben

naponta élőhálból

szabad tűzön főzött

HALÁSZLÉ

KATONA-ZENE.

TATRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Variété előadás, azontul

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenné Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báró cocottadok (barakissérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmielt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Suga Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárnnyitás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 10-15

A vásárolt zongorák vagy hangszeresek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora-és hangszer-telepén.

Budapest, Király-utca 53. szám.

Prospektus és árjegyzék minden hangszerrel külön díjmentesen.

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. — MACHER REZSÓ sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám. (Az udvarban)

Advertisement for Szabadalmakat (Patents) with details on valuation and legal services.

Advertisement for Valuta (Exchange) and Székely (Szekely) with details on exchange rates and services.

Advertisement for Panpanin Tomea (Panpanin Tomea) with details on dental services and quality.

Advertisement for Olszewsky Tadeusz (Olszewsky Tadeusz) with details on dental services and location.

Advertisement for Butor (Butor) with details on furniture and interior design services.

Advertisement for Butorok művészi javítása (Butorok művészi javítása) with details on repair services.

Advertisement for Mielőtt (Mielőtt) with details on jewelry and watch services.

Advertisement for 2000 koronát (2000 koronát) with details on real estate and construction services.

Table with columns for 'Péna' and 'Árt.' containing various numerical data points.

Vertical text on the left side of the page, possibly a continuation of an article or a list.

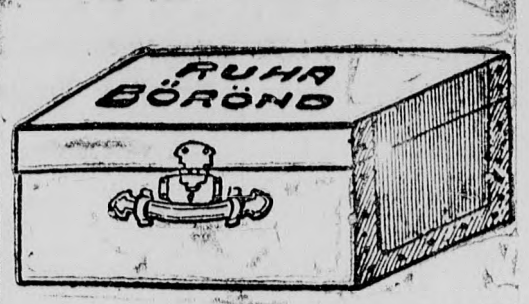
612. szám. Kézi táskák, fekete grograinbőrrel, vém keretben, kulccsal zárható, erős belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 27 32 35 43 48 54 ctm.
Ár K 6.50 8.— 9.— 10.50 12.— 13.50

526. szám. Angol táskák, finom barna tehénbőrrel, erős vém keretben, kulccsal zárható sárgaréz zár és áthajtott (patent) fogó finom belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 40 45 50 55 60 65 ctm.
Ár K 24.— 27.— 30.— 34.— 39.— 42.—

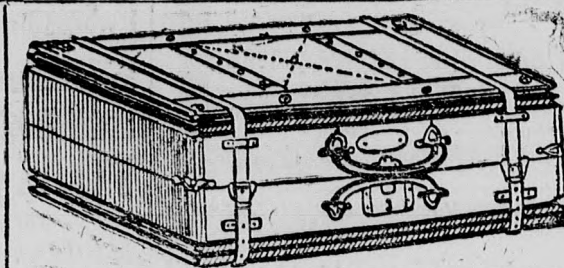
538. szám. Okmánytáska, fekete finom tehénbőrrel, (patent) fogó, kulccsal zárható két tolezzár, finom belés és belül egy oldalzseb.
Hossza 56 62 68 74 ctm.
Ár K 11.— 12.50 14.— 16.—

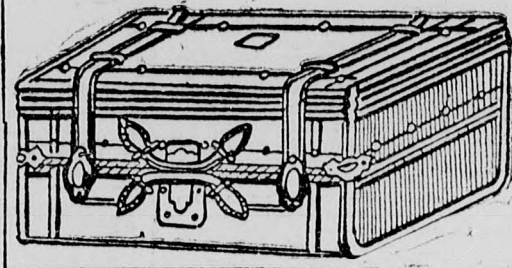
552 1/2. szám. Ruha bőrönd, barna vagy sötét, vízhatlan vitorlavászonnal borítva, erős bőrfogó és finom zár.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 9.— 10.50 11.—

514. szám. Női kalapbőrönd, vitorlavászonnal borítva, finom zár, satainbélés (patent) tartókkal, a melyre a kalap csak kalaptüveléssel tűve, igen célszerű, mert a kalapnak gyűrődése vagy törése ki van zárva és igen könnyű, 3 tartó és 4 kalap elhelyezhető. Ára K 9.50

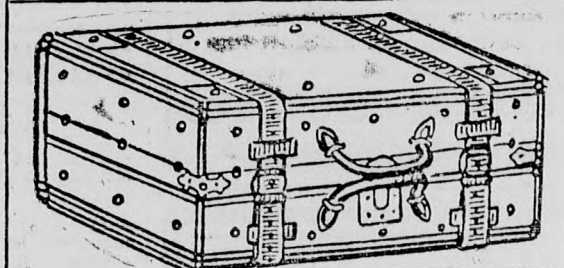

539. szám. Ránczott kézi bőrönd, barna vagy világos vitorlavászonnal borítva, mindkét oldalon tágható, díszítő bőrrel beszegve és levarrva, védőleccet átkötő szíjjakkal és kulccsal zárható.
Hossza 40 45 50 55 60 65 ctm.
Ár K 9.50 10.50 11.50

544. szám. Dísznőbőr-kézi bőrönd, kivitelezés ugyanolyan mint az 543. számú, csak az egyik oldala tágható, másik oldala kemény és két zárvédővel.

Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 86.— 87.50 89.—

548. szám. Dísznőbőr-kézi bőrönd, mindkét oldala tágható átkötő szíjjakkal, finom, kulccsal zárható zár, cromó belés, elválasztó rekesz mappaszzerű táskával.
Hossza 40 45 50 55 60 65 ctm.
Ár K 81.50 83.— 84.50

507. szám. Uti bőrönd, háromszoros founrierből készült állvány, vitorlavászonnal borítva, olajfestékkel festve, köröskörűl tömören hajlítot kemény falú ezekkel, biztonsági zárok, egy zárvédő és egyéb vasalások sárgarézbeli, bőrfogó croiséval bélelve, egy betét lecsatoló hederrel.
Hossza 80 90 100 110 ctm.
Ár K 46.— 52.— 58.— 62.—
508. szám. Ugyanolyan kivitel mint az 507. szám, magasabb és két betét.
Hossza 90 100 110 ctm.
Ár K 59.— 63.— 74.—

Az anyag előnyös bevásárlása folytán, abban a helyzetben vagyok, hogy elismert elsőrangú gyártmányaimat ezen előnyáruk mellett forgalomba hozhattam.

Heller Mór Utóda Budapest, VII., Károly-körút 3.

Ezen árlapot kérem (az összehasonlítás céljából) megőrizni és engem szükség esetén, becses megrendeléseivel megtisztelni.

Jég-szekrények
m. k. szabadalmazott kivitelt szerkezetűek 50 százalékos jégmegtakarítás.
Fürdő-kádak, fűtőkészülékekkel is, borpultok erős, csinos, minden kivitelben. Viszontelérőstöknek nagy árengedmény.
WIESEL, Váci-körút 47. TELEFON 91-20.
Műhely Federműgyár u. 6. Árjegyzék bérmentve. Elvállalok mindenféle bádós és szerelő-munkát jutányos áron.

Magyar királyi Államvasutak Üzletvezetősége Debreczenben. 1897/1908. szám. II. osztd.

Pályázati hirdetmény.

A szatmár-németi tápintézetünk telkén építendő 251. 5 m2 alapterületű, földszintes gyermekórház előállítás tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a köllőleg kiállított és felbőlyezett ajánlatok legkésőbb folyó évi május hó 26-án déli 12 óráig a m. kir. Államvasutak debreczeni üzletvezetőségének titkárságánál be nyújthatók.
Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.
A tervrajzok, a szerződési tervezet és a feltétlűzetek a magyar királyi Államvasutak üzletvezetőségénél Debreczenben (Piac-utca 18. sz., II. em. 19.) vagy szatmár-németi osztálymőrnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költségcsámítás egy koronáért megszerezhető.
Az ajánlatok borítékai a következő felirattal látandók el: «Ajánlat a szatmári tápintézet gyermekórházának építésére.
Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi május hó 25-én délelőtt 11 óráig 1600 azaz egyezernatszáz korona teendő le köszpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A köszpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.
Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de névértékét meg nem haladó értékben fogadhatók el. Az üzletvezetőség fenttírtja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait.
Debreczen, 1908. május hó. Az üzletvezetőség. (Ülányomás nem díjazatik.)

BUTOR DUS VÁLASZTEKBAK... RÉSZLETFIZETÉSRE...
EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca sarkán)
EHRENTREU TESTVEREK KÉL...
BUDAPEST, V. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SARKÁN)
BUDAPESTI ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 822

GYERTYANLIGET (Máramaros megye).
alegszebb, legegészségesebb klimatikus erdei, hegyi gyógyhely, asványfürdő és vizgyógyintézet.
Csodálatos szep, magas tekvős, por- és szőmentes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyogyszer: verszegénység, sápkór, idegesség, neuraszténia, gyomor-, hóbajok és női bántalmaknál. Kényvelmes, csinos akások és igen jó ellátás. — Igen mórakelt Árak. — Idény: május-október. — Vasúti állomás: Nagy-Boeskö. Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen áletmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasútállomás és jó kocsit.
Interurban-telefon.
A fürdőigazgatóság.

BIZTOS gyógyulást keresőknek kik bármily nemi betegségben szenvednek, mint huyos és hólyagbajok, huyosbőszűkletek, vizelet zavrok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis, az önterűzés utóbalaként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülfetések stb. nőknél fehérfolyás, méh bajok, alapos, gyors és gyákeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyogymóránál fogva legjobb ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
v. osztd. és kir. osztály főorvos országos hírd. és a legregibb, 82 éve ionálto rendelő intézet
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit huyos és hólyag bajok vizsgálata villamos huyosóttűkér segélyével.
Videktelek levelekre kimerítő választ és szakaszerű tanácsot nyernek, gyogyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Bad Hall Felső-Husztria
Legregibb elsőrangú jód-lápiürdő.
Idény május 1-től szeptember 30-ig.
Fényűzéses fürdők és legmodernebb gyoghatányok, masszage, hidegvizgyogintézet, villamos fény- és ketabinofürdők, inhalatio a legújabb rendszerben, pompás tekvés az Alpekek előhegyei között, terjedelmes park, gyogyzene, koncertek, balok stb. — Elegáns szállodák és magánlakások, penziók felnöttek és gyermekek részére. — A kremsthal és Steyrthali vasut állomása Bécsből Steyr-en vagy Linzen át (közvetlen kocsik) 6 óra, Passautól és Salzburgtól (via Wels-Unterruhr 3 és fél órányira. ORSZ. GYOGYINTÉZET — Felvilágosítást és pro-spektust köszséggel küld az kezelősege BAD HALL.

Ezen specialista legjobb ajánlató szerfelett gazda tapasztalati alapján, melyeket a kórház huyoszeri és bujakoros osztályán való működése alatti számos éven át szerzett.
DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
gyorsan és alaposan gyogyt bármely régi és makac nemi betegséget (huyosbőszűkleteket, syphilist stb.)
Impotentiat (férfiui gyengesség megldősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül).
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyogyszerek.
Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Pannónia szállóval szemben.)
Áltáró ház. — Bejárat a léposonól. — Külön várószobák.

Hecht Bankház

Hecht Bankház

Keresse szerencsését és boldogulását foglalkozása mellett.

Keresse meg alatt foglalkozását és rendelje meg a mellette lévő számú osztálysorsjegyet

HECHT BANKHÁZNÁL.

Ezen sorsjegy lesz fán szerencsésének és boldogulásának megalapítója.

Ács	35662	Ezredes	4545	Kárpitos	79530	Nyomdász	8582	Tábornok	6090
Allami tisztviselő	52867	Fakereskedő	107117	Kávés	108249	Nyugdíjas	108288	Takpénztári tisztviselő	106220
Allatorvos	89604	Fényképész	3581	Kéményseprő	35979	Órás	22848	Tanár	78908
Anyakönyvvizsgáló	107106	Főhadnagy	108229	Képvisező	108618	Órmeister	85086	Tanító	85028
Aranyműves	63992	Földbirtokos	52878	Keresked. alkalmazott	75100	Órnagy	106248	Tanítónő	79508
Asztalos	4592	Fűszerkereskedő	35002	Kereskedő	50306	Orvos	64010	Telekkönyvvizsgáló	108286
Bádogos	60306	Gazdatiszt	3172	Kertész	8668	Pálinkamérő	105561	Tisztviselő	66301
Bankár	107113	Gépezés	52851	Kisbirtokos	55047	Pap	85678	Törvényszéki tisztviselő	65016
Bankhivatalnok	33200	Gyógyszerész	54108	Kőműves	35684	Pék	54117	Tűzoltó	79512
Bérlő	68995	Gyümölcsárus	22944	Könyvkötő	108617	Pénzügyi tisztviselő	107104	Ügyész	35677
Bíró	22948	Hadnagy	108621	Korcsmáros	58310	Pénzügyőr	74488	Ügynök	54119
Bírói jegyző	105591	Házfelügyelő	52874	Körjegyző	8407	Pincesz	4155	Ügyvéd	8402
Borbély	66312	Háztulajdonos	35988	Kovács	106240	Postamester	107111	Üvegcs	30104
Börkereskedő	33176	Hentes	55488	Lakatos	107125	Postatisztviselő	6692	Utazó	35984
Osandór	41188	Hírlapíró	4176	Lelkész	8668	Szabó	74446	Vasati tisztviselő	79521
Czipez	79508	Hivatalnok	107123	Levélfordó	22934	Szállodás	85007	Vasuti tisztviselő	100249
Czúkrász	22948	Igazgató	6684	Magánhivatalnok	35011	Szatócs	52868	Vasuti tisztviselő	79525
Díák	33172	Iparossegéd	35008	Magánzó	6685	Színész	4535	Vegyékereskedő	108223
Divatárkereskedő	22942	Járásbíró	74444	Mázló	52847	Szobafestő	4172	Vegyész	107108
Dohánytözsde	8666	Járásbírói tisztv.	55482	Megyei tisztviselő	24722	Szolgabíró	106245	Vendéglős	78528
Ékszerész	74422	Jogász	5937	Mérnök	8408	Szöllőbirtokos	107124	Zenész	27001
Építész	64623	Kalapos	79507	Mészáros	69868	Szűcs	8688		
		Kapitány	108622	Molnár	27007	Szülész	106287		

Rendelje meg a foglalkozása mellett álló szerencsesorsjegyet meliőbb, mert szerencseszámaink nagyon hamar elfognak. E sorsjegyek 1/8-okban is kaphatók.

Sorsjegy-árak: Egy egész K. 12.- Egy fél K. 6.- Egy negyed K. 3.- Egy nyolcad K. 1.50

Huzás már május hó 21. és 23-án.

Hecht Bankház r. t.

Budapest, Ferencziek-tere 6.

Fiók: Erzsébet-körut 32.

Hecht Bankház

Hecht Bankház

Kivándorlás Iőltősleges
Kereset mindenki részére
a legjobb gyorskötőgépekkel
vagy kötésvel. Arányokat küld:
Első Magyar Kötőgépgyár
vezérképvisele, Epe, Hűgöds Sándor-ut. 24. II/35
(székhely: Késmén-utca) Minden háztartásban nélkülözhetetlen!
Képviselek mindenütt keresetnek.

«ETERNEL» HÁLO-SZOBA BUTOROK
fényezett tömör keményfa, mahagoni betéttel: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, üveglappal, mozdótükörrel és márvánnyal 240 ft.; ugyanaz, csak a betétek fényezve 200 ft. Szállodásoknak kedvezmény. Közvetlenül csak az asztalnál:
IX., Tűzoltó-utca 38. földszint.

Órajavítás 1korona.
Pótlandó új részekben kívül. Zsebórával, mutató 10 kr.
Ferenc-körut 44.
Schwimmer Albert órsmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Lawn-teniszjátékaink

fiúknak, leányoknak és felnőtteknek

legégszesebb és érdekes társas sportjátékot nyújt

Tenisz-rakettek:
Kezdőknek 2,25, 3,25 ft.
Haladóknak 4,50 <
Jó játékosoknak 7.-ft.
Versenyzőknek 9-12.- <
Bajnokoknak 15-19.- <

Pályakerítő-háló (8 m. magas) méterje . . . 18 kr.
Féherposztó-teniszlapda tucatja 5, 6, 7, 8, 9 ft.

Teniszárjegysek és pályaterv ingyen.

Piökt és Haas lawn-tenisz-üzlete, Budapest, VI., Andrassy-ut 13. szám.

A legtöbb tenisz-klub szállítója.
Külön rakotjavítás-tarifája

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálósobákat, ebéd-löket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen. 26618

LEGJOBB MINŐSÉGŰ fegyverek, flóbertek, revolverek és karabélyok

csokély HAVI részletfizetésre kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Arjegysek ingyen!

Szabott gyártási árak!

Ékszajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész.

Saját gyártmány!

Ékszer átalakítások.

Nagy raktár: Gyémánt és brilliáns-butonok, gyűrűk, melltűk és más nemeskődarabok.

Saját gyártmány! Ékszer átalakítás. Jutányos árak

Budapest, IV., Károly-körút 22. Hóser Bazár.
Gyár: VII., Király-utca 15.

Leikiismeretes kiszolgálás!

Hol keressük a LEGJOBB POWDERT?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUJZA (báró Splényiné) szimfónikus legkedvesebb arczispóra. Valamennyi arcpor legjelesebbje egy nappalra, mint este, tekintélyek által megvizsgálatván, vegyisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott. Mint piperecskék nélkülözhetetlen, az arcbőrnek a leggyöngyösebb fehérséget, ifjúkori üdéséget, szépséget és rozspírt kölcsönöz.

Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föllőtte hatásos „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében összeállítanom. És ezen szer, melyvel a hírneves Pompadur asszony egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészsége ártott volna. E kitűnő szer jóval felülmúl minden eddigi enémű gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmaztatni, arcot és kezet bedörzsölve aztán egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy téglye ára 1,60 frt. Egy téglye ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

m. kir. udvari ékszerész és pipere-csappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg férfiak és nők adta vissza megromált egészségét és állította helyre testi és lelkierejét — speciális gyógymodunk. Orvosi sikereket ért el a gyógymodunk egész Európában, amit az intézet hiteles iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazások tökéletessége, valamint a betegek iránt tanúsított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalaposabb vizsgálati módszerek, mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal baját, amelynek pontos áttanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levélbe válaszbeljeget mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palócz az ő speciális gyógymodjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bűfakoros sebeket, hulycsát, hólyag-, ideg és hátgerincz-bajokat, sérvet az ün-fertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmesavart, szanyeret, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét, valamint mindenes felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intézett kezelés, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtti 10 órától délután 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig.)

Cím: Dr. Palócz peccsialista volt kórházi orvos
Budapest, VII., Rákoczi (Kerespes-ut) 10.

BUTOROK

káló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök salódi angol bõrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 263
Kazinczy-utca sarok.

A csmá tessék gyõzdi.

VALÓ

di francia különlegességok (óvszer) csakis

F. BERGUERANPILS
leghíresebb párizsi gyártóslól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Huzás Főüzlet

TÖRÖK

holnapután!
IV., Szervita-tér 3

Fiókok:
Váci-körút 4. sz.
Teréz-körút 46.

1/1 sorsjegy K 12.—
1/2 sorsjegy K 6.—
1/4 sorsjegy K 3.—
1/8 sorsjegy K 1.50

TÖRÖK A. és Tsa bankház r.-t.
Budapest. Legnagyobb sorsjáték-üzlet.

Mindennütt kapható a legfinomabb

Weider tejszin és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Szent László (Püspök) Hévviz Gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőberlő kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fel, kocsin háromnegyed órai tavban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünneppnapokon 18 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasuti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai hírh 416 C. meleg természetes hévviz javaija van: az izületek és izmok csuszos bántalmainál, idült és különösen savas izületi joboknál, esonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényvél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischlászál), különböző bõrbajoknál, vegro női bajoknál belsőleg, heveny és idült gyomorabntalmak, májbajok, vesekõvek esetében. — Állandó fürdőorvos Dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 1 kor, 20 fill. és 6 kor. között váltakozik. Gyógytárem (Kursalon) hirtapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Te raszok szóp kiláással. Éttermek, cukrászda, sõtáhelyek a fürdőtelepen és a mellette elhelyesdõerdõben. Az erdõben jó tokepálya és Lawn-tennis.

Ot fürdõfürdõn és három kádfürdõn kívül fürdõk is vannak rendszeresítve. Fürdõk 40 fillértõl 1 kor. 20 tillerig. Elsõrendû kitünõ zenekar. Telefon összeköttetés Nagyváraddal. Villany-világítás. A legszebb kirándulás és sztrakarozási hely. Konyha és vendéglõ a berlõ saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdõkezelõség.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Klgyó-védjegy.

(TURISTA-FLUID)

Régóta kitünõnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erõsítésére. Erõsítés és erõmegújítás czéljából használják az összes turisták, kerekpárosok és lovaglók turák után.

Ára 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-fle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRKÁBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. küldetik.

Fõraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrassy-ut 28

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerok, evõ-
eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

— műóras —
Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

KISS szerencséje NAGY

Huzás már csütörtökön!

Ki még eddig nem nyert, vagy nem tett szerencsekísérletet az osztálysorsjátékban, vegyen vagy rendeljen egy szerencse-sorsjegyet

Kiss bankházában

Kossuth Lajos-utca 13.

Fióküzlet: Rákóczi-ut 55. és Erzsébet-körut 22.

KISS szerencséje NAGY

	Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
K	1.50	3.—	6.—	12.—

KISS szerencséje NAGY

pután!

rvita-tér 3

kok:

örut 4. sz.

örut 46.

z r.-t.

üzlet.

gyfürdő
szelése alatt.

ülések és izmok
különösen vissza-
nál, melyek rheu-
ajoknál belseg,
fürdőorvos Dr.

1 kor, 20 fill. és
tár és tekeasztal.
a mellé elerülő

eresítve. Fürdők
gyáraddal. Vil-
a berio saját ve-

A S 1900.
LUID

UID)
az izmok és inak
ból használják az
k turák után

eg kor. 1.20.
LUI D

PHATÓ,
m. küldetik.
yszerésznél.
Andrássy-ut 28

A hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bévi-utca 6/C. 238

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszívással, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettával, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 60rs objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgépet binoklét, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden olcsón eladok és újakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49083

Magánjáró
gőzcséplőkészlet 8 lóerejű, kifogástalan gyári javítással, magyar állami gyártmány, igen előnyös árban és fizetési módokkal megvételre ajánlatik Szűcs Ödön cég által Baján.

Kendermagos
Plymautrock, sárga Orpington fajtyúk, ezekből csirkék, tenyésztojások eladók, árlap ingyen kapható. Miklóssy A. Nagykanizsa.

Egy
lyukas billiard, karambolbetéttel olcsón eladó. Lipka vendéglős, Bia.

Előkészítő tanfolyam
építő, kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgához. Sikeres biztosítva.
BUDAPEST,
VII. ker., Baross-tér 17. sz.
VAGI JOZSEF
műépítész, igazgató.

Eladó urilak.
Budapesthez 1 és fél, vasúti állomáshoz negyedórnyira fekvő 3 és fél holdas igen csinos belsőség, 8 szobás kényelmes urilakkal melléképületekkel, fél hold szőlővel, gyümölcsös és konyhakerttel eladó. A kertben kitűnő Artéz víz. Czim a kiadóhivatalban. 23488

!!! Olcsó kölcsönök !!!
Tisztviselőkölcsonst
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Jelzálogkölcsonst 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övedékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshittelt, Váltókölcsonst gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adásvétele Osztályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását vállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak!
Kún és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén államszámvetéltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium. Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Májusi
friss csemege juhturót szálit 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi téglasajt kilója 1.60 korona. Hegyi juhturógyár, Nagyszabos. (Gömör m.) Helyi képviselők kerestetnek. 28508

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czukorka, 60 filléért mindennél kapható 721k

Gépészeket
cséplős idényre nagyszintű gazdasági személyzetet, szakértelem és józanágáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Bolthelyiség
és lakások: 3 szobás azonnalra kiadók. Gara-tér 14. és József-körút 66.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyaró Géza. Telefon 67-47. 27750

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Veresáfonyabelőtt
BARTÁ-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86872

Kotozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelőnyösebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csak utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki-mertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, redl, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegét kérék. 27808

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bórmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Most jelent meg!

Isten rabjai
Regény
Irtá: Gardonyi Géza
Ara füzve 5 korona.
Ara kötve 7 korona.

Singer és Wolfner kiadása BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 10. sz.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

"Stenográfia"
Országos Gabelberger gyorsíró és gépírőiskola Váczi-körút 33.
Díjtalan gépírásktatás. Havonta új gyorsírási, gépírási és kereskedelmi szak-tanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok.
Beiratkozás naponta.

Váczi-körút 33.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepon. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyöngyörű tükör, diván, bőrszék, frásztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, általában nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Szepességi csemegek
BARTA-féle veresáfonya belőttel, málna, szamóca-, csipkebogyóval, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmege. Kerjen árjegyzékét.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kiviteλλ **öltöny** vagy **felöltő**
Krausz F. és Tsa
ur szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvétell utasítással bórmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Sodronykerítések
bámulatos olcsón készit
Heizer és Társa
cég
Budapest,
VIII., Népszínház-u. 1-3

30 korona
finom szövettel dívatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kiviteلل
"Haza! Verseny-szabóság" Budapest, VII., Thóköly (Csömör) ut 3. I. em. Vidékre minták bórmentve.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédli-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár legújantyasabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.
Ajtók és ablakok
régí és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkertetsek, keramittlapok, Keuhlheimi lámpák olcsón kaphatók
Kelemen Mór,
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Bók Üzlet Sziget-ut f.

Most jelent meg!
Planimetőrő
Falast élotkép 3 felvonásban.
Irtá: Bródy Sándor
Ara 2.50 kor.
SINGER és WOLFNER kiadása Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Tisztviselők
1000 frt. lefizetésével, lakbérrel törleszhető családi házat kaphatnak. Bővebbi Szilfa-utca 4. Hadapród-utczánál.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és Üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyöngyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédli, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bórarniturák és kárpitosfélekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csádi Singer varrógép zárezekrény-nél 5 évi jótállással osakís
SINGER A.
műgépésznél Budapest, főú-let Akáca-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legújantyasabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Ajtók és ablakok
régí és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkertetsek, keramittlapok, Keuhlheimi lámpák olcsón kaphatók
Kelemen Mór,
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Bók Üzlet Sziget-ut f.

TÁTRAKALAUZ
1908.
Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fűdőkbe.
A Magyarországi Kárpátgyesület körremüködsével szerkesztette:
Dr. Szontag Miklós
kir. tanácsos.
- Almozta -
Dr. Jármay László.
Térképekkel. 4 új kiadás.
Ara 2 kor. 40 fill.
SINGER és WOLFNER
kiadása,
Bpest, Andrassy-ut 10.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
GEREBENBELA MORSÓTARTÓ
BUTOROK
Üzlet felosztás miatt olcsón ki-áruvittatnak
VII. ker.,
008-U.
22.

MOST JELENT MEG!
A cs. és kir. szab.
Rassa Oderbergi Vasut
személysszállító vonatainak **menetrendje.**
Rövid utmutatóval a Tátrába Érvényes 1908. május 1-től
Ara 12 fillér.
Singer és Wolfner kiadása, Bpest, VI., Andrassy-ut 10.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok
Részgy. --- 45.- frt
Vaságy matracozzal 8.50
Gyermekegy --- 11.50
Sodronyágy-betétt 3.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Polgári árai!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek
Zeliszka János
angol uri szabóterme
BUDAPEST,
Andrassy-ut 56. I. em.
Állandó választék a leg-dívatosabb angol és bel-földi szövetelekből.

Ugorkát,
kalarábét, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot, gombát és hónapos retket vegyessen; 3.50 koronáért szállitja gyümölcskivitel **Csongrádról.**

Korai
főzelékek, cukor-borsó, zöldbab, ugorka, spenót, tejessaláta, hónapos retkek, zöldhagymácskák, új burgonya, vegyessen postakosaranként 8 koronáért szállitja **Szabó, Csongrád.**